

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
ในวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ศศิวิมล มหาเทียน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

วิทยาลัยครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปีการศึกษา 2565

DEVELOPMENT OF ANALYTICAL THINKING SKILLS USING
THE FLIPPED CLASSROOM IN THE SOCIAL STUDIES SUBJECT
FOR GRADE 3 STUDENTS

SASIWIMON MAHATHEAN

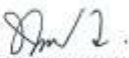
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Curriculum and Instruction,
College of Education Science
Dhurakij Pundit University
Academic Year 2022

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

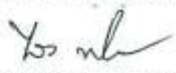
วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านใน
วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
เสนอโดย นางสาวศศิวิมล มหาเทียน
สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.พงมาลย์ สกกลเกียรติ
ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดาบุรุษ)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.พงมาลย์ สกกลเกียรติ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม่น โกศล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไสว พิกขาว)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม่น โกศล)

วันที่ ๒1 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ในวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ชื่อผู้เขียน	ศศิวิมล มหาเทียน
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.พจมาลย์ สกลเกียรติ
หลักสูตร	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
ปีการศึกษา	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนประตู่ชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 28 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 2) แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีทักษะการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์, ห้องเรียนกลับด้าน

Thesis Title DEVELOPMENT OF ANALYTICAL THINKING SKILLS USING THE FLIPPED CLASSROOM IN THE SOCIAL STUDIES SUBJECT FOR GRADE 3 STUDENTS

Author Sasiwimon Mahathean

Thesis Advisor Podjamal Sakolkeart, Ph.D.

Program Master of Education (Curriculum and Instruction)

Academic Year 2022

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) compare the analytical thinking skills of grade 3 students before and after learning through the flipped classroom 2) compare the learning achievement in the social studies subject of grade 3 students before and after learning through the flipped classroom and 3) study satisfaction of grade 3 students towards learning through the flipped classroom. The samples consisted of 28 students from grade 3/5 at Pratoochai School under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1, Ayutthaya, who were studying in the second semester of the academic year 2022. They were selected using a multi-stage sampling method. The research instruments included 1) lesson plans for the social studies subject using the flipped classroom, 2) an assessment of analytical thinking skills in the social studies subject, 3) a social studies achievement test and 4) a satisfaction questionnaire on the instruction of the flipped classroom. The statistics used to analyze data were means, standard deviations, and the t-test.

The results of this research were as follows:

1) The analytical thinking skills in the social studies subject of grade 3 students after learning through the flipped classroom were higher than before learning at a statistical significance level of .05.

2) The learning achievement in the social studies subject of grade 3 students after learning through the flipped classroom was higher than before learning at a statistical significance level of .05.

3) The satisfaction of grade 3 students with learning through the flipped classroom was at a high level.

Keywords: Development of analytical thinking skills, Flipped classroom

P. Sakolkeart

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ในวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงลงได้ หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์ ดร.พจนาลัย สกนเกียรติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่มีความเข้าใจในตัวผู้วิจัยที่มีเหตุจำเป็นต้องชะลอระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ไว้ระยะหนึ่ง พร้อมทั้งให้กำลังใจ ให้คำแนะนำและคำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ ให้ความช่วยเหลือ สอบถามเป็นระยะ ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์สำหรับความอนุเคราะห์ในการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ที่เป็นประโยชน์จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บริบูรณ์ ชอบทำดี อาจารย์ ดร.จินตนา ปรีสพันธ์ อาจารย์ ดร.สุคนธ์ นฤพนธ์จิรกุล อาจารย์ ดร.อัจฉรา คหิณฑพงศ์ และคุณครูพัชรา เพ็ชรสูงเนิน ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมถึงให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จนงานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ นายสุระพล เฉลิมสถาน ผู้อำนวยการโรงเรียนประตู่ชัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คุณครูพัชรา เพ็ชรสูงเนิน ครูประจำวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พร้อมด้วยคณะครูในระดับสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเข้าไปเก็บข้อมูลภายในสถานศึกษา จนสามารถเก็บข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนประตู่ชัยที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณบิดา มารดา เพื่อนร่วมรุ่นสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนรุ่นที่ 7 และกัลยาณมิตรทั้งหลายที่คอยสนับสนุน คอยสอบถาม ให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจที่ดีตลอดระยะเวลาในการศึกษาปริญญาโท และการทำวิทยานิพนธ์ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ศศิวิมล มหาเทียน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	5
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	5
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	9
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้.....	11
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	
2.2 การคิดวิเคราะห์.....	19
2.3 ห้องเรียนกลับด้าน.....	32
2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	42
2.5 ความพึงพอใจ.....	50
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	67
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	68
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
3.3 การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	81

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
4. ผลการวิจัย.....	88
4.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.....	88
ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน	
4.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถม..	90
ศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน	
4.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการ.....	91
เรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน	
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	94
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	98
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	98
5.3 ข้อค้นพบ.....	104
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	104
บรรณานุกรม.....	105
ภาคผนวก.....	114
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	115
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	117
ค ผลการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ.....	168
ง ผลคะแนนของนักเรียน.....	202
ประวัติผู้เขียน.....	207

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของมาตรฐาน ส 1.1 ระดับชั้นประถมศึกษา..... ศึกษาปีที่ 3	14
2.2 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของมาตรฐาน ส 1.2 ระดับชั้นประถมศึกษา..... ศึกษาปีที่ 3	16
2.3 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดการจัดลำดับการคิดระหว่าง Bloom และ Marzano.....	28
2.4 ตารางเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้แบบเดิมกับแบบห้องเรียนกลับด้าน.....	34
3.1 แสดงรายชื่อโรงเรียน จำนวนห้องเรียน และจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3..... ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	69
3.2 โครงสร้างของแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้..... แบบห้องเรียนกลับด้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	71
3.3 แสดงค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัด..... การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการประเมินคุณภาพ จากผู้เชี่ยวชาญ	73
3.4 แสดงข้อคำถาม และเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์.....	74
3.5 ตารางวิเคราะห์แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Table of Test Specification).....	76
4.1 แสดงผลคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการ..... จัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน (พิจารณารายด้าน)	89
4.2 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3..... ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน	90
4.3 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียน..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและ หลังเรียน	90
4.4 แสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้..... แบบห้องเรียนกลับด้าน	91

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย.....	67

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพ โดยจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง การปลูกจิตสำนึกให้รู้จักคุณค่าของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่อง และเมื่อปัจจุบันโลกเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 จึงส่งผลให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เท่าทันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งผู้เรียนและผู้สอน (วิภาพรรณ พินลา, 2559) สำหรับวิชาสังคมศึกษาเป็นอีกวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่น และเรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสามารถนำความรู้มาปรับใช้ให้เข้ากับสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม สมดุล และมีความยั่งยืน เป้าหมายสำคัญในการจัดการเรียนรู้สำหรับวิชาสังคมศึกษา คือ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่สำคัญต่าง ๆ เช่น ทักษะการคิด ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะทางสังคม เป็นต้น เพื่อนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในการสร้างพลเมืองดีของประเทศซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของพลเมืองโลกต่อไปในอนาคต ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน นอกจากนี้ควรช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ความคิด สติปัญญา ความสามารถในด้านทักษะต่าง ๆ ค่านิยม และเจตคติที่ดีรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อพัฒนาและขยายความคิดของตนเอง จากความรู้ที่ได้เรียนมา (วิภาพรรณ พินลา, 2560) ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงต้องส่งเสริมการพัฒนาประเทศไทยไปสู่โมเดลประเทศไทย 4.0 ซึ่งเป็นโมเดลเศรษฐกิจที่จะนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากกับดักสำคัญ 3 กับดัก ได้แก่ กับดักประเทศรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำของความมั่งคั่ง และ กับดักความไม่สมดุลในการพัฒนา พร้อมกับการเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ประเทศในโลกรุ่นหนึ่งที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม (วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง, 2563) การปรับปรุงเฉพาะหลักสูตรเพียงอย่างเดียวเพื่อก้าวสู่ยุค 4.0 จึงไม่เพียงพอ แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องปรับปรุงหนังสือเรียนที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ เกิดความสงสัย เกิดคำถาม และอยากค้นคว้าหาคำตอบ ดังนั้น หนังสือเรียนจึงควรตอบสนองความต้องการของผู้เรียนจริง ๆ และระบบการประเมินก็ควรให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับหลักสูตรด้วยเช่นเดียวกัน (พาสนา จุลรัตน์, 2561)

จากการค้นคว้าปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา สามารถสรุปปัญหาได้ทั้งหมด 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตรและผู้สอน พบว่า หลักสูตรบรรจุเนื้อหามากเกินไป มีเนื้อหาที่ซับซ้อนและตัวชี้วัดจำนวนมาก เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นนามธรรมยากต่อการจัดการเรียนรู้และประเมินผล การจัดการเรียนรู้ของผู้สอนไม่

สอดคล้องกับแนวคิดของหลักสูตรที่เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน มักจะใช้วิธีการบรรยายความรู้มากกว่าให้ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้และหลักการด้วยตนเอง (ฉัตรกร วรณโก, 2555) ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม หรือแสดงออก ขาดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ขาดทักษะในการทำสื่อที่น่าสนใจ และขาดความรู้ในการใช้สื่อด้านเทคโนโลยี บรรยากาศการเรียนจึงน่าเบื่อและขาดประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้จบเอก การสอนสังคมศึกษาจึงขาดความมั่นใจในเนื้อหาสาระ ทำให้สอนตามหนังสือของสำนักพิมพ์มากกว่าออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการวัดและประเมินผลด้านความรู้ความจำมากกว่าทักษะกระบวนการคิด (ดรุณี จำปาทอง, 2560; สิริวรรณ ศรีพหล, 2557) สอดคล้องกับ จุฑาทิพย์ อินจันทร์ และคณะ (2564) ที่พบปัญหาในการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาว่าผู้สอนมีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดของผู้เรียนค่อนข้างน้อย ในบางเนื้อหาผู้สอนใช้เพียงวิธีการบรรยาย มีการใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ที่ไม่สม่ำเสมอ เน้น การศึกษาเป็นรายบุคคล เน้นการท่องจำ เนื้อหาในบางบทเรียนค่อนข้างมากทำให้ผู้เรียนขาดความเข้าใจ ขาด กระบวนการคิดที่เป็นขั้นตอน การวัดและประเมินผลส่วนใหญ่ใช้วิธีการถามตอบกับผู้เรียน มีเพียงบางบทเรียน ที่มีการใช้ข้อสอบในการประเมินผลก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน มีข้อจำกัดเรื่องของเวลาและข้อจำกัดของโรงเรียน 2) ด้านผู้เรียน พบว่าผู้เรียนมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากเนื้อหาในรายวิชาค่อนข้างมาก ส่งผลให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย มีความรู้สึกและทัศนคติที่มี ต่อวิชาสังคมศึกษาในด้านลบ โดยเฉพาะผู้เรียนในระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นช่วงวัยที่เกิดการตื่นตัวในการ เรียนรู้แต่ยังขาดความเข้าใจในบทเรียน มักใช้วิธีการจดจำเนื้อหามากกว่าการศึกษาเรียนรู้จนเกิดความเข้าใจ อย่างเป็นขั้นตอน (ชรินทร์ มั่งคั่ง, 2560) 3) ด้านการบริหารจัดการของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขาดกิจกรรม เสริมหลักสูตร และการนำชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ ซึ่งการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาควรมีกิจกรรมที่เสริม หลักสูตรและเชื่อมโยงการเรียนรู้ออกไปนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ผ่านกิจกรรมมากกว่าเนื้อหาสาระจาก หนังสือเรียน และได้พัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ อีกด้วย (พิมพ์พร ก้อนคำ, 2555) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558) ซึ่งรายงานสภาพและปัญหาการนำหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ไปสู่การปฏิบัติ ที่พบว่าผู้บริหารโรงเรียนไม่มีการนิเทศ ติดตามผู้สอนอย่างจริงจังและต่อเนื่องขาดความเป็นผู้นำเชิงวิชาการ นอกจากนี้ยังมีข้อเปรียบเทียบเกี่ยวกับ โรงเรียนขนาดเล็กจะมีความพร้อมน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ เนื่องจาก สาเหตุหลายประการ เช่น ความพร้อมของบุคลากรทำการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนน้อย ผู้สอนปฏิบัติ หน้าที่รับผิดชอบงานต่าง ๆ นอกเหนือจากการสอน เช่น งานวิชาการ งานธุรการ งานกิจการนักเรียน หรืออื่น ๆ แต่โรงเรียนขนาดใหญ่หรือใหญ่พิเศษ ความพร้อมของบุคลากรมีจำนวนมากเพียงพอต่อการบริหารจัดการ (ดรุณี จำปาทอง, 2560)

จากการศึกษารายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปีงบประมาณ 2564 ของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ในโครงการการสังเคราะห์ รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) พบว่า จุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียนในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 84.03

ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา คิดเป็นร้อยละ 83.14 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่สูง และยังพบปัญหาที่ครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื่องจากจะต้องหยุดเรียนเป็นเวลาหลายวัน และจากข้อมูลผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ความสามารถด้านคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 37.84 อยู่ในระดับพอใช้ (สำนักเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1, 2564) ซึ่งสามารถบ่งชี้ถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้ว่าอยู่ในระดับพอใช้ และจากการวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิชาสังคมศึกษา ที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนวิชาสังคมศึกษา พบว่าผู้เรียนมีทักษะด้านความรู้ความจำ แต่ยังขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ ขาดความเข้าใจในการสรุปประเด็นสำคัญของเนื้อหา เมื่อเจอปัญหาจากสถานการณ์จำลองต่าง ๆ สามารถอธิบายถึงสถานการณ์นั้น ๆ ได้ แต่ไม่สามารถระบุสาเหตุของปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหาได้ หรือเมื่อผู้สอนตั้งคำถามที่เป็นคำถามในเชิงการคิดวิเคราะห์ผู้เรียนจะไม่สามารถตอบคำถามได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเนื้อหาในวิชาสังคมศึกษาค่อนข้างเยอะ การสอนในห้องเรียนจึงเน้นการสอนบรรยายมากกว่าการทำกิจกรรมในห้องเรียน ผู้เรียนจึงขาดกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดทักษะต่าง ๆ ถึงแม้จะมีกิจกรรม แบบฝึกหัด หรือใบงาน ก็จะใช้ระยะเวลาเพียงสั้น ๆ ท้ายชั่วโมงของการจัดการเรียนรู้เท่านั้น ซึ่งไม่เพียงพอต่อการเรียนรู้ และไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์เท่าที่ควร

Marzano and Kendall (2007) ได้กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์มีความซับซ้อนมากกว่าความเข้าใจ มีกระบวนการคิดอย่างลึกซึ้งและต้องใช้เหตุผล สามารถจัดหมวดหมู่ จำแนก จัดลำดับ ระบุความเหมือน แยกแยะความแตกต่าง ระบุข้อผิดพลาด ตีความ อธิบายอย่างมีเหตุผล และสามารถนำหลักการมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ได้ การคิดวิเคราะห์ตามแนวคิดของมาร์ซาโน ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) การจับคู่ (Matching) 2) การจัดหมวดหมู่ (Classification) 3) การวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error Analysis) 4) การสรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป (Generalizing) และ 5) การสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ (Specifying) โดยการคิดวิเคราะห์ เป็นการคิดขั้นสูงของผู้เรียนที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการคิดสร้างสรรค์ที่ต้องได้รับการพัฒนาผ่านการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้จึงต้องฝึกให้ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นขั้นตอน เพื่อที่จะได้มีความสามารถคิดในระดับที่สูงขึ้นไป ซึ่งการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนควรพัฒนาให้ครอบคลุมระดับการคิดวิเคราะห์ทุกระดับ เนื่องจากทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะสำคัญของผู้เรียนทุกคน ผู้สอนควรจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนา, 2562)

การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน หรือ Flipped Classroom เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ถูกลนำมาแก้ไขปัญหาผู้เรียนบางส่วนที่มีความจำเป็นต้องขาดเรียนไปทำกิจกรรมอื่น เช่น แข่งขันกีฬา หรือทำงานนอกเวลา เป็นต้น จนทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน หรือผู้เรียนที่ต้องการทบทวนบทเรียนหลังการเรียนในห้องเรียน

กลับมาทบทวนซ้ำ สามารถหาความรู้เพิ่มเติมและจดบันทึกสิ่งที่ไม่เข้าใจกลับมาถามผู้สอนในห้องเรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้นและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น (ชนิสรา เมธภัทรศิริ, 2560) นอกจากนี้ยังช่วยแก้ปัญหากรณีเนื้อหาสาระในรายวิชามีจำนวนมากและต้องใช้เวลาในการทำ ความเข้าใจจนไม่สามารถจัดการเรียนรู้ได้ทันในชั่วโมงเรียน โดยมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียนตามความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสติปัญญา สนับสนุนการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และให้อิสระแก่ผู้เรียนในการแสวงหาความรู้ จากแหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียน โดยมีแนวคิดที่ว่าเรียนที่บ้าน และทำการบ้านที่โรงเรียน การจัดการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน ผู้เรียนจะศึกษาผ่านคลิปวิดีโอที่ผู้สอนบันทึก และเผยแพร่ลงในสื่อสังคมออนไลน์ มีความยาวไม่เกิน 15 นาที ซึ่งเข้าศึกษาได้ทางคอมพิวเตอร์หรือ โทรศัพท์มือถือ จากนั้นจดบันทึกเนื้อหา หรือใจความสำคัญ และฝึกตั้งคำถามจากการศึกษาบทเรียนล่วงหน้า ซึ่งเป็นการใช้ทักษะขั้นต้นในการเรียนรู้ ได้แก่ การดู การฟัง และการจดบันทึก เพื่อทำความเข้าใจ และช่วย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่เรียนช้าสามารถดูซ้ำเมื่อเรียนแล้วไม่เข้าใจ 2) การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน เมื่อเข้าสู่ชั้นเรียนผู้เรียนจะตั้งคำถามในประเด็น หรือข้อสงสัยต่าง ๆ จากคลิปวิดีโอที่ศึกษา และจะทำกิจกรรมร่วมกันในชั้นเรียน หรืองานที่ได้รับมอบหมายเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม โดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และตอบข้อสงสัยในระหว่างการทำกิจกรรม (วิจารณ์ พานิช, 2556; Bergmann & Sams, 2012)

การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพร้อมก่อนเรียนในชั้นเรียน จากการศึกษาเนื้อหามาก่อนเข้าชั้นเรียนผ่านคลิปวิดีโอ ทำให้ผู้เรียนเกิดการขวนขวายศึกษาหาความรู้ในห้องเรียนด้วยตนเอง เพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกันเองมากขึ้นโดยอัตโนมัติ ผู้เรียนที่เข้าใจสามารถทำแบบฝึกหัดได้ และช่วยอธิบาย ช่วยเหลือเพื่อน ที่ยังไม่เข้าใจในบทเรียน ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น (วิจารณ์ พานิช, 2556) นอกจากนี้กิจกรรมในห้องเรียนยังช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นโดยผู้สอนตั้งคำถามกระตุ้นส่งผลให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดในระดับที่สูงขึ้น และฝึกทักษะด้านอื่น ๆ เช่น การอธิบาย การสาธิต หรือการอภิปรายในห้องเรียนผ่านการทำกิจกรรม เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาวิชานั้น ๆ ได้ดีขึ้น (ชนิสรา เมธภัทรศิริ, 2560) และยังมี ความสอดคล้องกับมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเป็นสถานการณ์ปัจจุบันที่ระบบการศึกษาของไทยกำลังเผชิญอยู่ซึ่งจะต้องมีการนำเอาเทคโนโลยีต่าง ๆ มาช่วยในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เช่น การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ การจัดการเรียนรู้โดยศึกษาผ่านคลิปวิดีโอที่ผู้สอนจัดทำขึ้น เป็นต้น ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (บัลลังก์ โรหิตเสถียร, 2564) เนื่องจากผู้เรียนไม่สามารถมาโรงเรียนได้ตามปกติ และเมื่อผู้เรียนเข้าสู่ชั้นเรียนหลังจากเกิดการ เรียนรู้ในห้องเรียนแล้วผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวมาก่อน และสามารถปฏิบัติกิจกรรมในห้องเรียนได้ดี ลดความตึงเครียดเพราะเน้นการปฏิบัติกิจกรรมมากกว่าการเรียนเนื้อหาสาระ ทำให้ผู้เรียนมีความสุขและสนุกสนานกับการเรียน โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม

ด้วยความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยตระหนักและเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการสอนใหม่ โดยที่ผู้เรียนไม่รู้สึกรู้สีก่อนหน้าต่อวิชาสังคมศึกษา ผู้เรียน เกิดการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และการจัดการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด แต่ กระบวนการเรียนรู้ยังคงต้องดำเนินต่อไป ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียน กลับด้านมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ค่อนข้างมากและเวลาในการจัดการเรียนรู้ค่อนข้าง จำกัด และเพื่อฝึกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหา เนื่องจากการ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และสามารถนำทักษะที่ได้รับจากการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปเป็นแนวทางในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และหากเผชิญกับปัญหาสามารถคิดวิเคราะห์และ แก้ไขปัญหานั้นได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียน กลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันหรือไม่

1.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการ เรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันหรือไม่

1.2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน อยู่ในระดับใด

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้ แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน

1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วย การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน

1.3.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียน กลับด้าน

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียน กลับด้านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการ เรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.4.3 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน อยู่ในระดับมาก

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 11 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ โรงเรียนชลประทานอนุเคราะห์ โรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล (ภาวนารังสี) โรงเรียนวังน้อยวิทยาคม โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา โรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) โรงเรียนประตูลี้ โรงเรียนม่วงหวาน (ส่วน กระบวนยุทธ ประชาสรรค์) โรงเรียนบ้านสร้าง โรงเรียนวัดชุมพลนิกายาราม และโรงเรียนเชิงรากน้อย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1, 2565; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2, 2565) รวมทั้ง 35 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 1,219 คน

1.5.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนประตูลี้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 28 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling)

1.5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

- (1) ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
- (2) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่
 1. ทักษะการคิดวิเคราะห์
 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา
 3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

1.5.4 ขอบเขตของเนื้อหา

เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในการวิจัยครั้งนี้ เป็นหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนประตูลี้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนาน่ารู้ บทที่ 2 เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ บทที่ 3 แบบอย่างที่ดี และ บทที่ 4 ชาวพุทธที่ดี จำนวน 9 เรื่อง โดยประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

บทที่ 2 เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ได้แก่

- 1) พระไตรปิฎก
- 2) ศรัทธาในพระรัตนตรัย
- 3) การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อศาสนบุคคล ศาสนวัตถุ ศาสนสถาน

บทที่ 3 แบบอย่างที่ดี ได้แก่

- 1) ประวัตินิทศนา (สามเณรสังกัจจาย)
- 2) ชาดก
- 3) ขวพุทธตัวอย่าง

บทที่ 4 ขวพุทธที่ดี ได้แก่

- 1) มารยาทขวพุทธ
- 2) ศาสนพิธีและการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
- 3) การพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนา

1.5.5 ระยะเวลา

เดือน ธันวาคม 2565 – มกราคม 2566 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 สัปดาห์ละ 2 คาบ
จำนวน 8 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 16 คาบ

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน หมายถึง แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การจัดการเรียนรู้นอกชั้นเรียน เป็นการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในรายวิชาสังคมศึกษาในแต่ละสัปดาห์จากคลิปวิดีโอการสอนที่ผู้สอนได้พัฒนาขึ้นและอัปโหลดลงบนเว็บไซต์ Youtube โดยจะส่งลิงก์ผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์กลุ่มของห้องเรียน ซึ่งคลิปวิดีโอจะมีความยาวไม่เกิน 15 นาที โดยผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้จากมือถือ คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ หรือ โน้ตบุ๊ก เป็นต้น โดยเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทุกครั้งก่อนเรียน และจดบันทึกคำถาม หรือข้อสงสัยต่าง ๆ จากการศึกษาเนื้อหาสาระเพื่อกลับมาถามผู้สอนในชั้นเรียนอีกครั้งเมื่อเข้าสู่การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และ 2) การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน จะแบ่งเป็น 3 ชั้น ได้แก่ 1. ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นชั้นที่ผู้สอนทบทวนความรู้ของผู้เรียนที่ได้จากการศึกษาคลิปวิดีโอผ่านการตั้งคำถามต่าง ๆ และตอบข้อสงสัยต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้จดบันทึกจากที่บ้านเพื่อนำมาถามผู้สอนในชั้นเรียน 2. ชั้นฝึกหัด เป็นชั้นที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ใบงาน แบบฝึกหัด และอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน เพื่อฝึกทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การแสดงความคิดเห็นและทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกอย่างใกล้ชิด และ 3. ชั้นสรุป เป็นชั้นที่ผู้เรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมร่วมกัน

การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิด ที่สามารถจำแนก แยกแยะรายละเอียด จัดหมวดหมู่ หรือองค์ประกอบต่าง ๆ จากเนื้อหา เหตุการณ์ หรือเรื่องราว โดยอาศัยความเชื่อมโยงและหา

ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบจนเกิดความคิด นำไปสู่การทำนาย คาดเดา สรุป และนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง

ทักษะการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการพิจารณา ไตร่ตรอง แยกแยะองค์ประกอบย่อย รายละเอียด เรื่องราว เหตุการณ์ หรือสาระสำคัญ ได้อย่างมีเหตุผล เพื่อรวบรวม แปลความหมาย พิจารณา และประเมินเพื่อตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง โดยวัดได้จากคะแนนทดสอบก่อนเรียนจากการทำแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเปรียบเทียบกับคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นแบบอัตโนมัติจำนวน 5 ข้อ โดยสร้างข้อคำถามตามแนวคิดของ Marzano (Marzano's Taxonomy) 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการจับคู่ (Matching) เป็นข้อคำถามวัดความสามารถในการระบุความเหมือน ความแตกต่าง และแยกส่วนประกอบของสิ่งที่เหมือน หรือแตกต่างของข้อมูลที่มีอยู่จากสถานการณ์ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่กำหนด

ด้านที่ 2 ด้านการจัดหมวดหมู่ (Classification) เป็นข้อคำถามวัดความสามารถในการจัดกลุ่มจัดหมวดหมู่ โดยใช้หลักเกณฑ์ถึงลักษณะที่คล้ายกันเข้าด้วยกันอย่างมีหลักการ ความหมาย และหลักเกณฑ์

ด้านที่ 3 ด้านการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error Analysis) เป็นข้อคำถามวัดความสามารถในการคิดเชิงตรรกะ ความเป็นเหตุเป็นผล ในการเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อแยกแยะระบุข้อผิดพลาด ระบุถึงความสัมพันธ์และความไม่สัมพันธ์กันได้ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลได้อย่างสมเหตุสมผล

ด้านที่ 4 ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป (Generalizing) เป็นข้อคำถามวัดความสามารถในการสร้างข้อสรุปจากข้อมูล สถานการณ์ หรือรายละเอียดย่อย จากความรู้ หรือประสบการณ์เดิมที่มีอยู่

ด้านที่ 5 ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ (Specifying) เป็นข้อคำถามวัดความสามารถในการนำความรู้ หลักการ สร้างข้อสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขจากสถานการณ์ หรือเรื่องราวที่กำหนด โดยนำหลักการทั่วไปมาสรุปเป็นหลักการใหม่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน หมายถึง ความรู้ หรือความสามารถของผู้เรียนเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้ สามารถประเมินค่าได้จากผลคะแนนจากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนเปรียบเทียบกับหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน โดยเป็นข้อคำถามวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ตามการจำแนกด้านพุทธิพิสัยของ Bloom (Bloom's Taxonomy) ได้แก่ ด้านความรู้ความจำ ด้านความเข้าใจ และด้านการนำไปใช้

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกเชิงบวกของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ที่มีค่าระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ ได้แก่ “พึงพอใจมากที่สุด” “พึงพอใจมาก” “พึงพอใจปานกลาง” “พึงพอใจน้อย” และ “พึงพอใจน้อยที่สุด” ในด้านครูผู้สอน ด้านองค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.7.1 ผู้สอนสามารถนำการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป

1.7.2 ผู้สอนสามารถนำการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ฉุกเฉินที่ไม่สามารถจัดการเรียนรู้ที่โรงเรียนได้ตามปกติ

1.7.3 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงขึ้น และเกิดการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็น

1.7.4 ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยีมากขึ้นจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านและเกิดความพึงพอใจต่อวิชาสังคมศึกษามากขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ในวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

- 2.1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
- 2.1.2 คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- 2.1.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
- 2.1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.2 การคิดวิเคราะห์

- 2.2.1 ความหมายของการคิดวิเคราะห์
- 2.2.2 องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์
- 2.2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์
- 2.2.4 การวัดทักษะการคิดวิเคราะห์
- 2.2.5 ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์

2.3 ห้องเรียนกลับด้าน

- 2.3.1 ความหมายของห้องเรียนกลับด้าน
- 2.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
- 2.3.3 การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
- 2.3.4 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
- 2.3.5 ประโยชน์ที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 2.4.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.4.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.4.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.4.4 ประเภทของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.4.5 การสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 2.5 ความพึงพอใจ
 - 2.5.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 2.5.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
 - 2.5.3 องค์ประกอบของการเกิดความพึงพอใจ
 - 2.5.4 การวัดความพึงพอใจ
 - 2.5.5 การสร้างแบบวัดความพึงพอใจ
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ
- 2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่ใช้แนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standards-based Curriculum) กล่าวคือ เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยมาตรฐานการเรียนรู้ได้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนจะได้รับความรู้และปฏิบัติได้เมื่อสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้ยึดเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยการดำเนินการบริหารจัดการอิงมาตรฐาน (Standards-based Instruction) การวัดและประเมินผลที่สะท้อนมาตรฐาน (Standards-based Assessment) เพื่อให้กระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553)

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยรับผิดชอบสอน เพื่อนำมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้มีคุณภาพมากขึ้น

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ระบุไว้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้และความเข้าใจในการดำรงชีวิต ทั้งในด้านปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม เข้าใจในการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย เกิดความเข้าใจทั้งต่อตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น มีคุณธรรม และยอมรับในความแตกต่าง เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

สิ่งที่เรียนรู้จากวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ระบุไว้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะเป็นกลุ่มสาระที่อธิบายถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีทั้งความแตกต่างที่หลากหลายและความเชื่อมสัมพันธ์กัน ซึ่งจะช่วยให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม มีความรู้ ทักษะ ความรับผิดชอบ การเป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ในเรื่องศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาอื่น การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเอง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดี พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปฏิกิริยา ค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

3. เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่ายและการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

5. ภูมิศาสตร์ ลักษณะกายภาพของโลก แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูล ภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาระดับที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2.1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษา พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

2.1.2 คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ระบุไว้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จะมุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เรียนจะมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและผู้ที่อยู่รอบข้าง เช่น ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน รวมถึงสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นที่อยู่อาศัยในลักษณะการบูรณาการ และเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง นอกจากนี้ผู้เรียนจะมีทักษะกระบวนการและข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รู้และเข้าใจในแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในขั้นที่สูงต่อไป มีความรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกันและการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียน และได้ฝึกหัดการตัดสินใจ ได้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบันและอดีต มีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจ มีความเข้าใจเกี่ยวกับบารายรับ รายจ่ายของครอบครัว รู้จักการออมขั้นต้นและวิธีการเศรษฐกิจพอเพียง เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค

2.1.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของมาตรฐาน ส 1.1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย	- ความสัมพันธ์ของพระพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การสวดมนต์ การทำบุญใส่บาตร การแสดงความเคารพ การใช้ภาษา - พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทางวัฒนธรรมไทย อันเกิดจากความศรัทธา เช่น วัด ภาพวาด พระพุทธรูป วรรณคดี สถาปัตยกรรมไทย
2. สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่การบำเพ็ญเพียรจนถึงปรินิพพาน หรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	- สรุปรูปพุทธประวัติ (ทบทวน) 1) การบำเพ็ญเพียร 2) ผจญมาร 3) ตรัสรู้ 4) ปฐมเทศนา 5) ปรินิพพาน

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
3. ชื่นชมและบอกแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและข้อคิดจาก ประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่ กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> - พุทธสาวก พุทธสาวิกา <ul style="list-style-type: none"> 1) สามเณรสังกัจจาย - ชาดก <ul style="list-style-type: none"> 1) อารามทุสกชาดก 2) มหาวาณิชชาดก - ศาสนิกชนตัวอย่าง <ul style="list-style-type: none"> 1) สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) 2) สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
4. บอกความหมาย ความ สำคัญของพระไตรปิฎก หรือ คัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ	ความสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น เป็นแหล่งอ้างอิงของหลักธรรมคำสอน
5. แสดงความเคารพพระ รัตนตรัยและปฏิบัติตาม หลักธรรมโอวาท 3 ใน พระพุทธศาสนา หรือ หลักธรรมของศาสนาที่ตน นับถือตามที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> - พระรัตนตรัย <ul style="list-style-type: none"> 1) ศรัทธา - โอวาท 3 <ul style="list-style-type: none"> 1) ไม่ทำชั่ว <ul style="list-style-type: none"> : เบญจศีล 2) ทำความดี <ul style="list-style-type: none"> : เบญจธรรม : สติ-สัมปชัญญะ : สังคหวัตถุ 4 : ฆราวาสธรรม 4 : อตถะ 3 (อัตตัตถะ ปรัตถะ อุภยัตถะ) : กัตถัญญกตเวทีต่อชุมชน และสิ่งแวดล้อม : มงคล 38 <ul style="list-style-type: none"> - รู้จักให้ - พุดไพเราะ - อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	3) ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) - พุทธศาสนสุภาษิต 1) ทพมานิ ปิโย โหติ ผู้ให้ยอมเป็นที่รัก 2) โมกฺโข กลยาณิยา สาธุ เปล่งวาจาไพเราะให้สำเร็จประโยชน์
6. เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐาน ของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตาม แนวทางของศาสนาที่ตนนับ ถือตามที่กำหนด	- ฝึกสวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา 1) รู้ความหมายและประโยชน์ของสติและสมาธิ 2) รู้ประโยชน์ของการฝึกสติ 3) ฝึกสมาธิเบื้องต้นด้วยการนับลมหายใจ 4) ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ 5) ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน
7. บอกชื่อ ความสำคัญ และ ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม ต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคลของศาสนา อื่น ๆ	- ชื่อและความสำคัญของศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และ ศาสนบุคคลใน พระพุทธศาสนา ศาสนาอิสลาม คริสต์ศาสนา ศาสนาฮินดู - การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถานและศาสนบุคคลใน ศาสนาอื่น ๆ

ที่มา: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553, น. 10-12

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษา
พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของมาตรฐาน ส 1.2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ต่อสาวก ศาสนสถาน ศาสน วัตถุ ของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	- ฝึกปฏิบัติมารยาทชาวพุทธ 1) การลุกขึ้นยืนรับ 2) การต้อนรับ 3) การรับ ส่งสิ่งของแก่พระภิกษุ 4) มารยาทในการสนทนา 5) การสำรวมกิริยามารยาท 6) การแต่งกายที่เหมาะสมเมื่ออยู่ในวัดและพุทธสถาน 7) การดูแลรักษาศาสนวัตถุและศาสนสถาน
2. เห็นคุณค่าและปฏิบัติตน ใน ศาสนพิธี พิธีกรรมและวัน สำคัญทางศาสนาตามที่ กำหนดได้ถูกต้อง	- ปฏิบัติตนในศาสนาพิธี 1) การอาราธนาศีล 2) การสมาทานศีล 3) เครื่องประกอบโต๊ะหมู่บูชา การจัดโต๊ะหมู่บูชา
3. แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชน ของศาสนาที่ตนนับถือ	- ความเป็นมาของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ - การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ 1) ชั้นเตรียมการ 2) ชั้นพิธีการ

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางในรายวิชา
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มาใช้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับการวิจัยเรื่อง การพัฒนา
ทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ในวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3

2.1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการได้ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลการ
เรียนรู้ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ระบุไว้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นการส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งมีหลักการพื้นฐาน 2 ประการ คือ 1) การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และ 2) การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ เกิดสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลที่แสดงความก้าวหน้า การพัฒนาการ และความสำเร็จด้านการเรียนของผู้เรียน สำหรับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในระดับชั้นเรียนจะอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการ ความก้าวหน้าในการเรียนรู้จากผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งใดที่ควรได้รับการปรับปรุง พัฒนา หรือส่งเสริมบ้าง ซึ่งผู้สอนดำเนินการจัดการเรียนรู้เป็นปกติและสม่ำเสมอ ข้อมูลจากการประเมินสามารถช่วยให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ซึ่งมีเทคนิคการประเมิน เช่น การสังเกต การสอบถาม การตรวจการบ้าน การใช้แบบทดสอบ การประเมินโครงงาน การประเมินชิ้นงาน เป็นต้น โดยการประเมินสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น ผู้สอนประเมินผู้เรียน ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน เป็นต้น

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน สำหรับระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ระบุไว้ดังนี้

1. การตัดสิน การให้ระดับ และการรายงานผลการเรียน

1.1 การตัดสินผลการเรียน

ในการตัดสินผลการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก และต้องเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องในแต่ละภาคเรียน รวมทั้งสอนซ่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนาจนเต็มตามศักยภาพ

- 1) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
- 2) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- 3) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา
- 4) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ในการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ในการพิจารณาเลื่อนชั้นถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย และสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้ แต่หากผู้เรียนไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 การให้ระดับผลการเรียน สถานศึกษาสามารถให้ระดับผลการเรียนหรือระดับคุณภาพ การปฏิบัติของผู้เรียนเป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ หรือระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้นให้มี ระดับผลการประเมินเป็นตีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็น ผ่าน และไม่ผ่าน

1.3 การรายงานผลการเรียน เป็นการสื่อสารให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบความก้าวหน้าใน การเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินและจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็น ระยะเวลา ๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียนที่ สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

สังวรณั ังดกระโทก (2556) กล่าวว่า การประเมินทางการเรียนรู้ที่ให้ข้อมูลเพื่อพัฒนาการศึกษา ประกอบด้วยวิธีการประเมิน 3 แบบตามเป้าหมายของการประเมิน คือ

1. การประเมินเพื่อพัฒนา (Formative assessment) หรือการประเมินในห้องเรียน (Classroom assessment) เป็นการประเมินระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยผู้สอนและผู้เรียนใน โดยนำข้อมูล มาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน และปรับปรุงผู้เรียน โดยการประเมินจะประสบผลสำเร็จต้องเกิดจาก การร่วมมือกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน โดยผู้สอนต้องให้ข้อมูลย้อนกลับที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน คอยกระตุ้นให้ ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบและทำตามเป้าหมาย หากไม่สำเร็จจะต้องให้ความร่วมมือแก่ผู้สอนเพื่อให้ทราบว่า ต้องแก้ไขข้อบกพร่อง และผู้สอนเองจะต้องปรับเปลี่ยนเทคนิคหรือกระบวนการในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ ผู้เรียนเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

2. การประเมินระหว่างช่วงเวลา (Interim assessment) เป็นการประเมินเพื่อกำกับติดตามผล การศึกษา ซึ่งวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งลักษณะการประเมินอยู่ระหว่างการประเมินในห้องเรียน และการประเมิน เพื่อสรุปรวม เป็นการประเมินโดยหน่วยงานภายนอกที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา เช่น เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานจากส่วนกลาง เป็นต้น โดยจะมีการประเมินเป็นระยะ ๆ อาจจะทุกเดือน หรือทุกสองเดือนใน ระหว่างที่มีการจัดการเรียนรู้

3. การประเมินเพื่อสรุปรวม (Summative assessment) เป็นการประเมินหลังจากจัดการเรียนรู้ เพื่อประเมินความรู้ความสามารถของผู้เรียน การประเมินเพื่อสรุปรวมจะใช้สำหรับการคัดเลือกผู้เรียน การตัด เกรด นอกจากนี้ยังใช้สำหรับประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยเป็นการประเมินจาก บุคคลภายนอกสถานศึกษา ผลการประเมินจะถูกนำไปใช้เพื่อกำหนดคุณภาพของบุคลากรและหน่วยงานที่ รับผิดชอบกับการจัดการศึกษา ไม่ใช่การประเมินผู้เรียนรายบุคคล

จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2560) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้เป็นทั้งเป้าหมายและลักษณะสำคัญ ของกระบวนการรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านการ

เรียนรู้ของผู้เรียนจากพฤติกรรมเดิมไปสู่พฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวรอย่างเป็นระบบ มีการเชื่อมโยงกับกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับผู้เรียน ให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้เรียนเกี่ยวกับความก้าวหน้า จุดเด่น จุดด้อย ใช้ตัดสินประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ และความพึงพอใจของหลักสูตรรวมทั้งเป็นข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบายการศึกษาจากการประเมินตามสภาพจริง และประเมินเพื่อการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นการวัดและประเมินผลตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ และลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยผลจากการประเมินสามารถนำมาเป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน แสดงความก้าวหน้า ความสำเร็จ หรือนำมาพัฒนาปรับปรุงตัวของผู้เรียน เพื่อให้เกิดคุณภาพ นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้ยังสามารถเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้เรียนเพื่อบอกจุดเด่น จุดด้อย ของผู้เรียน ได้อีกด้วย ซึ่งการประเมินสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ เช่น ผู้เรียนประเมินตนเอง ผู้สอนประเมินผู้เรียน เพื่อนประเมินเพื่อน เป็นต้น การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ยังสามารถใช้ตัดสินประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาต่อไปในอนาคตได้อีกด้วย

2.2 การคิดวิเคราะห์

2.2.1 ความหมายของการคิดวิเคราะห์

จากการศึกษารวบรวมที่เกี่วข้อง นักวิชาการได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้

Bloom et al. (1956) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นความสามารถในการแยกแยะเพื่อหาส่วนย่อยของเนื้อหา เหตุการณ์ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง มีความสำคัญอย่างไร หาสาเหตุและผล เป็นการตีความจากข้อมูลหลักไปยังองค์ประกอบย่อย เพื่อทำความเข้าใจว่ามีโครงสร้างอย่างไร มีหลักการอะไร และมีความสำคัญอย่างไร

Good (1973) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดตามหลักของการประเมินโดยคิดอย่างรอบคอบเพื่อพิจารณาองค์ประกอบที่เกี่วข้องและหลักฐานอ้างอิงเพื่อหาข้อสรุปที่มีความเป็นไปได้ใช้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลได้อย่างถูกต้อง

Marzano (2001) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการขยายความคิดในการใช้เหตุผล มีความละเอียดถี่ถ้วนในการจำแนกแยกแยะสิ่งต่าง ๆ เป็นกระบวนการวิเคราะห์รายละเอียดของข้อมูลบนพื้นฐานความรู้เดิมเพื่อสร้างข้อมูลใหม่และสามารถสรุปลักษณะเฉพาะที่จำเป็นและไม่จำเป็นของข้อมูลได้ ซึ่งมีกระบวนการย่อย 5 ประการ คือ 1) การจับคู่ 2) การจำแนก 3) การเชื่อมโยง 4) การสรุปความทั่วไป และ 5) การสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นความสามารถในการมองเห็นรายละเอียด และจำแนกแยกแยะข้อมูลองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ เช่น วัตถุ เรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ และจัดแยกเป็นหมวดหมู่ เพื่อค้นหาความสำคัญ ความจริง หลักการ หรือองค์ประกอบของเรื่องนั้น ๆ โดยสามารถอธิบายได้จากสิ่งที่เห็น หรือสิ่งที่แอบแฝงอยู่ในสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน รวมทั้ง

หาความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของสิ่งต่าง ๆ จนเกิดความคิดนำไปสู่การทำนาย คาดเดาเหตุการณ์ สรุปรูปหรือประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง

วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล (2562) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดในลักษณะของการจำแนก แยกแยะ จัดหมวดหมู่ สร้างข้อสรุป และนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ และสามารถคาดการณ์ได้บนพื้นฐานของข้อมูล

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2563) กล่าวว่า การคิดเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนก แยกแยะ องค์ประกอบต่าง ๆ ของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สิ่งใดสิ่งหนึ่ง และนำมาหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น

จากการศึกษาความหมายของการคิดวิเคราะห์จากนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน สามารถสรุปได้ว่าการคิดวิเคราะห์ เป็นความสามารถในการคิด ที่สามารถจำแนก แยกแยะรายละเอียด หรือองค์ประกอบต่าง ๆ จากเนื้อหา เหตุการณ์ หรือเรื่องราว ว่าอะไรคือเหตุและผล โดยอาศัยความเชื่อมโยงและหาความสัมพันธ์ จนเกิดความคิด นำไปสู่การทำนาย คาดเดา สรุป และนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง

2.2.2 องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนักวิชาการได้อธิบายถึงองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้ Bloom et al. (1956) ได้กล่าวถึงทักษะการคิดขั้นสูงในด้านการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วยทักษะสำคัญ 3 ด้าน ดังนี้

1. การคิดวิเคราะห์ความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ (Analysis of element) เป็นความสามารถในการแยกแยะได้ว่าสิ่งใดสำคัญ มีความจำเป็น หรือมีบทบาทมากที่สุด ประกอบด้วย

1.1 วิเคราะห์ชนิด ผู้เรียนจะวินิจฉัยว่าสิ่งนั้น หรือเหตุการณ์นั้นจัดเป็นชนิดใด ลักษณะใด เพราะเหตุใด จึงเป็นเช่นนั้น

1.2 วิเคราะห์สิ่งสำคัญ ผู้เรียนจะวินิจฉัยว่า สิ่งใดสำคัญ สิ่งใดไม่สำคัญ เพื่อค้นหาสาระสำคัญ จุดเด่น จุดด้อย ข้อความหลัก ข้อสรุป ของสิ่งต่าง ๆ

1.3 วิเคราะห์เลศนัย ผู้เรียนจะมุ่งค้นหาสิ่งที่อยู่เบื้องหลัง หรือแอบแฝงจากสิ่งที่เห็น ซึ่งไม่ได้บ่งบอกตรง ๆ แต่จะมีความจริงแอบซ่อนเร้นอยู่จากร่องรอยที่ปรากฏ

2. การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of relationship) เป็นความสามารถในการค้นหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ว่ามีความสัมพันธ์หรือมีความเชื่อมโยงกันอย่างไร และมากน้อยเพียงใด หรือมีความขัดแย้งหรือสอดคล้องกัน ได้แก่

2.1 วิเคราะห์ชนิดของความสัมพันธ์ โดยพิจารณาว่าเป็นความสัมพันธ์แบบใด มีสิ่งใดสอดคล้อง หรือไม่สอดคล้องกัน มีสิ่งใดไม่สมเหตุสมผลเพราะเหตุใด มีการกระทำใด หรือการตัดสินใจใดที่ไม่ถูกต้อง

2.2 วิเคราะห์ขนาดของความสัมพันธ์ โดยพิจารณาว่าสิ่งใดมีความเกี่ยวข้องมากที่สุด หรือน้อยที่สุด และสิ่งใดสำคัญกับสถานการณ์มากที่สุด หรือการเรียงลำดับมากน้อยของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ใกล้-ไกล มาก-น้อย หนัก-เบา ใหญ่-เล็ก ก่อน-หลัง เป็นต้น

2.3 วิเคราะห์ขั้นตอนความสัมพันธ์ โดยพิจารณาว่าหากเกิดสิ่งนี้แล้วจะเกิดผลลัพธ์อย่างไรบ้าง และการเรียงลำดับขั้นตอนของเหตุการณ์

2.4 วิเคราะห์จุดประสงค์และวิธีการ โดยพิจารณาการกระทำว่ากระทำแบบนี้เพื่ออะไร จะเกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างไร และเป้าหมายคืออะไร

2.5 วิเคราะห์สาเหตุและผล โดยพิจารณาว่าอะไรคือสาเหตุของเรื่องนี้ หากไม่ปฏิบัติแบบนี้แล้วจะเกิดผลอย่างไร

2.6 วิเคราะห์แบบความสัมพันธ์ในรูปอุปมาอุปไมย เช่น บินเร็วเหมือนนก ซ้อนคู่ส้อม ตะปู จะคู่กับอะไร เป็นต้น

3. การคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ (Analysis of organizational principles) เป็นความสามารถในการค้นหาโครงสร้างระบบ เหตุการณ์ หรือการทำงานต่าง ๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นสามารถดำรงอยู่ในสภาพเช่นนั้นเนื่องจากอะไร อะไรคือสาเหตุหลัก มีหลักการหรือเทคนิคอะไร มีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง ซึ่งการคิดวิเคราะห์เชิงหลักการเป็นการวิเคราะห์ที่มีความสำคัญที่สุด หากจะวิเคราะห์เชิงหลักการได้ดีนั้นจะต้องมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้ดีก่อนเพราะผลจากความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์จะทำให้สามารถสรุปเป็นหลักการได้ประกอบด้วย

3.1 วิเคราะห์โครงสร้าง เป็นการค้นหาโครงสร้างของสิ่งต่าง ๆ

3.2 วิเคราะห์หลักการ เป็นการแยกแยะเพื่อค้นหาความจริงของสิ่งต่าง ๆ และสรุปเป็นคำตอบหลักได้

Marzano (2001) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจับคู่ (Matching) หมายถึง ความสามารถในการระบุความเหมือน และความแตกต่างระหว่างส่วนประกอบของสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นแต่ละส่วนอย่างมีหลักเกณฑ์และเข้าใจง่าย สามารถเปรียบเทียบระบุตัวอย่างลักษณะความเหมือนและความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ ได้ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่ความสามารถในการจับคู่และการจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกันทั้งรูปร่าง ลักษณะ แหล่งกำเนิดได้ การระบุความเหมือนและความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ โดยการสังเกต และจำแนกข้อมูลที่เหมือนและต่างของสิ่งต่าง ๆ ทั้งด้านเนื้อหา ด้านความรู้ และด้านทักษะ โดยอาศัยความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการจับคู่ ซึ่งการระบุความเหมือนและความต่างเป็นการฝึกตั้งแต่ระดับง่าย ๆ ในด้านรูปธรรมไปจนถึงขั้นสลับซับซ้อนที่เป็นนามธรรม

2. ด้านการจัดหมวดหมู่ (Classification) หมายถึง ความสามารถในการจัดเรียงลำดับและประเภทของแนวคิดหลักหรือความเห็นให้เป็นหมวดหมู่ สามารถจำแนกประเภทของสิ่งที่มีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติเหมือนกันออกเป็นกลุ่ม ได้อย่างมีหลักการและกฎเกณฑ์

3. ด้านการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error Analysis) หมายถึง ความสามารถในการคิดเชิงตรรกะสามารถอธิบายถึงความเป็นเหตุเป็นผลของแนวคิดหรือสิ่งต่าง ๆ ได้ สามารถระบุข้อผิดพลาด หรือข้อบกพร่องจากสถานการณ์ พฤติกรรม หรือคุณลักษณะต่าง ๆ โดยใช้เหตุผล ตามข้อมูลนั้น ๆ ในการอธิบายความสัมพันธ์และความไม่สัมพันธ์ของสิ่งเหล่านั้น สามารถระบุได้ถึงความไม่สมเหตุสมผล หรือความผิดปกติของข้อมูลที่แตกต่างออกไปได้ การพัฒนาความสามารถในด้านนี้จะเกิดขึ้นได้ควรมีการโต้แย้ง ถกเถียงกันโดยใช้เหตุผล โดยจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

3.1 ความรู้เดิม หมายถึง ความรู้ที่เป็นความจริง เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ความรู้ที่เชื่อกันมานาน

3.2 ความรู้จากการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในด้านนั้น ๆ

3.3 ความรู้จากข้อมูลหลักฐานที่มีอยู่ ผู้โต้เถียงกันจะต้องมีหลักฐานที่เป็นที่น่าเชื่อถือได้ ประกอบในการถกเถียง มีข้อมูลสนับสนุน สามารถหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาสนับสนุนความคิดของตนเอง

3.4 มีข้อมูลที่ได้รับการพิสูจน์ ทดลองมาแล้ว

3.5 ข้อมูลอื่น ๆ ที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นความจริง สามารถขยายความคิดของตนเองให้เป็นที่ยอมรับ

4. ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป (Generalizing) หมายถึง ความสามารถในการอุปมาน (Induction) คือ การใช้เหตุผลจากสิ่งเฉพาะเจาะจงไปสู่การสรุปสิ่งทั่ว ๆ ไป และการอนุมาน (Deduction) คือ การใช้เหตุผลจากสิ่งทั่วไปมาสรุปสิ่งเฉพาะเจาะจง จึงเป็นกระบวนการสร้างความรู้หลักการใหม่โดยใช้ทักษะเพื่อนำความรู้เดิมที่มีหรือมีข้อสรุปอยู่แล้วหรือนำความรู้ที่ได้รับเสนอเป็นความรู้และหลักการใหม่สามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้อย่างเหมาะสมโดยมีความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังนี้

4.1 การให้เหตุผลเชิงอุปนัย (Inductive) เป็นการคิดที่เริ่มต้นเห็นข้อมูลจากรายละเอียดจากตัวอย่างแล้วจึงจะสามารถสรุปเป็นหลักการ เป็นทฤษฎีความรู้ใหม่ได้

4.2 การให้เหตุผลเชิงนิรนัย (Deductive) เป็นการคิดที่เริ่มต้นจากข้อสรุปที่มีอยู่ลงไปหารายละเอียดและยกตัวอย่าง

5. ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ (Specifying) หมายถึง ความสามารถในการสร้างข้อสรุปจากหลักการเดิมที่มีอยู่แล้ว การคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถระบุสิ่งที่มีผลตามมา สิ่งใดจริงสิ่งใดไม่จริงและสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการได้อย่างเหมาะสม โดยการนำหลักการทั่วไปที่มีอยู่แล้วไปสรุปเป็นหลักการใหม่มักเป็นการให้เหตุผลโดยนิรนัยมีกระบวนการ ดังนี้

5.1 บอกสถานการณ์ที่ควรพิจารณาหรือศึกษา ซึ่งเหมาะสมและไม่เหมาะสมได้

5.2 ระบุหลักการที่จะนำไปใช้ได้ สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น

5.3 ต้องแน่ใจว่าสถานการณ์นั้นตรงกับสภาพหลักการหรือกฎโดยทั่วไปที่นำมาใช้

5.4 เมื่อนำสถานการณ์นั้นมาประยุกต์ใช้แล้วทำนายว่าอะไรคือความรู้ที่เกิดขึ้น และลงความเห็นบอกข้อสรุปสถานการณ์และสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้หากมีการนำไปใช้

วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒผล (2562) ได้ระบุว่า องค์ประกอบการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจำแนก หมายถึง การพิจารณาข้อมูลทั้งหมด แล้วจำแนกแยกแยะข้อมูลเหล่านั้นตามหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายหลักเกณฑ์ ซึ่งผู้เรียนที่มีความสามารถสูงจะสร้างหลักเกณฑ์ในการจำแนกแยกแยะได้ด้วยตนเอง

2. ด้านการจัดหมวดหมู่ หมายถึง การจัดกลุ่มข้อมูลเป็นหมวดหมู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก การจัดหมวดหมู่ข้อมูลในขั้นนี้จะนำไปสู่การสร้างข้อสรุปในขั้นต่อไป

3. ด้านการสรุปอย่างสมเหตุสมผล หมายถึง การสร้างข้อสรุปของข้อมูลอย่างมีเหตุผลหรือมีหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุน โดยสรุปเป็นหลักการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้

4. ด้านการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ หมายถึง การนำข้อสรุปไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม โดยยึดมั่นในหลักการแต่มีความยืดหยุ่นในวิธีการ

5. ด้านการคาดการณ์บนพื้นฐานข้อมูล หมายถึง การนำข้อสรุปเชิงหลักการที่ผ่านการนำไปประยุกต์ใช้อย่างได้ผลแล้วมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลชุดใหม่แล้วคาดการณ์เหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2563) ได้อธิบายองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการตีความ เป็นการทำความเข้าใจต่อสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ หรือสิ่งที่เกินกว่าที่ปรากฏในข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ โดยให้เหตุผลในสิ่งที่ต้องการจะวิเคราะห์ เพื่อแปลความหมายที่ไม่ปรากฏโดยตรงของสิ่งนั้น ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานในการตัดสินใจจะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับ ความรู้ ประสบการณ์ หรือค่านิยมของผู้ที่ตีความ การตีความได้ดีหรือไม่ดีนั้นจะขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่แต่ละคนใช้เป็นมาตรฐานในการตีความ รวมทั้งความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงเหตุผล

2. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิเคราะห์ โดยจำเป็นจะต้องมีความรู้ หรือความเข้าใจพื้นฐานในเรื่องที่จะวิเคราะห์ ซึ่งจะช่วยในการกำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์ แจกแจง และจำแนกได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับอะไร มีองค์ประกอบอะไรบ้าง และรู้ว่าสิ่งเหล่านั้นที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากอะไร

3. ความช่างสังเกต ช่างสงสัย และช่างถาม ความช่างสังเกตจะทำให้สามารถค้นพบความผิดปกติในสิ่งที่ดูแล้วเหมือนไม่มีความผิดปกติได้ ความช่างสงสัยจะไม่ละเลยในสิ่งที่เห็นถึงความผิดปกติ และความช่างถามจะขบตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การคิดต่อยอดเกี่ยวกับเรื่องนั้น ซึ่งการตั้งคำถามจะนำไปสู่ความชัดเจนหรือความจริงในประเด็นที่ต้องการวิเคราะห์ โดยจะมีขอบเขตของคำถามที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ซึ่งใช้หลัก 5W 1H คือ ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) เพราะเหตุใด (Why) และ อย่างไร (How)

4. ความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล เป็นความสามารถที่มองเห็นภาพต่าง ๆ ได้ในสามมิติ ในขณะที่คนทั่วไปจะเห็นเพียงสองมิติที่เป็นภาพระนาบ คือ สามารถเห็นภาพในแนวลึก มองเห็นความ

ซับซ้อนและรู้ว่าแต่ละสิ่งจัดเรียงลำดับกันอย่างไร เป็นความสามารถในการใช้เหตุผล จำแนก แยกแยะได้ว่าสิ่งใดเป็นความจริง สิ่งใดเป็นความเท็จ มีองค์ประกอบของรายละเอียดเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์สามารถจำแนกได้ 2 มิติ กล่าวคือ มิติแรกตามแนวคิดของ Bloom เป็นองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ในเชิงการคิดวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์เชิงหลักการ ต่อเนื้อหา เหตุการณ์ หรือการทำงานต่าง ๆ มิติที่สอง เป็นองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ที่อธิบายถึงคุณลักษณะ หรือความสามารถของตัวบุคคลในการคิดวิเคราะห์ เช่น อธิบายถึงความสามารถ ด้านการจับคู่ ด้านการจัดหมวดหมู่ ด้านการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด ด้านการสรุปอย่างสมเหตุสมผล การประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ การคาดการณ์บนพื้นฐานข้อมูลเดิม การสื่อความหมายที่บุคคลใช้สื่อสารความคิดของตน หรือรับสารจากการแสดงความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อตีความ จดจำ และถ่ายทอดความคิดเห็นของตนให้แก่ผู้อื่น เป็นต้น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2563; วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล, 2562; Marzano, 2001)

2.2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

2.2.3.1 แนวคิดการจัดลำดับด้านสติปัญญาของ Bloom (Bloom's Taxonomy)

Bloom et al. (1956) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านพุทธิพิสัย 2) ด้านจิตพิสัย และ 3) ด้านทักษะพิสัย ซึ่งทักษะทั้ง 3 ด้านส่งผลต่อความสามารถทางการคิด โดย Bloom ได้กำหนดทักษะการคิดออกเป็น 2 ระดับ คือ 1) ทักษะการคิดขั้นต่ำ (lower order thinking skills) และ 2) ทักษะการคิดขั้นสูง (higher order thinking skills) มีรายละเอียด ดังนี้

1) ทักษะการคิดขั้นต่ำ (Lower order thinking skills) ประกอบด้วย

ระดับ 1 ความรู้ความจำ (Knowledge) หมายถึง ความรู้ในเนื้อหา เช่น ความรู้ในศัพท์ที่ใช้ คำจำกัดความ เป็นต้น และความรู้ที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงเฉพาะ เช่น ความรู้เกี่ยวกับวิธีการ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ระเบียบแบบแผน การแบ่งประเภท การจัดกลุ่ม เป็นต้น

ระดับ 2 ความเข้าใจ (Comprehensive) หมายถึง ความเข้าใจในความรู้ที่เรียน เช่น การอธิบายด้วยคำพูด การแปลความหมาย การตีความ การขยายความ เป็นต้น

ระดับ 3 การนำไปใช้ (Application) หมายถึง ความสามารถในการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถแสดงได้ หรือสาธิตได้

2) ทักษะการคิดขั้นสูง (Higher order thinking skills) ประกอบด้วย

ระดับ 4 การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง ความสามารถที่แบ่งสิ่งที่ต้องเรียนรู้ ออกเป็นส่วนย่อย แสดงความสัมพันธ์ของส่วนย่อยนั้นได้ หรือสามารถวิเคราะห์ส่วนประกอบได้

ระดับ 5 การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง ความสามารถที่จะใช้ความรู้ที่เรียนมาในการแก้ปัญหาและตัดสินใจ โดยจะต้องวิเคราะห์และเข้าใจสถานการณ์ วินิจฉัยจากประสบการณ์ หรือคุณค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้

ระดับ 6 การสร้างสรรค์ (Creative) หมายถึง ความสามารถที่รวบรวมความรู้ต่าง ๆ หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดสิ่งแปลกใหม่

จากแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการคิดขั้นสูงของ Bloom ในด้านการคิดวิเคราะห์ Bloom ได้ อธิบายเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการคิดวิเคราะห์ความสำคัญ (Analysis of element) หมายถึง การแยกแยะได้ว่าสิ่งใดสำคัญ สิ่งใดจำเป็น สิ่งใดเป็นเหตุ สิ่งใดเป็นผล ซึ่งการคิดวิเคราะห์ความสำคัญจะประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ชนิด เป็นการวินิจฉัยว่า สิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้นจัดเป็นชนิดใด ลักษณะใด เพราะเหตุใด จึงเป็นเช่นนั้น 2) วิเคราะห์สิ่งสำคัญ เป็นการวินิจฉัยว่าสิ่งใดสำคัญ หรือไม่สำคัญ การค้นหาสาระสำคัญ จุดเด่น จุดด้อย ของสิ่งต่าง ๆ และ 3) วิเคราะห์เสถียร เป็นการมุ่งค้นหาสิ่งแอบแฝง หรือซ่อนเร้นจากสิ่งที่เห็น ซึ่งไม่ได้ บ่งบอกตรง ๆ แต่มีร่องรอยของความเป็นจริงซ่อนเร้นอยู่

2. ด้านการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of relationship) หมายถึง การค้นหา ความสัมพันธ์ย่อย ๆ ของสิ่งต่าง ๆ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ ว่ามีอะไรสัมพันธ์กัน มีความเชื่อมโยงกันอย่างไร มากน้อยเพียงใด หรือขัดแย้งกันอย่างไร ซึ่งการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์จะประกอบด้วย 1) วิเคราะห์ชนิด ของความสัมพันธ์ 2) วิเคราะห์ขนาดของความสัมพันธ์ 3) วิเคราะห์ขั้นตอนความสัมพันธ์ 4) วิเคราะห์ จุดประสงค์และวิธีการ 5) วิเคราะห์สาเหตุและผล และ 6) วิเคราะห์แบบความสัมพันธ์ในรูปอุปมาอุปไมย

3. ด้านการคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ (Analysis of organizational principles) หมายถึง การค้นหาโครงสร้างระบบ เหตุการณ์ หรือการทำงานต่าง ๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นสามารถดำรงสภาพเช่นนั้น ได้อย่างไร ยึดสิ่งใดเป็นแกนหลัก หลักการคืออะไร ใช้เทคนิคอะไร มีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง การวิเคราะห์เชิง หลักการถือว่าการวิเคราะห์ที่มีความสำคัญที่สุด การจะวิเคราะห์ได้ดีนั้นจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ให้ได้ดีก่อน ซึ่งความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบและ ความสัมพันธ์จะทำให้สามารถสรุปเป็นหลักการได้ ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์โครงสร้าง เป็นการค้นหา โครงสร้างของสิ่งต่าง ๆ 2) วิเคราะห์หลักการ เป็นการแยกแยะเพื่อค้นหาความจริงของสิ่งต่าง ๆ และสรุปเป็น คำตอบหลักได้

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการคิดของ Bloom สรุปได้ว่า Bloom ได้กำหนด จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้เป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านพุทธิพิสัย 2) ด้านทักษะพิสัย และ 3) ด้านจิตพิสัย และ กำหนดทักษะการคิดออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ 1) ทักษะการคิดขั้นต่ำ ประกอบด้วย ระดับ 1 ความรู้ความจำ ระดับ 2 ความเข้าใจ และ ระดับ 3 การนำไปใช้ 2) ทักษะการคิดขั้นสูง ประกอบด้วย ระดับ 4 การวิเคราะห์ ระดับ 5 การประเมินค่า และ ระดับ 6 การสร้างสรรค์ ซึ่งทักษะการคิดขั้นสูงระดับ 4 การคิดวิเคราะห์ Bloom ได้แบ่งการคิดวิเคราะห์ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) การคิดวิเคราะห์ความสำคัญ เป็นการแยกแยะได้ว่าสิ่งใด สำคัญ สิ่งใดจำเป็น 2) การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นการค้นหาความสัมพันธ์ย่อย ๆ ของสิ่งต่าง ๆ และ 3) การคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ เป็นการค้นหาโครงสร้างระบบว่าสิ่งเหล่านั้นสามารถดำรงสภาพเช่นนั้นได้

อย่างไร มีหลักการอย่างไร โดยจะต้องมีองค์ความรู้ที่ดีเพื่อจะได้สามารถวิเคราะห์ทั้งองค์ประกอบและความสัมพันธ์ได้จึงจะสรุปเป็นหลักการได้

2.2.3.2 แนวคิดการจัดลำดับการคิดของ Marzano (Marzano's Taxonomy)

Marzano (2001) ได้เสนอวัตถุประสงค์ทางการศึกษาใหม่ โดยพัฒนาขึ้นจากวัตถุประสงค์ของ Bloom โดยอธิบายว่ารูปแบบพฤติกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย 3 ระบบ ได้แก่ 1) ระบบตนเอง (The Self-System) เป็นความเชื่อเกี่ยวกับความสำคัญของความรู้ ประสิทธิภาพ และความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับความรู้ 2) ระบบบูรณาการความรู้ (The Metacognitive System) เป็นการมีเป้าหมายการเรียนรู้ มีการนำความรู้ไปใช้ด้วยความชัดเจน และถูกต้อง และ 3) ระบบสติปัญญา (The Cognitive System) เป็นการเรียกใช้ความรู้โดยการทบทวน ทวนซ้ำ การนำไปปฏิบัติ ความเข้าใจ การสังเคราะห์ความรู้ การวิเคราะห์ โดยสามารถจับคู่ความสัมพันธ์ แยกแยะเป็นหมวดหมู่ หรือวิเคราะห์ข้อผิดพลาด การกำหนดกฎเกณฑ์ทั่วไป หรือเฉพาะเจาะจงได้ และการนำความรู้ไปใช้ในการตัดสินใจ การแก้ปัญหา และทำการสำรวจสืบค้นจากการทดลอง ซึ่งพฤติกรรมเรียนรู้ของผู้เรียนตามทฤษฎีการคิดของ Marzano นั้น เมื่อพบเจอกับสถานการณ์หรือภาระงานใหม่ระบบตนเองจะตัดสินใจว่าจะยอมรับหรือเรียนรู้เรื่องใหม่ เมื่อระบบตนเองรับการเรียนรู้เรื่องใหม่ ระบบบูรณาการความรู้จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้นั้น โดยการออกแบบกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อการบรรลุเป้าหมายแห่งการเรียนรู้ และระบบสติปัญญาจะทำหน้าที่จัดกระทำกับข้อมูลที่จำเป็นในลักษณะของการวิเคราะห์ ดังนั้นปริมาณความรู้ของนักเรียนแต่ละคนจึงมีผลต่อความสำเร็จอย่างสูงในการเรียนรู้เรื่องใหม่ ซึ่งความรู้ใหม่สามารถต่อยอดจากความรู้เดิมได้อย่างกว้างขวาง พัฒนารูปแบบจุดมุ่งหมายทางการศึกษารูปแบบใหม่ (The New Taxonomy of Educational Objectives)

Marzano (2001) ได้จำแนกขอบเขตของความรู้ออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านข้อมูล (Information) เป็นการจัดระบบความคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล จากข้อมูลง่ายสู่ข้อมูลยาก และมีความสัมพันธ์กับรายละเอียดต่าง ๆ ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดรวบยอด ความหมายของคำศัพท์ตามบริบทต่าง ๆ ข้อเท็จจริง ลำดับเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ เป็นต้น

2. ด้านกระบวนการคิด (Mental Procedures) เป็นการรวบรวมความรู้ความสามารถเดิมที่สะสมมาไปสู่การเรียนรู้ใหม่โดยอัตโนมัติ และนำหลักการมาใช้เพื่อนำไปสู่กระบวนการจัดการข้อมูลในระดับที่สูงขึ้น

3. ด้านทักษะการปฏิบัติ (Psychomotor Procedures) เป็นการรวบรวมความรู้ที่ใช้ระบบโครงสร้างกล้ามเนื้อจากทักษะการปฏิบัติง่ายสู่กระบวนการปฏิบัติที่ซับซ้อนขึ้น

โดยมีระดับของกระบวนการจัดการกระทำข้อมูล 6 ระดับดังนี้

ระดับ 1 ขั้นรวบรวม (Retrieval) เป็นการทบทวนความรู้เดิม การรับความรู้ใหม่และจัดเก็บเป็นคลังความรู้ไว้ เป็นการถ่ายโอนความรู้จากความจำถาวรเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติโดยไม่นำข้อมูลความรู้มาเพียงส่วนเดียว

ระดับ 2 ขั้นเข้าใจ (Comprehension) เป็นการเข้าใจสาระการเรียนรู้สู่การเรียนรู้ใหม่ในรูปแบบของสัญลักษณ์ อาศัยการสังเคราะห์โครงสร้างพื้นฐานของความรู้ที่เข้าใจประเด็นความสำคัญสู่กระบวนการแปลงความรู้ เป็นการกรองความรู้เพื่อให้ได้ข้อสรุปอย่างเป็นหลักการ

ระดับ 3 ขั้นวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการใช้เหตุผลในการจำแนกความเหมือนและความต่างโดยอาศัยหลักการอย่างสมเหตุสมผล สามารถระบุถึงข้อผิดพลาดได้ การจัดหมวดหมู่ที่สัมพันธ์กับความรู้ เป็นการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่โดยใช้ฐานความรู้และคาดการณ์ผลที่ตามมาบนพื้นฐานของข้อมูล

ระดับ 4 ขั้นนำไปใช้ (Knowledge Utilization) เป็นการใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ สามารถตัดสินใจในสถานการณ์ที่ไม่มีคำตอบชัดเจน แก้ไขปัญหา สืบเสาะ สืบสวน สืบรวจ ทดลอง พิเคราะห์ หลักฐานสู่การสรุป โดยมีการตั้งสมมติฐานและการทดสอบสมมติฐานบนพื้นฐานของความรู้

ระดับ 5 ขั้นบูรณาการความรู้ (Metacognitive System) เป็นการจัดระบบความคิดเพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนด การกำกับติดตามการเรียนรู้ และการจัดขอบเขตการเรียนรู้ เป็นการรู้คิดอย่างมีสติด้วยกระบวนการไตร่ตรอง สังเกต ตรวจสอบ และประเมินผล

ระดับ 6 ขั้นจัดระบบตนเอง (Self-system) เป็นการสร้างแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ หรือภาระงานที่ได้รับมอบหมายรวมถึงตระหนักในความสามารถของการเรียนรู้ที่มี

การคิดวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Marzano คือ การอธิบายความรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล เป็นการระบุคุณลักษณะที่สำคัญ และไม่สำคัญ เป็นการคิดพิจารณาข้อมูลอย่างละเอียดในทุก ๆ ด้าน และสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ได้ ซึ่งกระบวนการคิดวิเคราะห์ตามแนวคิด Marzano ประกอบด้วย 5 ด้าน (Marzano & Kendall, 2007) ดังนี้

1. ด้านการจับคู่ (Matching) หมายถึง ความสามารถที่สามารถระบุความเหมือนและความแตกต่างระหว่างส่วนประกอบของสิ่งต่าง ๆ หรือ จับคู่สิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกันทั้งรูปร่าง ลักษณะ แหล่งกำเนิด สามารถแยกแยะสิ่งต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันออกเป็นแต่ละส่วนอย่างมีหลักเกณฑ์ โดยอาศัยความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการจับคู่

2. ด้านการจัดหมวดหมู่ (Classification) หมายถึง ความสามารถที่สามารถประมวลความรู้เพื่อจัดกลุ่ม จัดเรียงลำดับและจัดประเภทของสิ่งต่าง ๆ อย่างมีความหมายออกเป็นกลุ่ม เป็นหมวดหมู่ สามารถจัดกลุ่มที่มีหลักการและลักษณะที่คล้ายคลึงเข้าด้วยกันอย่างมีความหมาย หลักการ และหลักเกณฑ์

3. ด้านการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error Analysis) หมายถึง ความสามารถที่สามารถคิดเชิงตรรกะ ระบุเหตุและผล สามารถแยกแยะ ระบุข้อผิดพลาด อธิบายถึงความสัมพันธ์และความไม่สัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ สามารถระบุข้อมูลของสิ่งที่ไม่ถูกต้อง สิ่งผิดพลาด ความไม่เหมาะสม ความเป็นไปไม่ได้ในสถานการณ์จากการสังเกตและการใช้ความรู้เดิมพสานกับความรู้ใหม่ สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์สู่การสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล

4. ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป (Generalization) หมายถึง ความสามารถที่สามารถนำตัวอย่าง เรื่องราวหรือเหตุการณ์ รายละเอียดย่อสรุปเป็นหลักการ เป็นกระบวนการสร้างความรู้ จากความรู้เดิมที่มีโดยใช้หลักการใหม่ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้อย่างเหมาะสม หรือสามารถนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมชีวิตประจำวันได้

5. ด้านสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ (Specifying) หมายถึง ความสามารถที่สามารถสร้างข้อสรุปจากหลักการเดิมที่มีอยู่แล้ว การนำความรู้ หรือหลักการที่มีอยู่แล้วไปใช้เพื่อการทำนายสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถเข้าใจเหตุการณ์ มีความรู้ ระบุสิ่งที่มีผลตามมา สิ่งใดจริง สิ่งใดไม่จริง และสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการได้อย่างเหมาะสมโดยนำหลักการทั่วไปที่มีอยู่มาสรุปเป็นหลักการใหม่

จากการศึกษาแนวคิดการจัดลำดับการคิดของ Marzano สรุปได้ว่า Marzano ได้จำแนกขอบเขตของความรู้ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านข้อมูล 2) ด้านกระบวนการคิด และ 3) ด้านทักษะการปฏิบัติ และแบ่งระดับของกระบวนการจัดการข้อมูลเป็น 6 ระดับ ได้แก่ ระดับ 1 ขั้นรวบรวมข้อมูล ระดับ 2 ขั้นเข้าใจ ระดับ 3 ขั้นวิเคราะห์ ระดับ 4 ขั้นนำไปใช้ ระดับ 5 ขั้นบูรณาการข้อมูล และระดับ 6 ขั้นจัดระบบตนเอง ซึ่งระดับ 3 ขั้นวิเคราะห์ เป็นความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ซึ่งมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจับคู่ 2) ด้านการจัดหมวดหมู่ 3) ด้านการวิเคราะห์ ข้อผิดพลาด 4) ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป และ 5) ด้านสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ

จากการศึกษาแนวคิดของ Bloom et al. (1956) and Marzano (2001) จะเห็นได้ว่าทั้งสองแนวคิดมีความคล้ายคลึงกันแต่แนวคิดของ Bloom จะอธิบายหลักการคิดวิเคราะห์อย่างกว้าง ๆ แต่ Marzano จะอธิบายหลักการคิดวิเคราะห์แบบเป็นกระบวนการและอธิบายในลักษณะของการใช้ความสามารถการคิดวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติ ซึ่งสามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 2.3 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดการจัดลำดับการคิดระหว่าง Bloom และ Marzano

ลำดับการคิด	
แนวคิดของ Bloom	แนวคิดของ Marzano
1. การวิเคราะห์ความสำคัญ	1. การจับคู่ 2. การจัดหมวดหมู่
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์	3. การวิเคราะห์ข้อผิดพลาด
3. การวิเคราะห์หลักการ	4. การสรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป 5. การสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาตามแนวคิดลำดับการคิดของ Marzano เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

2.2.4 การวัดทักษะการคิดวิเคราะห์

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักวิชาการได้อธิบายการวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ ดังนี้ Bloom et al. (1956) ได้อธิบายถึงการวัดทักษะการคิดวิเคราะห์โดยจะต้องพิจารณาให้ครบทั้ง 3 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย

1. การคิดวิเคราะห์ความสำคัญ โดยผู้เรียนสามารถวินิจฉัยได้ว่า สิ่งนั้น หรือเหตุการณ์นั้นจัดเป็นชนิดใด ลักษณะใด เพราะเหตุใด สิ่งใดสำคัญ สิ่งใดไม่สำคัญ ค้นหาข้อมูลเหตุ สาเหตุสำคัญของเรื่องราวนั้น ๆ ค้นหาข้อสรุป จุดเด่น จุดด้อย สิ่งที่แอบแฝงหรือความจริงที่ซ่อนเร้นอยู่ เป็นต้น

2. การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ว่า สิ่งนั้นมีความสอดคล้องกันหรือไม่ มีความสมเหตุสมผลหรือไม่ เพราะเหตุใด วิเคราะห์ความเกี่ยวข้อง หรือความสำคัญต่อเรื่องราว หรือเหตุการณ์ วิเคราะห์ได้ว่า หากกระทำแบบนี้จะเกิดผลอย่างไร สิ่งใดคือสาเหตุ หากไม่กระทำเช่นนี้จะเกิดผลอย่างไร เป็นต้น

3. การคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ โดยผู้เรียนสามารถค้นหาได้ว่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นใช้หลักการใด มีโครงสร้าง องค์ประกอบ หรือใจความสำคัญอย่างไร โดยสามารถแยกแยะ ค้นหาความจริงของสิ่งนั้นและสรุปเป็นคำตอบหลักได้ เป็นต้น

Marzono (2001) ได้อธิบายถึง การวัดทักษะการคิดวิเคราะห์สามารถวัดได้จากความสามารถของกระบวนการคิดวิเคราะห์ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจับคู่ (Matching) สามารถระบุความเหมือนและความแตกต่างของข้อมูลได้อย่างมีหลักเกณฑ์ 2) ด้านการจัดหมวดหมู่ (Classification) สามารถจัดเรียงลำดับและจัดประเภทของข้อมูลได้อย่างมีหลักเกณฑ์ 3) ด้านการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error Analysis) สามารถคิดในเชิงตรรกะ บอกความเป็นเหตุเป็นผล และระบุข้อบกพร่องของข้อมูลได้ 4) ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป (Generalizing) สามารถสรุปข้อมูลต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลได้ และ 5) ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ (Specifying) สามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้น และสรุปจากหลักการเดิมที่มีอยู่ได้

ทิสนา แคมมณี (2557) กล่าวว่า การวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์สามารถจำแนกรูปแบบและแนวทางของการวัดสามารถการคิดวิเคราะห์ได้ 2 แนวทาง ดังนี้

1. แนวทางการวัดความสามารถของกลุ่มจิตมิติ (Psychometrics) เป็นแนวทางของกลุ่มนักวัดทางการศึกษา และนักจิตวิทยาที่ศึกษาและวัดคุณลักษณะภายในของมนุษย์ โดยเริ่มศึกษาและวัดเชาว์ปัญญา ศึกษาโครงสร้างทางสมอง ซึ่งมีความเชื่อว่ามีลักษณะเป็นองค์ประกอบ ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีระดับความสามารถที่แตกต่างกัน แนวทางนี้จะวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์โดยใช้แบบสอบถามมาตรฐาน และต่อมาใช้การวัดผลสัมฤทธิ์ ความสามารถด้านการคิด ความสามารถในด้านต่าง ๆ ความถนัด และบุคลิกภาพ

2. แนวทางการวัดความสามารถจากการปฏิบัติจริง (Authentic Performance Measurement) เป็นแนวทางเลือกใหม่ที่เสนอโดยกลุ่มนักวัดการเรียนรู้ในบริบทที่เป็นธรรมชาติ โดยจะวัดจากการปฏิบัติในชีวิตจริงที่มีคุณค่าต่อตัวผู้ปฏิบัติ เช่น การวัดทักษะในการปฏิบัติงาน การประเมินตนเอง ความร่วมมือในการ

แก้ปัญหา เทคนิคการวัดใช้การสังเกตจากการปฏิบัติ การแก้ปัญหาในสถานการณ์เหมือนจริง หรือการรวบรวมผลงานในแฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2563) กล่าวว่า การวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ต้องวัดด้วยทักษะดังต่อไปนี้ 1) ทักษะการระบุงค์ประกอบสำคัญ หรือลักษณะเฉพาะ 2) ทักษะการระบุงค์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ และแบบแผนขององค์ประกอบเหล่านั้น 3) ทักษะการจับใจความสำคัญ และ 4) ทักษะการค้นหาและระบุงค์ความผิดพลาด

สรุปได้ว่าการวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถวัดได้ 2 รูปแบบ คือ 1) วัดจากแบบทดสอบมาตรฐาน แบบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบวัดความถนัด หรือแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น ซึ่งแนวทางในการสร้างแบบวัดต่าง ๆ นั้นสามารถนำแนวคิดการจัดลำดับการคิดของนักวิชาการ เช่น Bloom หรือ Marzano มาเป็นแนวทางเพื่อพิจารณาในการสร้างแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ได้ 2) วัดจากการปฏิบัติจริง โดยวัดจากพฤติกรรม การสังเกตจากการปฏิบัติงาน เช่น ความร่วมมือในการแก้ปัญหา การแก้ปัญหาในสถานการณ์เหมือนจริง เป็นต้น

จากการศึกษาการวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาตามแนวคิดการจัดลำดับการคิดของ Marzano เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านโดยวัดความสามารถของกระบวนการคิดวิเคราะห์ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจับคู่ 2) ด้านการจัดหมวดหมู่ 3) ด้านการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด 4) ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป และ 5) ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ

2.2.5 ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักวิชาการได้อธิบายถึงประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ไว้ ดังนี้ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556) กล่าวว่า ความสามารถในการคิดเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ซึ่งหากได้รับการพัฒนาตั้งแต่ในวัยเด็กจะส่งผลให้เกิดสติปัญญา สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตได้ดี ทำให้เป็นคนรอบคอบ และสามารถเลือกตัดสินใจได้ถูกต้อง เหมาะสม และมีเหตุผล ส่งผลให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ซึ่งประโยชน์จากการฝึกให้คิดมีดังนี้

1. ได้ฝึกทักษะการทำงาน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีระบบ มีหลักการในการใช้เหตุผลเพื่อแก้ปัญหานั้นทำให้ผลงานเกิดประสิทธิภาพ
2. เกิดความรู้ด้านเนื้อหา และได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์
3. สามารถพิจารณาสิ่งต่าง ๆ สามารถประเมินตนเอง ประเมินผู้อื่นได้อย่างถูกต้องและประเมินงานได้อย่างสมเหตุสมผล
4. มีทักษะและความสามารถด้านการใช้ภาษาและสื่อความหมาย มีทักษะในการพูด ฟัง อ่าน เขียน และการสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

5. มีความรู้ ความสามารถจนเกิดกระบวนการในการทำงานอย่างเป็นระบบและขั้นตอน เริ่มจากขั้นตอนการกำหนดเป้าหมาย รวบรวมข้อมูล ค้นคว้าความรู้และทฤษฎีต่าง ๆ ตั้งข้อสันนิษฐาน ตีความหมาย และสรุปผล

6. เกิดความสามารถในการคิด คิดได้อย่างถูกต้อง มีความสมเหตุสมผล มีความชัดเจน

7. เกิดปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม มีความเมตตากรุณา มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย และเป็นผู้มีประโยชน์ต่อสังคม

8. เกิดการพัฒนาความสามารถด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้

ทิตานา แคมมณี (2557) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นประโยชน์อย่างมากทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ระดับองค์กร และระดับประเทศ ซึ่งจะใช้การวิเคราะห์เป็นเครื่องมือเพื่อศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ เช่น

1. ด้านการวิจัย การวิเคราะห์จะเกี่ยวข้องกับการหาความสัมพันธ์หรือเหตุผลเพื่ออธิบายเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยนำความแตกต่างของตัวแปรอิสระมาอธิบายในตัวแปรตามเพื่อพิสูจน์สมมติฐาน

2. ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ในมุมต่าง ๆ ช่วยให้เข้าใจสาเหตุของการเกิดสถานการณ์นั้น ผลกระทบหลังจากเกิดสถานการณ์ และสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา การเตรียมการป้องกัน การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์เพื่อโอกาสที่ดีในอนาคต

3. ด้านการวิเคราะห์ข่าว ช่วยให้ทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน และช่วยให้ทราบผลกระทบที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดกลยุทธ์และป้องกันสิ่งที่จะเกิดขึ้น

4. ด้านการวิเคราะห์บุคคล ช่วยให้เข้าใจสาเหตุของการแสดงออกด้านพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ อะไรเป็นมูลเหตุจูงใจในการแสดงออก สิ่งที่แสดงออกมาจะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่นหรือไม่ อย่างไรในอนาคต และถ้ามูลเหตุเปลี่ยนพฤติกรรมจะเปลี่ยนไปด้วยหรือไม่

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2563) กล่าวว่า การวิเคราะห์ก่อประโยชน์อย่างมาก ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ระดับองค์กร และระดับประเทศ โดยในเกือบทุกสาขาวิชาจำเป็นต้องใช้การวิเคราะห์ในการศึกษาความรู้และทำความเข้าใจในเรื่องนั้น เช่น ในการวิจัย การวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ในมุมต่าง ๆ ช่วยให้เข้าใจสาเหตุที่เกิดขึ้น ผลกระทบที่ตามมา และสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การวิเคราะห์ข่าวทำให้ทราบเบื้องหน้าเบื้องหลังของเหตุการณ์ประจำวันที่เกิดขึ้น หรือการวิเคราะห์ข้อความ คำกล่าวอ้างต่าง ๆ โดยพิจารณาความสัมพันธ์ด้านเหตุผลระหว่างคำกล่าวอ้างและข้อสรุป หลักฐาน แรงจูงใจ หรือเหตุผลที่นำมากล่าวอ้างเพื่อวินิจฉัยจะช่วยให้ค้นพบความถูกต้องหรือความผิดพลาดของคำกล่าวอ้างนั้น

สรุปได้ว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์มีประโยชน์อย่างมากต่อการดำเนินชีวิต หากได้รับการพัฒนาฝึกฝนการคิดวิเคราะห์ตั้งแต่ในวัยเด็กจะช่วยส่งเสริมทำให้เกิดสติปัญญา เป็นคนรอบคอบ สามารถใช้เหตุผลในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ดี ในกระบวนการทำงานสามารถทำงานอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน มีหลักการ และมีเหตุผล สามารถประเมินตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้การคิดวิเคราะห์ยังเป็น

เครื่องมือในการศึกษา หรือทำความเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น ใช้วิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมการเมืองในแง่มุมต่าง ๆ ใช้วิเคราะห์ข่าวเพื่อให้เข้าใจสาเหตุที่เกิดขึ้นและผลกระทบที่ตามมา และสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้วิเคราะห์สำหรับงานวิจัยในทางวิชาการ เป็นต้น

2.3 ห้องเรียนกลับด้าน

2.3.1 ความหมายของห้องเรียนกลับด้าน

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนักวิชาการได้ให้ความหมายของห้องเรียนกลับด้านไว้ ดังนี้ Bergmann and Sams (2012) เป็นผู้นำเสนอแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน และเป็นผู้เริ่มใช้ชื่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่า Flipped Classroom โดยได้อธิบายถึงหลักการพื้นฐานของห้องเรียนกลับด้านว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่นำการเรียนรูปแบบเดิม (Traditional Learning) ที่ปกติจะเรียนในห้องเรียนให้เรียนเสร็จสิ้นตั้งแต่ที่บ้าน และนำการบ้านซึ่งจะต้องทำให้เสร็จสิ้นที่บ้านมาทำที่โรงเรียน

วิจารณ์ พานิช (2556) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นรูปแบบที่ให้ผู้เรียนได้เตรียมตัวก่อนเข้าห้องเรียน โดยผู้เรียนจะศึกษาวิดีโอจากที่บ้าน และทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองก่อนที่จะเข้าเรียนในห้องเรียน จับประเด็นสำคัญในสิ่งที่ไม่เข้าใจ เพื่อเตรียมมาซักถามอภิปรายและทำกิจกรรมในห้องเรียน ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามในเรื่องที่ตนเองสงสัยและยังไม่เข้าใจได้ ผู้เรียนจะมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกิดขึ้นในห้องเรียนมากขึ้น เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยบทบาทของผู้สอนจะเปลี่ยนจากผู้ถ่ายทอดความรู้เพียงอย่างเดียวเป็นติวเตอร์ โดยคอยตั้งคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิด สร้างความสนุกสนานระหว่างการทำกิจกรรม เป็นผู้อำนวยความสะดวก คอยให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือผู้เรียนตลอดระยะเวลาในการทำกิจกรรม

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2556) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นรูปแบบหนึ่งของการสอน มุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยการศึกษาคลิปวิดีโอจากนอกชั้นเรียนหรือจากที่บ้าน ส่วนในชั้นเรียนปกติจะเป็นการเรียนแบบค้นหาความรู้ที่ได้ศึกษาร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน ซึ่งผู้สอนจะคอยอำนวยความสะดวก ให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำในชั้นเรียน

ชนิสรา เมธภัทรศิริ (2560) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีรูปแบบที่เปลี่ยนการจัดการเรียนรู้แบบเดิมจากผู้สอนคือผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนมาเป็นผู้เรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากนอกห้องเรียนโดยศึกษาผ่านสื่อเทคโนโลยีที่ผู้สอนจัดทำขึ้น จากนั้นผู้สอนจะนำสิ่งที่ผู้เรียนได้ศึกษามาใช้ทำกิจกรรมในชั้นเรียน โดยผู้สอนมีหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และคอยตั้งคำถามให้ผู้เรียนร่วมกันแก้ปัญหา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดเพิ่มมากขึ้น

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เป็นการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่เปลี่ยนการจัดการเรียนรู้จากผู้สอนบรรยายเนื้อหาในห้องเรียนเพียงอย่างเดียวเป็นการทำกิจกรรมต่าง ๆ ใบบางแบบฝึกหัด และอภิปรายร่วมกันในห้องเรียน เพื่อฝึกทักษะและกระบวนการต่าง ๆ โดยมีผู้สอนคอยให้

คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และอำนวยความสะดวกอย่างใกล้ชิด โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และเปลี่ยนช่วงเวลาการทำงานที่บ้านเป็นช่วงเวลาให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาสาระจากคลิปลิวิดีโอของผู้สอน

2.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่าการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีความเป็นมาดังนี้

ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่ถูกคิดค้นขึ้นจากประสบการณ์การสอนในห้องเรียนของ Jonathan Bergmann และ Aaron Sams ซึ่งเป็นผู้สอนวิชาเคมีในโรงเรียน Woodland Park High School รัฐ Colorado ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยทั้ง 2 ท่านพยายามหาแนวทางแก้ไขปัญหาผู้เรียนบางส่วนที่มีความจำเป็นต้องขาดเรียนไปทำกิจกรรมอื่นบ่อยครั้ง เช่น ไปแข่งขันกีฬา หรือต้องทำงานนอกเวลา เป็นต้น จนทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน หรือแม้กระทั่งเนื้อหาวิชาที่จะต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจจนไม่สามารถจัดการเรียนรู้ได้ทันในชั่วโมงเรียน ทั้งสองท่านจึงคิดหาวิธีช่วยเหลือผู้เรียน โดยบันทึกวิดีโอการสอน และอัปโหลดลงบนอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ผู้เรียนดูวิดีโอออนไลน์เป็นการบ้าน และใช้เวลาในห้องเรียนสำหรับการชี้แนะ ให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้เรียนให้เข้าใจในเนื้อหาที่สำคัญ นอกจากนี้จะช่วยเหลือแก้ปัญหาดังกล่าวแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนบางส่วนได้ทบทวนความรู้ก่อนสอบจากคลิปลิวิดีโอควบคู่กับการอ่านหนังสือ และจากความเจริญก้าวหน้าของสื่อเทคโนโลยีในปัจจุบัน เช่น YouTube Google อุปกรณ์สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเว็บไซต์ต่าง ๆ ทำให้การเรียนผ่านช่องทางเหล่านี้เป็นไปได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว จึงได้พัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) พร้อมทั้งเขียนหนังสือ Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day ซึ่งถูกเผยแพร่จนเป็นที่รู้จักและมีผู้นำไปใช้กันอย่างแพร่หลายตั้งแต่ปี 2012 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน (Bergmann & Sams, 2012)

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นการจัดการเรียนรู้จากแนวคิดของ Jonathan Bergmann และ Aaron Sams ผู้สอนวิชาเคมีในโรงเรียน Woodland Park High School ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ต้องการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาคือผู้เรียนบางส่วนขาดเรียนเนื่องจากต้องทำกิจกรรมอื่นบ่อยครั้ง เช่น แข่งขันกีฬา หรือทำงานนอกเวลา เป็นต้น ทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน จึงได้อัดคลิปลิวิดีโอการสอนของตนเองลงบนอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ผู้เรียนได้ดูคลิปลิวิดีโอจากที่บ้าน และใช้เวลาในห้องเรียนสำหรับให้คำแนะนำ และช่วยเหลือผู้เรียนจนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระมากขึ้น นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถทบทวนเนื้อหาสาระจากคลิปลิวิดีโอการสอนของผู้สอนได้ทุกที่ทุกเวลาอีกด้วย

2.3.3 การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนักวิชาการได้อธิบายถึงการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านไว้ดังนี้

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน มีรูปแบบและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับเปลี่ยนจากเดิม คือ จากที่ผู้สอนเป็นผู้บรรยายเนื้อหาต่าง ๆ หน้าชั้นเรียน (traditional lecture based

learning) ซึ่งผู้สอนจะเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนรู้และมอบหมายการบ้าน หรือแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนนำกลับไปทำเป็นการบ้านเพื่อทบทวนจากในห้องเรียน ซึ่งหากเกิดข้อสงสัยหรือเกิดความไม่เข้าใจก็จะมีผู้ให้คำแนะนำ ตอบข้อสงสัย หรือให้ความช่วยเหลือนั้น ผู้เรียนจึงเกิดปัญหาไม่สามารถทำการบ้านได้เสร็จสิ้น และจากลักษณะการเรียนรู้ของเด็กในยุคปัจจุบันที่ชอบการเข้าสังคม ไม่ชอบการทำงานเพียงลำพังเพราะรู้สึกที่ไม่สนุก และชื่นชอบในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่มีแนวคิดที่ว่าเรียนที่บ้าน และทำการบ้านที่โรงเรียน โดยการบรรยายของผู้สอนจะถูกบันทึกเป็นวิดีโออยู่บนอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีความยาวไม่เกิน 15 นาที ผู้เรียนจะต้องศึกษาวิดีโอดังกล่าวจากที่บ้านหรือนอกห้องเรียน และจดบันทึกเนื้อหาที่สำคัญ ฝึกตั้งคำถามที่มีความสงสัยมาล่วงหน้า ซึ่งเป็นการฝึกใช้ทักษะเบื้องต้นในการเรียนรู้คือ ดู ฟัง และจดบันทึก เมื่อเข้าสู่ชั้นเรียนจะสามารถซักถามในประเด็นที่สำคัญหรือข้อสงสัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาวิดีโอ และทำกิจกรรมร่วมกันในห้องเรียน หรือทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยผู้สอนจะคอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และตอบข้อสงสัยในระหว่างการทำกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเรียนรู้ในขั้นที่สูงขึ้น คือ การอธิบาย การสาธิต หรือการอภิปรายในห้องเรียนผ่านการทำกิจกรรม (วิจารณ์พานิช, 2556; Bergmann & Sams, 2012)

ตารางที่ 2.4 ตารางเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้แบบเดิมกับแบบห้องเรียนกลับด้าน

การจัดการเรียนรู้แบบเดิม		การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน	
กิจกรรม	เวลา (นาที)	กิจกรรม	เวลา (นาที)
การนำเข้าสู่บทเรียน (Warm-up)	5	การนำเข้าสู่บทเรียน (Warm-up)	5
ทบทวนการบ้านจากการเรียนครั้งที่แล้วที่ผู้เรียนได้รับมอบหมาย	20	ถาม-ตอบเกี่ยวกับวิดีโอการสอนที่นักเรียนได้ศึกษา	10
บรรยายเนื้อหาวิชาใหม่	30-45	ช่วยเหลือผู้เรียนทำใบงาน/กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ	75
ช่วยเหลือผู้เรียนทำใบงาน/กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ	20-30		

ที่มา: วิจารณ์ พานิช, 2556, น. 27

การใช้สื่อสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ให้พิจารณาว่าจะใช้สื่อที่ผู้สอนคนอื่นได้จัดทำไว้แล้ว หรือผู้สอนจะทำเองขึ้นมาใหม่ ซึ่งทั้ง 2 แบบ มีข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกัน นอกจากนี้การศึกษาหาความรู้ในเนื้อหาสาระของบทเรียน ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ได้จากช่องทางอื่น ๆ ได้อีกด้วย (วิจารณ์ พานิช, 2556; Bergmann & Sams, 2012)

McMahon (2012) กล่าวว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีกระบวนการ ดังนี้

1. ผู้สอนแนะนำผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยแนะนำผ่านทาง email การส่งจดหมายชี้แจง หรือใช้วิดีโอแนะนำ เป็นต้น
2. ผู้สอนสร้างวิดีโอการสอนที่มีความยาวไม่เกิน 15 นาที
3. รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีการบริหารจัดการที่ง่าย
4. ในห้องเรียน ผู้สอนจะต้องเดินรอบ ๆ ห้องเรียน คอยสังเกต และพร้อมที่จะให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่ผู้เรียน
5. ผู้สอนจะต้องมีคำแนะนำ หรือมีทางเลือกในการดูวิดีโอหากผู้เรียนเกิดข้อจำกัดในการศึกษาวิดีโอ หรือไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต
6. ผู้สอนมีการประเมินผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
7. ผู้สอนสร้างการตรวจสอบการเข้าถึงวิดีโอของผู้เรียนโดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์

November and Mull (2012) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านไว้ ดังนี้

1. ผู้เรียนเตรียมตัวโดยศึกษาความรู้ล่วงหน้าก่อนถึงคาบเรียนผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วิดีโอ เสียงบรรยาย ใบความรู้ หรือตั้งคำถามที่สอดคล้องกับความรู้ที่ได้ศึกษามา
2. หลังจากผู้เรียนศึกษาเนื้อหาสาระแล้ว ให้ผู้เรียนจดบันทึกใจความสำคัญที่ได้เรียนรู้มา หรือตั้งคำถามในประเด็นที่ยังไม่เข้าใจ หรือสงสัย
3. ผู้เรียนตั้งคำถามของตนเองผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ
4. ผู้สอนรวบรวมคำถามต่าง ๆ จากผู้เรียนเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ พัฒนาสื่อและเตรียมเนื้อหาสาระเพื่อตอบคำถามเหล่านั้นของผู้เรียน
5. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์คำถาม ตอบคำถาม ทำกิจกรรมร่วมกันในห้องเรียน โดยผู้สอนมีบทบาทเพียงเป็นผู้รับฟัง และช่วยเชื่อมโยงความรู้ตามความจำเป็น

Lo and Hwang (2018) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ไว้ดังนี้

1. กิจกรรมก่อนเข้าห้องเรียน ผู้เรียนจะศึกษา และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการทำงานแบบเน้นภาระงาน เช่น การศึกษาวิดีโอการเรียนการสอน การทำแบบฝึกหัดแบบออนไลน์หรือออฟไลน์ หรือการจัดการกับสถานการณ์ปัญหาที่ต้องใช้กระบวนการคิด เป็นต้น
2. กิจกรรมในห้องเรียน เป็นการทบทวนการเรียนรู้ด้วยคำถาม หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน โดยผู้สอนเป็นผู้อธิบายเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้อง เน้นกิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคลและแบบกลุ่มย่อย เช่น กิจกรรมเพื่อนสอนเพื่อน (Peer instruction) หรือกิจกรรมเพื่อนคู่คิด (Think-Pair-Share) เป็นต้น

3. กิจกรรมหลังจบการเรียน เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทบทวนเนื้อหาและสะท้อนผลการเรียนรู้ เช่น การทำแบบฝึกหัดออนไลน์หรือออฟไลน์ การบันทึกการเรียนรู้ เป็นต้น

สุพัตรา อุดมิ่ง (2558) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีกระบวนการดังนี้

1. ผู้สอนเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่จะให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง
2. ผู้สอนอธิบายวิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านให้ผู้เรียนเข้าใจ รวมทั้งแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อให้ทั้งผู้ปกครองและผู้เรียนยอมรับและพร้อมที่จะปรับตัวสำหรับการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้
3. ผู้สอนจัดกิจกรรมในห้องเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยผู้สอนคอยทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก และให้คำแนะนำในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

4. ผู้สอนสร้างระบบการประเมินผลอย่างเหมาะสม และเน้นการประเมินตามสภาพจริง AKSORN (ม.ป.ป.) ได้สรุป 6 ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ดังนี้ ก่อนเริ่มสอน

1. ผู้สอนออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์ การเลือกใช้สื่อ กิจกรรมเสริมที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ห้องเรียน และบริบทของโรงเรียน

2. ผู้สอนเตรียมวิดีโอการสอน อาจบันทึกการสอนของตัวเอง หรือใช้วิดีโอการสอนที่มีเนื้อหาของบทเรียนครบตามตัวชี้วัด

3. ผู้สอนแชร์วิดีโอการสอน ให้กับผู้เรียน และอธิบายว่าเนื้อหาในวิดีโอจะนำมาพูดคุยกันในห้องเรียน (ในขั้นตอนนี้ผู้สอนอาจสร้างกิจกรรม หรือแจกแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ลองทำการสอนในห้องเรียน)

4. ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยน พูดคุย ร่วมแสดงความคิดเห็น และซักถามข้อสงสัยจากเนื้อหาที่ได้ศึกษามาจากวิดีโอ เพื่อสนับสนุนการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ และการสื่อสาร

5. ผู้สอนแบ่งกลุ่ม เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ตามที่วางแผนไว้ และให้ผู้เรียนได้ร่วมกันทำงานในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย หรือช่วยกันเลือกหัวข้อในการทำงานเพื่อให้เกิดทักษะการคิดสร้างสรรค์ และการทำงานร่วมกัน (ในระหว่างนี้ผู้สอนสามารถสังเกตเพื่อประเมินผู้เรียนในระหว่างการนำเสนอ ผู้สอนอาจมอบหมายเป็นแบบฝึกหัด หรือใบงาน)

6. ผู้เรียนรวมกลุ่มกันอีกครั้งเพื่อนำเสนอผลงานกลุ่ม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และเกิดการซักถามในประเด็นที่สนใจ

หลังจบการสอน

ผู้สอนทบทวนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ วิดีโอ และสื่อต่าง ๆ ที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้ว่าเกิดผลสัมฤทธิ์หรือไม่ อย่างไร ซึ่งเป็นการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนอีกด้วย ซึ่งมีวิธีการ ดังนี้

1. ทบทวนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไป รวมถึงสื่อการเรียนรู้ และกิจกรรมว่าเกิดผลสัมฤทธิ์หรือไม่ ผู้เรียนมีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด
2. ปรับแก้ หากผู้เรียนหลายคนยังมีข้อสงสัย ผู้สอนควรปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
3. ทำซ้ำ หากการจัดการเรียนรู้ในวันนั้นได้ผลดี ผู้สอนควรทำซ้ำ และเสริมกิจกรรมที่ทำทนาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะที่สูงขึ้น

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ส่วนการเรียนรู้ นอกห้องเรียน คือ ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาสาระจากคลิปวิดีโอการบรรยายของผู้สอนที่ได้พัฒนาขึ้นและอัปโหลดลงบนอินเทอร์เน็ตโดยมีความยาวไม่เกิน 15 นาที ซึ่งผู้เรียนสามารถออกแบบการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง 2) ส่วนการเรียนรู้ในห้องเรียน คือ เมื่อกลับเข้าสู่ห้องเรียน ผู้เรียนจะนำคำถามที่เป็นประเด็นที่น่าสนใจ หรือสงสัยจากคลิปวิดีโอที่ศึกษานำมาซักถามผู้สอน จากนั้นทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีการทำกิจกรรมร่วมกันในห้องเรียน เพื่อฝึกทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหา โดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำและเป็นผู้อำนวยความสะดวกอย่างใกล้ชิด

2.3.4 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องนักวิชาการได้อธิบายถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านไว้ดังนี้

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2556) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีดังนี้

1. การกำหนดวิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ ผู้สอนจะคอยแนะนำวิธีการเรียนรู้แก่ผู้เรียนโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การกำหนดกิจกรรมขึ้นเอง การเรียนรู้จากสถานการณ์จำลอง การเรียนรู้จากการเล่นเกม การทดลอง หรือการเรียนรู้จากงานด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ เป็นต้น
2. การสืบค้น ผู้สอนจะคอยแนะนำให้ผู้เรียนศึกษาและสืบค้นจากสื่อหรือกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น วิดีโอการสอนของผู้สอน สื่อการเรียนรู้ประเภทการ์ตูน การใช้เว็บไซต์ หรือการสนทนาออนไลน์ เป็นต้น
3. การสร้างองค์ความรู้ ผู้เรียนเป็นผู้สร้างทักษะและองค์ความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่ได้ศึกษาด้วยตนเอง โดยการสร้างกระดานความรู้อิเล็กทรอนิกส์ (Blogs) การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การใช้แบบทดสอบ หรือกระดานสำหรับอภิปรายแบบออนไลน์ (Social Networking and Discussion Boards) เป็นต้น
4. การสาธิตและการประยุกต์ใช้ ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในเชิงสร้างสรรค์ เช่น การจัดทำเป็นโครงการ การทำสิ่งประดิษฐ์ เป็นต้น มีกระบวนการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์ด้วยตนเอง

ปิยะวดี พงษ์สวัสดิ์ และ พัลลภ พิริยะสุรวงศ์ (2558) ได้อธิบายไว้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การกำหนดยุทธวิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ (Experiential Engagement) โดยผู้สอนจะต้องแนะนำวิธีการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเพื่อศึกษาเนื้อหาโดยอาศัยวิธีการที่หลากหลาย เช่น เกม การจำลองสถานการณ์ การทดลอง การทำงานด้านศิลปะ หรือสื่อปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ เป็นต้น

2. การสืบค้นเพื่อให้เกิดมโนทัศน์รวบยอด (Concept Exploration) โดยผู้สอนจะต้องแนะนำการสืบค้นแก่ผู้เรียนโดยสามารถสืบค้นเพื่อศึกษาจากสื่อหรือกิจกรรมหลากหลายประเภท เช่น วิดีโอบันทึกการสอน คลิปการบันทึกเสียง การใช้งานผ่านเว็บไซต์ หรือการสนทนาออนไลน์ เป็นต้น

3. การสร้างองค์ความรู้ที่มีความหมาย (Meaning Making) โดยผู้เรียนจะต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการความรู้ด้วยตนเองจากการศึกษาสื่อที่ได้รับจากผู้สอน จากแบบทดสอบ จากกระดานความรู้อิเล็กทรอนิกส์ (Blogs) จากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และจากกระดานสำหรับอภิปรายแบบออนไลน์ เป็นต้น จนเกิดเป็นทักษะและองค์ความรู้

4. การสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Application) โดยผู้เรียนจะต้องสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการจัดทำเป็นโครงงานและผ่านกระบวนการนำเสนอผลงาน

วิจารณ์ พานิช (2556) ได้สรุปถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีดังนี้

1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้อย่างชัดเจน
2. มีการวิเคราะห์ และไตร่ตรองว่าวัตถุประสงค์ส่วนใดควรได้รับการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ และส่วนใดควรได้รับการเรียนรู้ผ่านการถ่ายทอด บรรยาย หรือสาธิต
3. มีความแน่ใจว่าผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อเพื่อศึกษาเนื้อหาสาระในวิชาได้
4. มีการสร้างกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในห้องเรียน
5. มีการสร้างวิถีวัดการเรียนรู้หลากหลายวิธีเพื่อพิสูจน์ว่าผู้เรียนได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ในแต่ละบทเรียน

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีดังนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ และการกำหนดวิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ 2) การสืบค้นเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอด 3) การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 4) การสาธิตและการประยุกต์ใช้ผ่านกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และ 5) การวัดและประเมินผล เพื่อพิสูจน์ว่าผู้เรียนสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ได้

2.3.5 ประโยชน์ที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

จากการศึกษารวบรวมกรณีที่เกี่ยวข้องกับนักวิชาการได้อธิบายถึงประโยชน์ที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านไว้ ดังนี้

Bergmann and Sams (2012) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ไว้ดังนี้

1. เป็นการเปลี่ยนวิธีการสอนของผู้สอนจากการบรรยายหน้าห้องเรียน หรือจากผู้สอนเป็นผู้ฝึกฝึกการทำแบบฝึกหัดหรือทำกิจกรรมอื่นในห้องเรียนให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เปรียบเสมือนเป็นติวเตอร์
2. เป็นการใช้เทคโนโลยีในการเรียนที่เด็กในยุคปัจจุบันชอบโดยใช้สื่อไอซีที กล่าวได้ว่าเป็นการนำโลกของโรงเรียนเข้าสู่โลกของผู้เรียนซึ่งเป็นโลกดิจิทัล
3. สามารถช่วยเหลือผู้เรียนที่มีงานอื่น ๆ หรือทำกิจกรรมจนไม่มีเวลาเข้าเรียนในห้องเรียน โดยใช้บทเรียนแบบวิดีโอที่อยู่ที่อยู่ในอินเทอร์เน็ตให้ผู้เรียนได้ศึกษาล่วงหน้า หรือศึกษาย้อนหลังได้ นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกผู้เรียนให้รู้จักการจัดการสรรเวลาของตัวเองอีกด้วย
4. สามารถช่วยเหลือผู้เรียนที่เป็นเด็กเรียนอ่อนให้ชวนขวยหาความรู้ด้วยตนเองก่อนเข้าห้องเรียน เนื่องจากในห้องเรียนผู้เรียนกลุ่มนี้จะถูกทอดทิ้ง แต่สำหรับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผู้เรียนจะได้รับความสนใจและการเอาใจใส่จากผู้สอนมากที่สุดโดยอัตโนมัติ
5. สามารถช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันให้เกิดความก้าวหน้าในการเรียนตามความสามารถของตนเองได้ เนื่องจากผู้เรียนสามารถศึกษาวิดีโอที่ตนได้ด้วยตนเอง ออกแบบช่วงเวลาการเรียนรู้ออกแบบและจัดเวลาได้ตามที่ตนเองต้องการ สามารถศึกษาได้ทุกที่ ทุกเวลา ก็ครั้งนี้ได้จนกว่าจะพอใจ
6. ช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ซึ่งแตกต่างจากการเรียนออนไลน์เพราะยังคงเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมาโรงเรียนและพบปะกับผู้สอน ซึ่งเป็นการประสานการใช้ประโยชน์ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์และการจัดการเรียนรู้แบบพบหน้า ซึ่งช่วยเปลี่ยนและเพิ่มบทบาทของผู้สอนให้เป็นที่ปรึกษา (Mentor) เพื่อน (friend) เพื่อนบ้าน (Neighbor) และผู้เชี่ยวชาญ (Expert)
7. ช่วยให้ผู้สอนรู้จักผู้เรียนดีขึ้น หน้าที่ของผู้สอนไม่ใช่เพียงช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้หรือเนื้อหาเพียงอย่างเดียวแต่ต้องกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจ ให้กำลังใจ รับฟัง ช่วยเหลือ และส่งเสริมผู้เรียน ซึ่งเป็นมิติสำคัญที่จะช่วยเสริมพัฒนาการทางการเรียนรู้ของผู้เรียน
8. ช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองจากกิจกรรมที่ผู้สอนจัดประสบการณ์ขึ้น โดยผู้เรียนจะสามารถช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันได้ดี เป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เคยเรียนตามคำสั่งของผู้สอน หรือทำงานให้เสร็จตามกำหนด เป็นการเรียนเพื่อตนเอง ผู้เรียนมีความเอาใจใส่ต่อการเรียนมากขึ้นทำให้ผลการเรียนดีขึ้น และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเพิ่มขึ้นอีกด้วย
9. ช่วยให้เห็นคุณค่าของความแตกต่าง เนื่องจากในห้องเรียนเดียวกันจะมีผู้เรียนที่มีความสามารถและความถนัดที่แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านจะช่วยส่งเสริมให้มองเห็นจุดอ่อนหรือจุดแข็งของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งจะเกิดการช่วยเหลือกันและกันตามจุดแข็งของแต่ละคนที่มี
10. ช่วยเปิดโอกาสให้ผู้สอนได้จัดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ และตามความต้องการ เพื่อสร้างคุณภาพแก่ห้องเรียนและช่วยให้ผู้เรียนคำนึงถึงอนาคตของตนเอง
11. เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งการแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีได้

12. ช่วยให้เกิดความโปร่งใสในด้านการจัดการศึกษา เนื่องจากรูปแบบของการจัดการเรียนรู้คือการนำเนื้อหาสาระที่ผู้สอนได้จัดทำขึ้นเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต เป็นการเปิดเผยเนื้อหาสาระในรายวิชาให้บุคคลทั่วไปได้รับทราบ ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นในด้านคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้ปกครอง

วิจารณ์ พานิช (2556) ได้สรุปถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านไว้ดังนี้

1. เพื่อใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนในยุคปัจจุบัน เป็นการนำโลกของโรงเรียนเข้าสู่โลกของผู้เรียน คือ โลกดิจิทัล

2. ช่วยผู้เรียนที่ทำกิจกรรมหรืองานเสริม เช่น ผู้เรียนบางคนจำเป็นต้องขาดเรียนไปแข่งขันในด้านต่าง ๆ หรือผู้เรียนบางคนเวลาว่างเทศกาลจะต้องเข้าไปรับผิดชอบ ช่วยเหลือ ช่วยจัดการ เมื่อมีคลิปวิดีโอการสอนอยู่บนอินเทอร์เน็ตก็สามารถช่วยให้ผู้เรียนเหล่านี้ได้ศึกษาเนื้อหาล่วงหน้าหรือย้อนหลังได้ง่าย รวมทั้งเป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการบริหารเวลาของตนเองอีกด้วย

3. ช่วยเหลือผู้เรียนที่เรียนอ่อนในห้องเรียนปกติ ซึ่งผู้เรียนเหล่านี้จะถูกทอดทิ้ง และเรียนไม่ทันเพื่อน แต่สำหรับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผู้เรียนเหล่านี้จะได้รับความสนใจและการเอาใจใส่จากผู้สอนมากที่สุดโดยอัตโนมัติ

4. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความก้าวหน้าด้านการเรียนตามความสามารถของตนเองเนื่องจากผู้เรียนสามารถศึกษาคลิปวิดีโอการสอนได้อย่างไม่มีข้อจำกัด และสามารถกลับมาฟังทบทวนซ้ำเมื่อใดก็ได้

5. ช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอนเพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างคงใช้ทั้งระบบที่ผู้เรียนมาโรงเรียนและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และระบบออนไลน์ ซึ่งบทบาทของผู้สอนจะเป็นทั้งพี่เลี้ยง (Mentor) เพื่อนบ้าน (Neighbor) และผู้เชี่ยวชาญ (Expert)

6. ช่วยให้ผู้สอนรู้จักผู้เรียนมากขึ้น ช่วยกระตุ้นแรงบันดาลใจ ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนคำนึงถึงอนาคตของตนเอง ผู้เรียนที่มีปัญหาส่วนตัวกล้าที่จะปรึกษาผู้สอนผ่านช่องทางสื่อสารต่าง ๆ

7. ช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นการเรียนรู้เพื่อตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนเอาใจใส่ในการเรียน ผู้เรียนที่เข้าใจสามารถทำแบบฝึกหัดได้ และช่วยอธิบาย ช่วยเหลือเพื่อน ที่ยังไม่เข้าใจในบทเรียน ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน

8. ช่วยให้เห็นคุณค่าของความแตกต่าง ซึ่งโดยธรรมชาติผู้เรียนในห้องเรียนเดียวกันมีความแตกต่างกันมาก มีความชอบและความถนัดที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้สอนเห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนแต่ละคน เกิดการนำจุดแข็งของแต่ละคนมาช่วยเหลือเพื่อน เนื่องจากผู้สอนจะเดินไปทั่วห้องเรียนและจะสังเกตเห็นเด็กที่กำลังพยายามช่วยเหลือตนเองในการเรียน จึงสามารถเข้าไปช่วยเหลือผู้เรียนที่ไม่มีความถนัดในเรื่องนั้นได้ ให้เอาใจใส่เรียนเฉพาะส่วนที่จำเป็น ไม่ต้องทำแบบฝึกหัดทั้งหมด ในส่วนที่ทำหาย หรือที่เป็นความรู้ก้าวหน้า ซึ่งเหมาะสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษในวิชานั้นเท่านั้น ช่วยให้ผู้เรียนที่เรียนอ่อนในด้านนั้นไม่รู้สึกมีปมด้อย

9. เป็นการเปลี่ยนการจัดการห้องเรียน เนื่องจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ผู้เรียนจะเป็นผู้ลงมือปฏิบัติไม่ใช่เป็นผู้รับการถ่ายทอดความรู้เพียงอย่างเดียวเหมือนห้องเรียนแบบเดิม แต่ผู้สอนยังคงมีประเด็นสำคัญในการจัดการเรียนรู้เป็นการเปิดช่องทางให้ผู้สอนได้ทำหน้าที่ที่สำคัญเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างคุณภาพในห้องเรียน ให้นักเรียนได้เรียนรู้ดีที่สุดในชีวิตในอนาคต

10. ช่วยให้การศึกษแก่คนในครอบครัว ผู้ปกครองบางท่านได้ดูคลิปวิดีโอการสอนไปพร้อมกับลูก ทำให้ผู้ปกครองได้เรียนรู้วิชานั้นไปด้วย โดยเฉพาะในครอบครัวที่ด้อยโอกาส

11. ช่วยให้เกิดความโปร่งใสในด้านการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้สอนจะจัดทำคลิปวิดีโอและอัปโหลดไว้บนอินเทอร์เน็ตเป็นการเปิดเผยเนื้อหาสาระการเรียนแก่สาธารณะ ทุกคนจะสามารถเข้าถึงได้เป็นการสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้ปกครองนำไปสู่การเรียนรู้แบบ Flipped-Mastery Approach

ชนิศรา เมธภัทรพิชญ์ (2560) กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านว่าสามารถช่วยให้ผู้เรียนที่ไม่ได้เข้าเรียน หรือผู้เรียนที่ต้องการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระหลังการเรียนในห้องเรียนสามารถกลับมาทบทวนเนื้อหาได้อีกครั้ง นอกจากนี้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา เมื่อไม่เข้าใจในเนื้อหาส่วนใดสามารถกลับมาดูซ้ำ หรือหยุดการศึกษาชั่วคราว สามารถหาความรู้เพิ่มเติมและจดบันทึกสิ่งที่ไม่เข้าใจมาถามผู้สอนในห้องเรียน ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน นอกจากนี้การทำกิจกรรมในห้องเรียนยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นโดยมีผู้สอนคอยตั้งคำถามกระตุ้นทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดในระดับที่สูงขึ้นซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้อีก

วสันต์ ศรีพิชญ์ (2560) กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านว่าสามารถช่วยส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้จะเน้นการสร้างองค์ความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายนอกชั้นเรียน สนับสนุนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ในการศึกษาข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ผ่านสื่อเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดนวัตกรรมรอบยอดของเนื้อหา และทำความเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง มีจุดมุ่งหมายอย่างไร แต่ละเหตุการณ์มีความเกี่ยวพันกันอย่างไร และนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในการอภิปรายในห้องเรียน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนเพื่อหาจุดเด่น จุดด้อยของเรื่องที่ศึกษา และเสนอแนะสิ่งที่เหมาะสมอย่างมีความเป็นธรรมชาติและเป็นไปได้ ซึ่งผู้สอนจะคอยสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นที่ได้จากการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการศึกษานอกห้องเรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการขยายความคิดจากความคิดเดิม

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการหลาย ๆ ท่านสามารถสรุปประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ด้านเทคโนโลยี เป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับผู้เรียนในยุคดิจิทัลที่เป็นผู้เรียนสมัยใหม่
2. ด้านผู้สอน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สอนได้ทำหน้าที่ในเชิงสร้างสรรค์

3. ด้านผู้เรียน เป็นการช่วยเหลือผู้เรียนที่ขาดเรียนให้สามารถเรียนตามเพื่อนได้ทัน และส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์เนื่องจากผู้เรียนต้องสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากเรื่องที่ศึกษาเอง
4. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนมากขึ้น
5. ด้านการเห็นคุณค่าของความแตกต่าง ทำให้ผู้สอนเห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนแต่ละคน และนำจุดแข็งของแต่ละคนมาช่วยเหลือเพื่อน
6. ด้านผู้ปกครอง เนื่องจากผู้ปกครองบางท่านได้ดูคลิปวิดีโอการสอนไปพร้อมกับผู้เรียนส่งผลให้ผู้ปกครองบางท่านที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้รับความรู้ไปด้วย

2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความสามารถด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนักวิชาการได้อธิบายถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

Hornby and Wehmeier (2000) ได้อธิบายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จของผู้เรียนซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะ ด้านความรู้ และด้านสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ

ไพโรจน์ คะเชนทร์ (ม.ป.ป.) ได้อธิบายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ผลจากการจัดการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้จนเกิดความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะของผู้เรียน จนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบระดับความสามารถทางสติปัญญาของผู้เรียนว่าเรียนแล้วรู้อะไรบ้าง มีความสามารถด้านใดและมากน้อยเพียงใดตลอดจนผลที่เกิดขึ้นจากการเรียน การฝึกฝน หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ รวมทั้งค่านิยม จริยธรรมต่าง ๆ หรือความรู้สึกก็เป็นผลจากการฝึกฝนด้วย

ไพศาล หวังพานิช (2526) ได้อธิบายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนซึ่งเกิดจากการจัดการเรียนรู้หรือการฝึกอบรม เป็นการเปลี่ยนแปลงในด้านประสบการณ์การเรียนรู้ และด้านพฤติกรรม

ทศนา แคมมณี (2562) ได้อธิบายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ที่ได้จากการพัฒนาทักษะของผู้เรียน หรือผลที่เกิดจากการกระทำของผู้เรียนเอง เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเนื่องจากได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือจากการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ประเมินค่าได้จากแบบทดสอบ หรือการสังเกตของผู้สอน

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ หรือความสามารถของผู้เรียนเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในโรงเรียน ที่บ้าน หรือสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ สามารถประเมินค่าได้จากแบบทดสอบ หรือการสังเกตพฤติกรรมของผู้สอน

2.4.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนั้นผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนักวิชาการได้อธิบายถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

Bloom (1976) ได้ทำการศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้และความคิด (Cognitive Entry Behaviors) หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เป็นความถนัดและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน
2. ด้านจิตพิสัย (Affective Entry Characteristics) หมายถึง แรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียน หรือสภาพการณ์ที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เช่น ความสนใจ เจตคติต่อการเรียน การยอมรับความสามารถของบุคคล เป็นต้น
3. ด้านคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ (Quality of Instruction) หมายถึง ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับ เช่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การได้รับการเสริมแรง การแก้ไขข้อผิดพลาด และผลสะท้อนกลับ เป็นต้น

Klausmeier (1961) กล่าวถึง องค์ประกอบที่เป็นตัวกำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของผู้สอน คุณลักษณะทางกายภาพ พฤติกรรมระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน คุณลักษณะกับกลุ่ม และแรงผลักดันภายนอก และสรุปว่าคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุดในการอธิบายถึงประสิทธิผลทางการเรียน

Heaton (1990) กล่าวถึง องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ ไว้ดังนี้

1. ด้านร่างกาย (Physical Factors) ได้แก่ สุขภาพทางร่างกาย อัตราการเจริญเติบโตของร่างกาย ลักษณะท่าทาง และข้อบกพร่องทางร่างกาย เป็นต้น
2. ด้านความรัก (Love Factor) ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว เช่น ความสัมพันธ์ของพ่อ - แม่ ความสัมพันธ์ของพ่อ - แม่และลูก ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง เป็นต้น
3. ด้านวัฒนธรรมและการถ่ายทอดทางสังคม (Cultural and Socialization Factor) ได้แก่ ความเป็นอยู่ของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อมทางบ้าน ฐานะเศรษฐกิจทางบ้าน และขนบธรรมเนียม เป็นต้น
4. ด้านความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนวัยเดียวกัน (Peer Group Factor) ได้แก่ ความสัมพันธ์ของผู้เรียนกับเพื่อนในวัยเดียวกัน ทั้งที่บ้านและทางโรงเรียน เป็นต้น
5. ด้านการพัฒนาตนเอง (Self – Development Factor) ได้แก่ สติปัญญา ความชอบ ทักษะ ความสนใจของผู้เรียนต่อการเรียน เป็นต้น

6. ด้านการปรับตัว (Self-Adjustment Factor) ได้แก่ การปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์ เป็นต้น

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถแบ่งได้ 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. องค์ประกอบทางตรง เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ซึ่งสามารถแบ่งได้ 3 ด้าน ตามแนวคิดของ Bloom ได้แก่ 1) ด้านความรู้และความคิด 2) ด้านจิตพิสัย 3) ด้านคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ 2. องค์ประกอบทางอ้อม เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนแต่ไม่ได้เกี่ยวข้อง หรือเกิดขึ้นขณะจัดการเรียนรู้ สามารถแบ่งได้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านความรัก 3) ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม รวมถึงการถ่ายทอดทางสังคม สภาพแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู และฐานะทางเศรษฐกิจของที่บ้าน 4) ด้านความสัมพันธ์ของเพื่อนในวัยเดียวกัน และ 5) ด้านการปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์

2.4.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนักวิชาการได้อธิบายเกี่ยวกับการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

Bloom (1976) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้และความคิด (Cognitive Domain) เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ทางด้านสติปัญญา และสมอง ประกอบด้วย 6 ชั้น คือ

1.1 ชั้นความรู้ความจำ หมายถึง ความสามารถในการระลึกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่ผ่านมา

1.2 ชั้นความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจับประเด็น การแปลความ การตีความหมาย การขยายความของเรื่องได้

1.3 ชั้นการนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้หรือหลักวิชาที่เรียนมาแล้วในการสร้างสถานการณ์จริง ๆ หรือสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

1.4 ชั้นการวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวต่าง ๆ หรือวัตถุสิ่งของ เพื่อต้องการค้นหาสาเหตุเบื้องต้น หาความสัมพันธ์ระหว่างใจความระหว่างส่วนรวมระหว่างตอน ตลอดจนหาหลักการที่แฝงอยู่ในเรื่อง

1.5 ชั้นการสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้มาจัดระบบใหม่เป็นเรื่องใหม่ที่ไม่เหมือนเดิมมีความหมายและประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม

1.6 ชั้นการประเมินค่า หมายถึง การวินิจฉัยคุณค่าของบุคคล เรื่องราว วัสดุ สิ่งของอย่างมีหลักเกณฑ์

2. ด้านความรู้สึก (Affective Domain) เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการในด้านความสนใจ คุณค่า ความซาบซึ้ง และเจตคติต่าง ๆ ของผู้เรียน

3. ด้านการปฏิบัติ (Psycho-motor Domain) เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติ และการดำเนินการ เช่น การทดลอง การทำโครงการ การประดิษฐ์ เป็นต้น

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2549) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือการตรวจสอบระดับความสามารถทางสมองของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ ด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าว่าผู้เรียนเรียนแล้วมีความรู้อะไรบ้าง มีความสามารถด้านใด และอยู่ในระดับใด สามารถแบ่งการวัดตามจุดมุ่งหมาย และลักษณะของวิชาที่เรียนออกเป็น 2 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติของผู้เรียนผ่านการลงมือปฏิบัติจริง และปรากฏผลงานออกมา ผู้สอนสามารถวัดได้จากการสังเกต เช่น วิชาคอมพิวเตอร์ วิชาศิลปศึกษา เป็นต้น โดยวัดจากการสอบภาคปฏิบัติ และประเมินผลโดยพิจารณาที่วิธีปฏิบัติและผลงาน

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถด้านเนื้อหารายวิชา และความสามารถในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ มีวิธีการวัดได้ 2 วิธี ดังนี้

2.1 การสอบแบบปากเปล่า เป็นการสอบแบบรายบุคคลและดูผลเป็นการเฉพาะเพื่อต้องการวัดความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่ทำ เช่น การสอบสัมภาษณ์ การสอบปริญญานิพนธ์ หรือการสอบอ่านหนังสือ เป็นต้น

2.2 การสอบแบบเขียนตอบ เป็นการสอบที่ต้องเขียนคำตอบเป็นตัวหนังสือ ซึ่งมีรูปแบบการตอบ 2 แบบ ดังนี้

2.2.1 แบบไม่จำกัดคำตอบ เป็นการตอบสำหรับข้อสอบแบบอัตนัย หรือความเรียง

2.2.2 แบบจำกัดคำตอบ เป็นการตอบที่กำหนดขอบเขตของคำตอบ หรือกำหนดคำตอบมาให้เลือก ซึ่งมี 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) แบบจับคู่ 2) แบบเติมคำ 3) แบบเลือกตอบ และ 4) แบบเลือกทางใดทางหนึ่ง

สุทธิวรรณ พิศัคดีโสภณ (2557) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการตรวจสอบด้านสติปัญญาหรือความสามารถทางสมองของผู้เรียนว่าหลังจากที่ได้รับประสบการณ์จากการจัดการเรียนรู้ หรือจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วมีความสามารถทางด้านสติปัญญามากน้อยเพียงใด ดังนั้นในการวัดความสามารถทางด้านสติปัญญาเพื่อดูความก้าวหน้าของผู้เรียนและดูประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้ทราบสิ่งเหล่านั้นได้

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถทางสมองของผู้เรียน ว่าเรียนแล้วรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถด้านใดบ้างและในระดับใด โดยต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความรู้ความคิด สามารถวัดได้ 2 แบบ ได้แก่ 1. การสอบปากเปล่า และ 2. การสอบแบบเขียนตอบ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ 1. แบบไม่จำกัดคำตอบ เป็นข้อสอบแบบอัตนัย และ 2. แบบจำกัดคำตอบ เป็นข้อสอบที่กำหนดขอบเขตของคำตอบ 2) ด้านการปฏิบัติ และ 3) ด้านความรู้ลึก

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมตามการจำแนกพุทธิพิสัยของ Bloom เพื่อวัดด้านความรู้ความคิด โดยวัดทั้งหมด 3 ชั้น ได้แก่ 1) ชั้นความรู้ความจำ 2) ชั้นความเข้าใจ และ 3) ชั้นการนำไปใช้

2.4.4 ประเภทของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักวิชาการได้อธิบายถึงประเภทของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

สมบุญ ภู่นวล (2525) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. แบบทดสอบรายบุคคลและแบบกลุ่ม (Individual and Group Test)
2. แบบทดสอบปรนัยและอัตนัย
3. แบบทดสอบไม่จำกัดเวลาและจำกัดเวลา (Power and Speed Tests)
4. แบบทดสอบตัวหนังสือ ไม่เป็นตัวหนังสือ และไม่ใช้ภาษา (Verbal, Nonverbal, and Nonlanguage Test)
5. แบบทดสอบการปฏิบัติจริง และข้อเขียน (Performance and Pencil-Paper Test)
6. แบบทดสอบที่ผู้สอนสร้างขึ้นเอง และแบบทดสอบมาตรฐาน

ชวาล แพรัตกุล (2552) ได้แบ่งแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบที่ผู้สอนสร้างขึ้นเอง (Teacher Made Test) เป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ เป็นต้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ 1) แบบให้ตอบเสรี และ 2) แบบจำกัดคำตอบ ข้อดีของแบบทดสอบที่ผู้สอนสร้างขึ้นเองคือสามารถปรับเปลี่ยน หรือออกแบบให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมหรือเหตุการณ์ได้

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) เป็นแบบทดสอบมาตรฐานใช้เป็นตัวอย่างของการกระทำหรือความรู้ของบุคคลแต่ละคนในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งอยู่ภายใต้สภาพการณ์ที่กำหนด การให้คะแนน และการตีความหมายเป็นไปตามกฎเกณฑ์หรือตารางเกณฑ์ตามปกติ

ไพโรจน์ คะเชนทร์ (ม.ป.ป.) ได้จัดประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบที่ผู้สอนสร้างขึ้น (Teacher made tests) ใช้เพื่อทดสอบผู้เรียนในห้องเรียน แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 แบบทดสอบปรนัย (Objective tests) ได้แก่ แบบทดสอบแบบจับคู่ แบบถูก - ผิด แบบคำตอบสั้นหรือเติมคำ และแบบเลือกตอบ เป็นต้น

1.2 แบบทดสอบอัตนัย (Essay tests) ได้แก่ แบบจำกัดคำตอบ และแบบไม่จำกัดคำตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized tests) เป็นแบบทดสอบที่มีผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในเนื้อหา และมีทักษะการสร้างแบบทดสอบเป็นผู้สร้าง จะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการสอบ การให้

คะแนนและการแปลผล โดยจะมีการหาคุณภาพของแบบทดสอบซึ่งแบบทดสอบจะต้องมีความเป็นปรนัย มีความเที่ยงตรง และมีความเชื่อมั่น แบบทดสอบมาตรฐาน

แบบทดสอบทั้ง 2 ประเภทจะถามสิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการจัดการเรียนรู้ซึ่งจัดกลุ่มพฤติกรรมได้ 6 ประเภท คือ 1) ความรู้ความจำ 2) ความเข้าใจ 3) การนำไปใช้ 4) การวิเคราะห์ 5) การสังเคราะห์ และ 6) การประเมิน

บุญชม ศรีสะอาด (2560) กล่าวว่า แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใช้เพื่อวัดความรู้ ความสามารถของผู้เรียนในด้านวิชาการ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระและตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชาที่เรียน สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Test) เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งการวัดตามจุดประสงค์เป็นหลักการสำคัญของแบบทดสอบประเภทนี้ โดยจะมีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์เพื่อใช้ตัดสินว่าผู้เรียนมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm-Referenced Test) เป็นแบบทดสอบที่สร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร สร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสำคัญของข้อสอบประเภทนี้ คือจะสามารถจำแนกผู้เรียนตามความเก่งอ่อนได้ การรายงานผลการสอบจะใช้คะแนนมาตรฐานซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถบ่งบอกถึงความสามารถของผู้เรียนเมื่อเปรียบเทียบกับผู้เรียนคนอื่น ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

สรุปได้ว่า ประเภทของแบบทดสอบมี 6 ประเภท ได้แก่ 1) แบบทดสอบรายบุคคลและแบบกลุ่ม 2) แบบทดสอบปรนัยและอัตนัย 3) แบบทดสอบไม่จำกัดเวลาและจำกัดเวลา 4) แบบทดสอบตัวหนังสือไม่เป็นตัวหนังสือ และไม่ใช้ภาษา 5) แบบทดสอบการปฏิบัติจริงและข้อเขียน และ 6) แบบทดสอบที่ผู้สอนสร้างขึ้นเองและแบบทดสอบมาตรฐาน ซึ่งแบบทดสอบที่ผู้สอนสร้างขึ้นเอง คือ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใช้เพื่อวัดความรู้ ความสามารถของผู้เรียนในด้านวิชาการ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) แบบทดสอบอัตนัย และ 2) แบบทดสอบปรนัย หากจำแนกตามการวัดผลและประเมินผล สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท ได้แก่ 1) แบบทดสอบอิงเกณฑ์ สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนเกณฑ์ที่บ่งบอกว่าผู้เรียนมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ และ 2) แบบทดสอบอิงกลุ่ม สร้างขึ้นเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร สามารถจำแนกผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ ส่วนแบบทดสอบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบที่สร้างโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในเนื้อหาและทักษะการสร้างข้อสอบ มีการหาคุณภาพของแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบมาตรฐานที่เป็นความรู้ของบุคคลแต่ละคน ทดสอบภายใต้สภาพการณ์ที่มีการให้คะแนนเป็นไปตามกฎเกณฑ์

2.4.5 การสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักวิชาการได้อธิบายถึงการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

บุษวรรษ์ แสนปลื้ม (2559) ได้สรุปขั้นตอนการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดจากหนังสือประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาที่สอน

2. วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างผังข้อคำถามของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 3. สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามผัง โดยจะต้องครอบคลุมตามระดับพฤติกรรมที่กำหนดและมีจำนวนมากว่าที่ ต้องการใช้ประมาณ 1.5 เท่า เช่น ต้องการ 20 ข้อ ให้สร้าง 30 ข้อ เป็นต้น
 4. นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านพิจารณาว่าแต่ละข้อสามารถวัดตามสิ่งที่ต้องการจะวัดได้หรือไม่
 5. นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาที่ผ่านเกณฑ์ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่เคยเรียนเนื้อหา นั้นมาแล้ว อย่างน้อยจำนวน 30 คน
 6. วิเคราะห์แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายข้อ โดยคำนวณหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก
 7. นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนข้อที่มีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ในจำนวนที่ต้องการใช้ ไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เช่น สร้าง 30 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญประเมินผ่านเกณฑ์จำนวน 28 ข้อ เมื่อนำไปทดลองใช้พบว่ามีความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ 23 ข้อ แต่ต้องการใช้เพียง 20 ข้อ ดังนั้นให้เลือกมา 20 ข้อ จาก 23 ข้อ และนำไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ในกรณีมีจำนวนข้อคำถามผ่านเกณฑ์ไม่ถึง 20 ข้อ จะต้องเริ่มขั้นตอนข้อ 3-7 ใหม่อีกครั้ง
 8. นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
 9. นำคะแนนที่ได้มาแปลความหมายและประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 10. นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นมาจัดทำธนาคารข้อสอบเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป
- บุญชม ศรีสะอาด (2560) ได้อธิบายการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้
1. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ และสร้างตารางลักษณะข้อคำถาม โดยพิจารณาจากจุดประสงค์การเรียนรู้ และความสัมพันธ์ระหว่างหัวข้อต่าง ๆ
 2. สร้างตารางวิเคราะห์ข้อคำถาม โดยด้านซ้ายของตารางในแต่ละแถวให้ระบุหัวข้อของเนื้อหาตามลำดับ ด้านคอลัมน์จะเป็นการวิเคราะห์จุดประสงค์สำหรับสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งนิยมใช้จุดประสงค์ในการวัดระดับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ระดับ ได้แก่ 1) ความรู้ ความจำ 2) ความเข้าใจ 3) การนำไปใช้ 4) การวิเคราะห์ 5) การสังเคราะห์ และ 6) การประเมินค่า
 3. พิจารณาจำนวนข้อคำถาม ความสำคัญ และระดับพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดของแต่ละหัวข้อ และระบุจำนวนข้อที่ต้องการในแต่ละระดับพฤติกรรมของหัวข้อนั้น ๆ
 4. กำหนดรูปแบบของข้อคำถาม และศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 5. สร้างข้อคำถามตามตารางลักษณะข้อคำถามที่สร้างขึ้นในข้อ 1 และตารางวิเคราะห์ข้อคำถามที่สร้างขึ้นในข้อ 2
 6. ตรวจสอบข้อคำถามในประเด็นต่าง ๆ เช่น ภาษา ตัวลวง ความสอดคล้องกับตารางวิเคราะห์ข้อคำถามที่สร้างขึ้น การสะกดคำ เป็นต้น

7. จัดพิมพ์แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับทดลองพร้อมระบุค่าชี้แจงและคำอธิบายวิธีการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ชัดเจน

8. นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง และทำการวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

9. พิมพ์แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับสมบูรณ์ที่มีค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นในระดับที่เหมาะสมเพื่อนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

สันติ งามเสริฐ (2560) ได้อธิบายขั้นตอนการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมด้านใดบ้าง หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาผู้สอนจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ชัดเจน ซึ่งการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

2.1 สถานการณ์ เป็นเงื่อนไขที่ผู้สอนกำหนดขึ้น เช่น เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ เมื่อกำหนดสถานการณ์มาให้ เป็นต้น

2.2 พฤติกรรมของผู้เรียน เป็นผลลัพธ์ที่ผู้สอนต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและแสดงออกในเชิงพฤติกรรมที่เป็นรูปธรรม จะใช้ในรูปแบบของคำกริยา เช่น อธิบาย ระบุ จำแนก สร้าง นำเสนอ เป็นต้น

2.3 เกณฑ์การประเมินผล ผู้สอนจะกำหนดขึ้นมาเพื่อใช้สำหรับตัดสินผลการบรรลุตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้ เช่น ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 อธิบายได้ถูกต้อง หรือ ระบุได้ถูกต้อง เป็นต้น

3. กำหนดผังการสร้างข้อคำถาม โดยมีรายละเอียดประกอบด้วย 1) เนื้อหา 2) น้ำหนักความสำคัญแต่ละเนื้อหา 3) จำนวนข้อสอบ และ 4) ระดับพฤติกรรมทางพุทธิพิสัยที่ต้องการวัด ผังการสร้างข้อคำถามจะช่วยให้ผู้สอนออกแบบข้อคำถามได้อย่างมีหลักการ ครอบคลุมเนื้อหา มีจำนวนข้อคำถามที่เหมาะสมในแต่ละเนื้อหา ครอบคลุมสมรรถนะที่ต้องการวัด การกำหนดน้ำหนักความสำคัญอาจพิจารณาจากจำนวนชั่วโมงที่สอน ความสำคัญ และปริมาณของเนื้อหา ถ้าจำนวนชั่วโมงการสอนมากก็แสดงว่ามีความสำคัญมาก สำหรับการกำหนดจำนวนข้อคำถามในการทดสอบแต่ละครั้ง ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาพิจารณาด้วย เช่น ปริมาณเนื้อหา ระยะเวลาในการทดสอบ คะแนนที่ต้องการ และรูปแบบของข้อคำถามเพื่อให้จำนวนของข้อคำถามมีความเหมาะสมมากที่สุด

4. เลือกรูปแบบข้อคำถาม เช่น จับคู่ ถูกลมิต หลายตัวเลือก เติมคำ เป็นต้น ซึ่งข้อสอบแต่ละแบบมีคุณลักษณะและความสามารถในการวัดผลการเรียนรู้แตกต่างกัน ดังนั้นผู้สอนจึงควรเลือกให้เหมาะสมกับผลการเรียนรู้และสมรรถนะที่ต้องการวัด

5. เขียนข้อคำถามและตัวเลือกตามผังการสร้างข้อคำถาม โดยคำนึงถึงหลักการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ได้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคุณภาพ และได้คะแนนทดสอบที่สามารถสะท้อนความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะของผู้เรียนตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนกำหนดไว้

6. ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยสามารถตรวจสอบได้ 2 ช่วงเวลา ได้แก่ 1) ตรวจสอบคุณภาพก่อนนำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปใช้ โดยวิเคราะห์ข้อคำถามรายข้อ หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวนไม่ต่ำกว่า 3 - 5 คน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยค่า IOC ควรมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป พิจารณาภาษาที่ใช้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ความยาวของข้อคำถามมีความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอบและคะแนนที่ต้องการหรือไม่ คำสั่งและคำชี้แจงมีความชัดเจนหรือไม่ เป็นต้น 2) ตรวจสอบคุณภาพหลังนำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปใช้ โดยวิเคราะห์ข้อคำถามรายข้อ นำมาหาค่าความยากง่ายของข้อคำถาม ค่าอำนาจจำแนก และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน

2.5 ความพึงพอใจ

2.5.1 ความหมายของความพึงพอใจ

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนักวิชาการได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ดังนี้ Morse (1953) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สิ่งที่สามารถลดความเครียดของผู้ที่ทำงานให้น้อยลง หากเกิดความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน ซึ่งความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อใดก็ตามที่มนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนองความต้องการ และส่งผลให้ความเครียดลดน้อยลง หรือหมดไป ส่วนความพึงพอใจก็จะมากขึ้น

Vroom (1964) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ผลที่เกิดจากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น การแสดงทัศนคติเชิงบวกจะแสดงให้เห็นว่ามีความพึงพอใจต่อสิ่งนั้น และการแสดงทัศนคติเชิงลบจะแสดงให้เห็นว่าเกิดความไม่พึงพอใจ

Good (1973) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับ หรือ สภาพความพึงพอใจที่เป็นผลมาจากความสนใจและเจตคติของบุคคลที่มีต่องาน

ราชบัณฑิตยสถาน (2556) ได้ให้ความหมายของพึงพอใจ หมายถึง รัก หรือ ชอบใจ

อารี พันธุ์มณี (2557) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีต่อการปฏิบัติงาน เป็นความรู้สึกเมื่อได้รับความสำเร็จ หรือเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการ เช่น พอใจ ชอบ รัก เป็นต้น

กิติมา ปรีดีติลล (2529) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือความพอใจที่มีต่อสิ่งจูงใจต่าง ๆ หรือต่อองค์ประกอบต่าง ๆ เมื่อได้รับการตอบสนอง

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2560) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติที่มีความเป็นนามธรรม จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการ และความพึงพอใจสามารถเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมหรือการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งสามารถเป็นไปในทางที่ดีหรือไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับความชอบ ความสนใจ ซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้

2.5.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

จากการศึกษารวบรวมงานที่เกี่ยวข้องได้มีนักวิชาการเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ ดังนี้

2.5.2.1 ทฤษฎีแรงจูงใจของ Freud

Freud (1920) ได้ตั้งสมมติฐานว่าพลังทางจิตในตัวบุคคลมีส่วนช่วยทำให้เกิดพฤติกรรม Freud พบว่าบุคคลสามารถเพิ่มสิ่งเร้าและควบคุมสิ่งเร้าได้หลายอย่าง ซึ่งสิ่งเร้าเหล่านี้อยู่นอกเหนือการควบคุมโดยสิ้นเชิง ดังนั้นจึงทำให้บุคคลพูดคำที่ไม่ตั้งใจจะพูด มีความฝัน มีอารมณ์อยู่เหนือเหตุผล เกิดอาการวิตกกังวล หรือมีพฤติกรรมหลอกหลอนได้ เป็นต้น ซึ่ง Freud ได้แบ่งการทำงานของจิตออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. จิตไร้สำนึก (Unconscious Mind) คือ การแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกไปโดยไม่รู้ตัว มีการทำงานที่เกิดจากความต้องการของบุคคลที่เกิดขึ้น โดยพลังของจิตไร้สำนึกจะคอยกระตุ้นให้บุคคลแสดงออกตามความพึงพอใจของตนเอง

2. จิตสำนึก (Conscious Mind) คือ การที่บุคคลสามารถรับรู้ตามประสาทสัมผัสทั้งห้า ซึ่งเป็นการรับรู้โดยทั่วไปที่ควบคุมการกระทำของตนให้อยู่ในระดับที่รู้ตัวตลอดเวลาที่กำลังคิดอะไรอยู่ ทำอะไรอยู่ รู้สึกอย่างไร ซึ่งมีพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างมีเจตนาและมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน

3. จิตกึ่งสำนึก (Preconscious Mind) คือ การที่บุคคลสะสมประสบการณ์จากอดีตไว้และหากต้องการที่จะนำกลับมาใช้ใหม่ก็สามารถระลึกได้ เป็นส่วนที่อยู่ใกล้ชิดกับจิตสำนึกมากกว่าจิตไร้สำนึก และจะนำกลับมาใช้ในระดับจิตสำนึก

Freud อธิบายว่าการทำงานของจิตทั้ง 3 ระดับจะมีความเชื่อมโยงกัน โดยเริ่มจากส่วนของจิตไร้สำนึกที่มีพฤติกรรมส่วนใหญ่เป็นไปตามแรงขับตามสัญชาตญาณ (Instinctual Drives) เมื่อมีการรับรู้มากขึ้นจากตนเองไปยังบุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อม พลังในส่วนของจิตสำนึกและจิตกึ่งสำนึกจะพัฒนาขึ้นไปในลำดับถัดไป

2.5.2.2 ทฤษฎีแรงจูงใจของ Maslow (Maslow's theory motivation)

Maslow (1943) ได้แสดงการเปรียบเทียบระหว่างตัวตนที่เป็นอยู่กับตัวตนในอุดมคติ ซึ่ง Maslow ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตามลำดับขั้นของลักษณะความต้องการของมนุษย์ โดยความ

ต้องการพื้นฐานต้องได้รับการตอบสนองก่อนจึงจะเกิดความต้องการอื่น ๆ ที่อยู่ในระดับสูงขึ้นไป ความต้องการที่สำคัญของมนุษย์ตามแนวคิดของ Maslow มี 5 ชั้น ดังนี้

1. ความต้องการด้านร่างกาย (physiological needs) เป็นความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย มนุษย์จะต้องสนองความต้องการขั้นนี้ก่อนเป็นขั้นแรกจึงจะมีความต้องการขั้นอื่นตามมา
2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (safety needs) เป็นความต้องการที่เหนือกว่าความต้องการเพื่อความอยู่รอด เป็นความต้องการอยากมีชีวิตอยู่ และปลอดภัยจากสิ่งอันตราย สังเกตได้จากแนวโน้มของมนุษย์ที่ชอบอยู่ในสังคมที่สงบ ปลอดภัย มีระเบียบวินัย และมีกฎหมายคุ้มครอง
3. ความต้องการทางสังคม (social needs) เป็นความต้องการที่จะให้ความรักและได้รับความรัก เป็นความต้องการอยากมีเพื่อน ได้รับการยอมรับจากเพื่อน บุคคลจะกระทำพฤติกรรมเพื่อให้ตนเองรู้สึกว่ามีตัวตนเดียวหรือถูกทอดทิ้ง
4. ความต้องการการยกย่อง (esteem needs) เป็นความต้องการได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ได้รับความนับถือ มีสถานะทางสังคม มีชื่อเสียงเกียรติยศ หรือความภาคภูมิใจเมื่อประสบผลสำเร็จ
5. ความต้องการให้ตนเองประสบความสำเร็จ (self-actualization needs) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคลที่ต้องการประสบความสำเร็จด้วยตนเอง เป็นตัวของตัวเอง และพัฒนาศักยภาพตนเองให้เต็มที่

Maslow อธิบายว่า บุคคลจะสร้างความพึงพอใจกับความต้องการที่สำคัญที่สุดก่อน เมื่อได้รับความพึงพอใจแล้วความต้องการนั้นก็จะสิ้นสุดลงและจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลสร้างความพึงพอใจให้กับความต้องการลำดับถัดไป เช่น คนที่หิวโหย (เกิดความต้องการทางกาย) จะไม่สนใจต่อชิ้นงานศิลปะหรือไม่ต้องการการชื่นชมจากผู้อื่น แต่เมื่อความต้องการที่สำคัญที่สุดได้รับความพึงพอใจแล้วก็จะมีความต้องการในลำดับถัดไป

2.5.2.3 ทฤษฎีแรงจูงใจของ Vroom

Vroom (1964) ได้เสนอแนวความคิดว่า บุคคลจะได้รับการกระตุ้นให้กระทำสิ่งซึ่งสามารถบรรลุเป้าหมาย ถ้าเชื่อในคุณค่าของเป้าหมายและมองเห็นว่าจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้ ทฤษฎีของ Vroom อธิบายถึงการจูงใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งซึ่งมีคุณค่าในผลลัพธ์จากการใช้ความพยายามอาจจะเป็นด้านบวกหรือด้านลบ คุณด้วยความคาดหวังจากการใช้ความพยายามเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่ง Vroom ได้ระบุว่า การจูงใจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่แต่ละบุคคลพยายามกำหนดเป้าหมายและโอกาสเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น สิ่งที่นำสนใจของทฤษฎีนี้ คือ การระลึกถึงความสำคัญของความต้องการเฉพาะบุคคลและการจูงใจที่เหมาะสม มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

- V มาจากคำว่า Valence หมายถึง ความพึงพอใจ
- I มาจากคำว่า Instrumentality หมายถึง สื่อเครื่องมือ
- E มาจากคำว่า Expectancy หมายถึง ความคาดหวังภายในตัวบุคคลนั้น ๆ

Vroom อธิบายว่าบุคคลมีความต้องการและมีความคาดหวังในหลาย ๆ สิ่งหลาย ๆ อย่าง ดังนั้นจึงต้องกระทำด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการและตอบสนองต่อความหวังในสิ่งที่คาดหวังไว้ ซึ่งเมื่อได้รับการตอบสนองตามที่ตั้งความหวังไว้แล้วนั้นบุคคลก็จะได้รับความพึงพอใจและขณะเดียวกันก็จะคาดหวังในสิ่งที่สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ

2.5.2.4 ทฤษฎีความพึงพอใจของ Shelly

Shelly (1975) ได้อธิบายว่า ความรู้สึกของมนุษย์มี 2 แบบ ได้แก่ 1) ความรู้สึกทางบวก เป็นความรู้สึกที่ทำให้เกิดความสุข มีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางลบอื่น ๆ มีความสลับซับซ้อนและมีระบบย้อนกลับทำให้เกิดความสุขเพิ่มขึ้นได้อีก และ 2) ความรู้สึกทางลบ เป็นความรู้สึกที่สวนทางกับความรู้สึกทางบวก ซึ่งความรู้สึกทุกชนิดของมนุษย์จะต้องอยู่ในกลุ่มความรู้สึกทั้งสองแบบนี้ ความสัมพันธ์ของความรู้สึกทางบวก ความรู้สึกทางลบ และความสุข มีความซับซ้อนและเรียกความสัมพันธ์นี้ว่า ระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าความรู้สึกทางลบ ความพึงพอใจสามารถแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกทางบวกแบบต่าง ๆ ได้ และความรู้สึกทางบวกนี้ยังเป็นตัวช่วยให้เกิดความพึงพอใจเพิ่มขึ้นได้อีก

Kotler et al. (2002) อธิบายว่า พฤติกรรมของมนุษย์จะเกิดขึ้นได้ต้องมีสิ่งจูงใจ (motive) หรือแรงขับ (drive) ซึ่งความต้องการนั้นจะต้องมากพอจนกดดันและเกิดแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีความต้องการที่แตกต่างกัน เช่น ความต้องการทางชีววิทยา (biological) เกิดจากสภาวะตึงเครียด เช่น ความหิว หรือความเหนื่อย เป็นต้น หรือความต้องการทางจิตวิทยา (psychological) เช่น ความต้องการการยกย่อง การถูกยอมรับ เป็นต้น ความต้องการจะถูกเปลี่ยนเป็นสิ่งจูงใจเมื่อได้รับการกระตุ้นมากพอจนเกิดความตึงเครียด โดยทฤษฎีที่ได้รับค่านิยมมากที่สุด มี 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของ Maslow และทฤษฎีของ Freud

ประยูทธ ไทยธานี (2563) กล่าวว่า การส่งเสริมแรงจูงใจภายในของผู้เรียน สามารถเริ่มได้จากผู้สอนมอบหมายงาน โดยอธิบายจุดประสงค์และความสำคัญของงาน มอบหมายงานที่ทำหาย พัฒนาสติปัญญา มีความหลากหลาย แปลกใหม่ เน้นการสำรวจ การทดลอง ส่งเสริมจินตนาการ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างปฏิสัมพันธ์กันระหว่างเพื่อน รวมถึงกิจกรรมมีความสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน มีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการช่วยส่งเสริมแรงจูงใจภายในของผู้เรียนทั้งสิ้น

สรุปได้ว่าความพึงพอใจของผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้เมื่อได้รับแรงจูงใจที่อยากจะทำ และความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ โดยผู้เรียนจะต้องถูกกระตุ้นเพื่อให้กระทำสิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการได้ ซึ่งเมื่อได้รับการตอบสนองผู้เรียนก็จะได้รับความพึงพอใจ และจะเกิดการคาดหวังในสิ่งที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งก่อนที่ผู้เรียนจะเกิดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะต้องเกิดความพึงพอใจต่อความต้องการพื้นฐานที่สำคัญที่สุดก่อนเป็นอันดับแรก และเมื่อความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองจนเกิดความพึงพอใจ ความต้องการก็จะหมดลงและจะกระตุ้นให้สร้างความต้องการที่สำคัญที่สุดลำดับถัดไปต่อไป

2.5.3 องค์ประกอบของการเกิดความพึงพอใจ

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนักวิชาการได้อธิบายถึงองค์ประกอบของการเกิดความพึงพอใจไว้ดังนี้

Herzberg et al. (1959) ได้ศึกษามูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจเรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ซึ่งได้อธิบายถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ประการ ได้แก่

1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับงานโดยตรง ซึ่งทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน มีปัจจัยที่สามารถตอบสนองความต้องการภายในบุคคล ได้แก่

1.1 ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล หมายถึง การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นและประสบความสำเร็จอย่างดี เป็นความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ การรู้จักป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นเมื่อผลงานสำเร็จจึงเกิดความรู้สึกพึงพอใจและปลื้มในผลสำเร็จของงานนั้น ๆ

1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ หมายถึง การได้รับการยอมรับนับถือซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบการยกย่องชมเชย การแสดงความยินดี การให้กำลังใจ หรือการแสดงออกอื่น ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงการยอมรับในความสามารถเมื่อได้ทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดจนบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งการยอมรับนับถือจะแฝงอยู่กับความสำเร็จในงานด้วย

1.3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ หมายถึง งานที่น่าสนใจ งานที่ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ งานที่สร้างความท้าทาย หรือเป็นงานที่มีลักษณะสามารถกระทำได้ตั้งแต่ต้นจนจบโดยลำพังแต่ผู้เดียว

1.4 ความรับผิดชอบ หมายถึง ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานใหม่ ๆ และมีอำนาจในการรับผิดชอบได้อย่างดี ไม่มีการตรวจหรือควบคุมอย่างใกล้ชิด

1.5 ความก้าวหน้า หมายถึง ได้รับการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นของบุคคลในองค์กร การมีโอกาสได้ศึกษาเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม หรือได้รับการฝึกอบรม เป็นต้น

2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) หรืออาจเรียกว่า ปัจจัยสุขอนามัย เป็นปัจจัยที่จะค้ำจุนให้แรงจูงใจในการทำงานของบุคคลมีอยู่ตลอดเวลา หากไม่มีหรือเกิดความไม่สอดคล้องกับบุคคลในองค์กร บุคคลในองค์กรจะเกิดความไม่ชอบงานเกิดขึ้น ได้แก่ เงินเดือน โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน สถานะของอาชีพ นโยบายและการบริหารงาน สภาพการทำงาน ความเป็นอยู่ส่วนตัว ความมั่นคงในการทำงาน และวิธีการปกครองของผู้บังคับบัญชา

ซึ่งปัจจัยทั้งสองประการนี้จะช่วยสนับสนุนให้คนทำงานมีความพึงพอใจในการทำงานโดยเรียกปัจจัยทั้งสองประการนี้ว่าทฤษฎีองค์ประกอบคู่ (Two Factors Theory)

Maslow (1970) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งที่ได้รับและแสดงออกทางพฤติกรรมที่ตอบสนองในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ ความพึงพอใจจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้งานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จ โดยมีองค์ประกอบของการสร้างความพึงพอใจ ดังนี้

1. ความพึงพอใจที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการของร่างกาย เป็นการตอบสนองความต้องการในปัจจุบันที่จำเป็น คือ 1) เพื่อการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค 2) เพื่อความปลอดภัย เป็นความต้องการอันดับแรกของมนุษย์ เพื่อให้เกิดความอบอุ่น และความมั่นคงในชีวิต เมื่อได้รับการตอบสนองแล้วจะเกิดความต้องการองค์ประกอบอื่น ๆ ต่อไป

2. ความพึงพอใจที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการของจิตใจ เป็นแรงจูงใจในการตอบสนองความต้องการใน 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (Relatedness Needs) เช่น สมาชิกในครอบครัว หรือเพื่อนร่วมงาน เป็นความต้องการที่จะสร้างมิตรภาพหรือความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น หรือความต้องการอำนาจ (Needs for Power) 2) ด้านความต้องการทางสังคม (Social or Belonging Needs) ได้แก่ ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ได้รับการยอมรับ นับถือ หรือยกย่องในสังคม รวมถึงความสำเร็จทั้งด้านความรู้และความสามารถ มีความเป็นอิสระ มีเสรีภาพ เป็นต้น และ 3) ด้านการได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ เป็นความต้องการที่อยากจะเป็น อยากจะได้ทุกอย่างตามความคิดของตนเองแต่ไม่สามารถเสาะแสวงหาได้

3. ความพึงพอใจที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์บางอย่างระหว่างสิ่งเร้ากับพฤติกรรมตอบสนอง เช่น เมื่อเจอสถานการณ์หรือปัญหา ร่างกายจะเกิดความพยายามที่จะแก้ปัญหานั้นโดยแสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมาหลากหลายรูปแบบ ซึ่งบุคคลจะเลือกพฤติกรรมตอบสนองที่พอใจที่สุดไปเชื่อมโยงสิ่งเร้าหรือปัญหานั้นทำให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์เดิมซึ่งประสบการณ์จะมีอิทธิพลต่อการรับรู้สถานการณ์และเกิดแรงจูงใจสู่เป้าหมาย เมื่อถึงเป้าหมายแล้วจะเกิดความพึงพอใจ เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการของร่างกายและจิตใจจนเป็นที่พึงพอใจแล้วจะเกิดความต้องการในการเรียนรู้ซึ่งเกิดจากแรงจูงใจเพื่อสนองความต้องการสิ่งใหม่เพิ่มขึ้นไม่ซ้ำสิ่งเดิม โดยที่บุคคลนั้นต้องมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจก่อนจึงจะมีความต้องการในการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น ๆ ซึ่งเมื่อได้กระทำแล้วจะเกิดความพึงพอใจ แต่หากไม่ได้กระทำเพื่อตอบสนองความต้องการก็จะเกิดความรำคาญใจ และหากบุคคลไม่พร้อม แต่ถูกบังคับให้กระทำบางอย่างก็จะเกิดความไม่พอใจ

ชัยยศ โพธิ์ศรี (2554) กล่าวว่า องค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการศึกษาเล่าเรียนของผู้เรียน ได้แก่ คุณสมบัติของผู้สอน วิธีการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลของผู้สอน องค์ประกอบเหล่านี้จะส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและครูสอนในโรงเรียนที่จะสร้างความสุขในการเรียนให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ เกิดความรักและมีความกระตือรือร้นในการเรียน โดยปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ของผู้สอน เช่น การให้กำลังใจแก่ผู้เรียนที่กระทำความดี มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียน ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของผู้เรียน สร้างสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น รวมทั้งรับฟังและให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนประสบปัญหา องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

พัฒนา พรหมณี และคณะ (2563) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้งาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ถูกกระตุ้นให้ทำนั้นประสบความสำเร็จ โดยมีองค์ประกอบของการเกิดความพึงพอใจ ดังนี้

1. เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการของร่างกาย เป็นการตอบสนองความต้องการในปัจจัยที่จำเป็น ได้แก่ 1) ด้านการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค และ 2) ด้านความปลอดภัย เกิดความอบอุ่นและความมั่นคงในชีวิต ซึ่งเป็นความต้องการอันดับแรกของมนุษย์เมื่อได้รับการตอบสนองแล้วจะเกิดความต้องการองค์ประกอบอื่นต่อไป

2. เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการของจิตใจ เป็นแรงจูงใจในการตอบสนองความต้องการ ได้แก่ 1) ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (Relatedness Needs) เช่น สมาชิกในครอบครัว หรือเพื่อนร่วมงาน มีความปรารถนาที่จะสร้างมิตรภาพหรือความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น หรือความต้องการอำนาจ (Needs for Power) ต้องการควบคุมผู้อื่น เป็นต้น 2) ด้านความต้องการทางสังคม (Social or Belonging Needs) เช่น ได้รับการยกย่องหรือมีชื่อเสียงในสังคม มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ได้รับการยอมรับในสังคม รวมถึงความสำเร็จทั้งด้านความรู้และความสามารถ มีความเป็นอิสระ มีเสรีภาพ และการเป็นที่ยอมรับนับถือของคนอื่น ๆ และ 3) ด้านการได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ จะเกี่ยวกับความต้องการที่อยากจะเป็น อยากจะได้ทุกอย่างตามความคิดของตนเองแต่ไม่สามารถเสาะแสวงหาได้

3. เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์บางอย่างระหว่างสิ่งเร้ากับพฤติกรรมตอบสนอง เช่น เมื่อเจอสถานการณ์หรือปัญหาร่างกายจะเกิดความพยายามที่จะแก้ปัญหานั้นโดยแสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมาหลากหลายรูปแบบ ซึ่งบุคคลจะเลือกพฤติกรรมตอบสนองที่พอใจที่สุดไปเชื่อมโยงสิ่งเร้าหรือปัญหานั้นทำให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์เดิมซึ่งประสบการณ์จะมีอิทธิพลต่อการรับรู้สถานการณ์และเกิดแรงจูงใจสู่เป้าหมาย เมื่อถึงเป้าหมายแล้วจะเกิดความพึงพอใจ เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการของร่างกายและจิตใจจนเป็นที่พึงพอใจแล้วจะเกิดความต้องการในการเรียนรู้ซึ่งเกิดจากแรงจูงใจเพื่อสนองความต้องการสิ่งใหม่เพิ่มขึ้นไม่ซ้ำสิ่งเดิม โดยที่บุคคลนั้นต้องมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจก่อนจึงจะมีความต้องการในการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น ๆ ซึ่งเมื่อได้กระทำแล้วจะเกิดความพึงพอใจ แต่หากไม่ได้กระทำเพื่อตอบสนองความต้องการก็จะเกิดความรำคาญใจ และหากบุคคลไม่พร้อม แต่ถูกบังคับให้กระทำบางอย่างก็จะเกิดความไม่พอใจ

ด้านการจัดการเรียนรู้ ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียน หรือทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน ซึ่งจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเกิดความพึงพอใจ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเชื่อมโยงเพื่ออธิบายเกี่ยวกับการเกิดความพึงพอใจในด้านการจัดการเรียนรู้ได้ว่า องค์ประกอบของการเกิดความพึงพอใจแบ่งได้ 2 ประการ ได้แก่ 1. ปัจจัยกระตุ้น เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งทำให้เกิดความพึงพอใจในการเรียน ได้แก่ 1) ความสำเร็จด้านการเรียน 2) การได้รับการยอมรับ เช่น ได้รับคำชื่นชมยินดีเมื่อได้คะแนนดี

การสอบได้ลำดับที่ดี เป็นต้น 3) ลักษณะของเนื้อหา หรืองานที่ได้รับมอบหมายให้ทำ ที่รู้สึกท้าทาย มีความน่าสนใจ 4) ความรับผิดชอบ 5) ความก้าวหน้า เป็นการได้รับการเลือก หรือได้โอกาสที่นอกเหนือจากที่เป็นอยู่

2. ปัจจัยค้ำจุน เป็นปัจจัยที่จะทำให้แรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียนมีอยู่ตลอดเวลา หากไม่มีปัจจัยค้ำจุน ผู้เรียนจะเกิดความรู้สึกที่ไม่อยากเรียน เช่น เพื่อนร่วมห้อง ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมในห้องเรียน รูปแบบการจัดการเรียนการสอน คะแนนสอบ ครอบครั้ว เป็นต้น

2.5.4 การวัดความพึงพอใจ

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนักวิชาการได้อธิบายถึงการวัดความพึงพอใจไว้ดังนี้

Frank-Stromborg (1984) ได้กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจจะมีความแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ของผู้ที่ต้องการจะศึกษา ซึ่งมีวิธีการเก็บข้อมูล 2 วิธี ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ โดยผู้ที่ทำการศึกษามีคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ซึ่งผ่านการหาคุณภาพของคำถามในการสัมภาษณ์แล้ว ข้อดี คือ ผู้สัมภาษณ์สามารถอธิบายคำถามให้ผู้เข้ารับการสัมภาษณ์เข้าใจได้ สามารถใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่อ่านหนังสือไม่ออกและเขียนหนังสือไม่ได้ ข้อเสีย คือ ต้องใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ และอาจเกิดข้อผิดพลาดในการสื่อความหมาย

2. การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีที่นิยมใช้มากที่สุด โดยแบบสอบถามจะผ่านการหาคุณภาพของแบบสอบถามแล้ว วิธีการตอบมีทั้งแบบเลือกตอบหรือแบบเติมคำ ข้อดี คือ มีความสะดวกรวดเร็วในการเก็บข้อมูลและคำตอบมีความหมายแน่นอน สามารถใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ได้ ข้อเสีย คือ ผู้ตอบแบบสอบถามต้องสามารถอ่านออกเขียนได้ และมีความสามารถในการคิดเป็น เนื่องจากความพึงพอใจเป็นสถานะที่มีความต่อเนื่อง ไม่สามารถบอกจุดเริ่มต้นหรือสิ้นสุดได้แบบสอบถามจึงนิยมสร้างแบบมาตราส่วนประมาณค่า

บุญชม ศรีสะอาด (2560) ได้กล่าวถึง การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวัดความพึงพอใจ โดยประกอบด้วยชุดข้อคำถามที่ต้องการให้กลุ่มตัวอย่างตอบ โดยอาจจะให้ทำเครื่องหมาย หรือเขียนตอบ ส่วนในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างอ่านหนังสือไม่ได้ หรือมีความลำบากในการอ่านจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ สำหรับแบบสอบถามมีส่วนประกอบ 2 ส่วน ดังนี้

1. โครงสร้างแบบสอบถาม มีส่วนประกอบโครงสร้างของแบบสอบถาม 3 ส่วน คือ

1.1 คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม เป็นส่วนแรกของแบบสอบถาม ที่ระบุจุดมุ่งหมายและความสำคัญเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถาม มีคำอธิบายลักษณะของแบบสอบถามและวิธีการตอบ พร้อมยกตัวอย่างประกอบให้เข้าใจได้ง่าย ในตอนสุดท้ายจะกล่าวขอบคุณและระบุชื่อเจ้าของแบบสอบถาม

1.2 สถานภาพทั่วไป เป็นรายละเอียดข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เป็นต้น

1.3 ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ซึ่งสามารถแยกเป็นหัวข้อย่อยแล้วสร้างข้อคำถามที่ต้องการวัดพฤติกรรมย่อย ๆ ตามหัวข้อนั้น ๆ

2. รูปแบบของแบบสอบถาม ข้อคำถามในแบบสอบถามหนึ่งฉบับอาจมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดทั้งหมด ปลายปิดทั้งหมด หรือแบบผสมก็ได้ ดังนี้

2.1 ข้อคำถามปลายเปิด (Open-ended form or unstructured questionnaire) เป็นข้อคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบโดยใช้คำพูด หรือคำอธิบายของตนเอง

2.2 ข้อคำถามปลายปิด (Closed form or unstructured questionnaire) เป็นข้อคำถามที่มีการระบุคำตอบ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมายตรงกับช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของตนมากที่สุด ซึ่งข้อคำถามปลายปิดมีหลายลักษณะ ดังนี้ 1) แบบให้เลือกตอบคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของตนเพียงคำตอบเดียวจาก 2 คำตอบ 2) แบบให้เลือกตอบคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของตนเพียงคำตอบเดียวจากหลายคำตอบ 3) แบบให้เลือกตอบคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของตนได้หลายคำตอบ และ 4) แบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามระดับความคิดเห็นของตน ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบของตาราง

3. หลักเกณฑ์การสร้างแบบสอบถาม จะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้แน่นอนและชัดเจนว่าต้องการถามอะไร สร้างข้อคำถามให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เรียงลำดับข้อคำถามให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กันกับหัวข้อที่ได้วางโครงสร้างไว้ ไม่ควรมีข้อคำถามที่มากเกินไป เพราะจะทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกเบื่อหน่าย และควรให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความลำบากน้อยที่สุดในการตอบ กล่าวคือ ควรใช้ข้อคำถามปลายปิดมากกว่า ปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความสะดวกเพียงทำเครื่องหมายลงในแบบสอบถามเท่านั้น และสร้างข้อคำถามให้มีลักษณะที่ดี

4. มาตราส่วนประมาณค่า เป็นเครื่องมือในการประเมินการปฏิบัติกิจกรรม ทักษะต่าง ๆ และพฤติกรรมด้านจิตพิสัย เช่น ความพึงพอใจ แรงจูงใจ ทักษะคิด เจตคติ ใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นต้น มีลักษณะสำคัญ คือ มีระดับความเข้มข้นให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความคิดเห็นตามสภาพความเป็นจริงและเหตุผลตั้งแต่ 3 ระดับขึ้นไป ระดับการเลือกคำตอบสามารถเป็นได้ทั้งด้านบวก และด้านลบในข้อเดียวกัน หรือมีเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง โดยที่อีกด้านหนึ่งจะเป็นศูนย์หรือระดับน้อยมาก และสามารถแปลงผลตอบเป็นคะแนนได้

สรุปได้ว่าวิธีการวัดความพึงพอใจนั้นจะแตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ที่ทำการศึกษ โดยส่วนใหญ่มีวิธีการวัดความพึงพอใจทั้งหมด 3 แบบ ได้แก่ 1) การสัมภาษณ์ ผู้ที่ทำการศึกษาจะออกแบบคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ซึ่งจะต้องมีการหาคุณภาพเครื่องมือแล้ว โดยสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง ข้อดี คือ ผู้สัมภาษณ์สามารถอธิบายคำถามให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจได้ ข้อเสีย คือ วิธีการนี้จะใช้เวลามาก และอาจเกิดข้อผิดพลาดด้านการสื่อความหมายได้ 2) การใช้แบบสอบถาม ผู้ที่ทำการศึกษาจะออกแบบสอบถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถาม ซึ่งจะต้องหาคุณภาพเครื่องมือแล้ว โดยทั่วไปจะใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่าในการประเมิน ข้อดี คือ ได้คำตอบที่รวดเร็ว มีความหมายแน่นอน ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ได้ ข้อเสีย คือ ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องอ่านออก เขียนได้ และคิดเป็น หรือเข้าใจในข้อคำถามและตอบตามความรู้สึกของตนเองได้ 3) การสังเกต เป็นการวัดความพึงพอใจโดยการ

สังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ซึ่งจะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตที่มีระเบียบแบบแผน

2.5.5 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

จากการศึกษารวบรวมงานที่เกี่ยวข้องกับนักวิชาการได้อธิบายถึงการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจไว้ดังนี้

ถาวร ทิศทองคำ (2559) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ดังนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. กำหนดหัวข้อ และตัวบ่งชี้ที่ต้องการตามวัตถุประสงค์
3. รวบรวมข้อคำถาม ข้อความ หรือพฤติกรรมจากตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด
4. พิจารณาแต่ละข้อคำถามว่ามีความชัดเจนทางภาษาเหมาะสมที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่
5. กำหนด Scale หรือคำตอบที่เหมาะสม
6. หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามแต่ละข้อ โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบว่าข้อ

คำถามแต่ละข้อสามารถวัดได้ตรงประเด็น หรือตรงตัวบ่งชี้ที่ต้องการศึกษาหรือไม่ และข้อคำถามวัดได้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการศึกษาทั้งหมดหรือไม่

7. แก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
8. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อนำผลที่ได้มาหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาค่าความเชื่อมั่น และค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
9. วิเคราะห์ผลของการหาคุณภาพของแบบสอบถาม
10. ปรับปรุงข้อความ และเลือกเฉพาะข้อที่ดีไว้
11. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

พัฒนา พรหมณี และคณะ (2563) ได้อธิบายวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ไว้ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายของแบบสอบถาม ให้ชัดเจนว่าจะประเมินความพึงพอใจด้านใดบ้าง กำหนดโครงสร้างของความพึงพอใจว่าประกอบด้วยด้านใดบ้าง และแต่ละด้านจะประกอบด้วยตัวแปรอะไรบ้าง
2. รวบรวมข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อเป้าหมายไม่น้อยกว่า 20 ข้อ โดยกำหนดข้อคำถามจากโครงสร้างที่ได้กำหนดไว้แล้วในแต่ละด้าน และสร้างข้อคำถามแต่ละด้านตามประเด็นที่กำหนดไว้
3. นำข้อคำถามไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อคำถามว่าตรงตามโครงสร้างที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละด้านและในแต่ละประเด็นย่อยหรือไม่ หากมีความคลุมเครือหรือไม่ชัดเจนจะได้แก้ไขก่อนสร้างเป็นแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งในแบบสอบถามมีการกำหนดน้ำหนักในการตอบแต่ละตัวเลือกเพื่อเป็นการบ่งชี้ระดับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

มีเกณฑ์การแปลความหมายค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของความพึงพอใจ ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	พึงพอใจมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

5. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยเป็นการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับ โดยตรวจสอบหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งมีวิธีการ ดังนี้

5.1 การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 - 7 คน พิจารณาตรวจสอบให้คะแนนความตรงเชิงเนื้อหาเป็นรายข้อ ซึ่งแต่ละข้อต้องมีค่า IOC ระหว่าง 0.50 - 1.00 จากนั้นนำผลการตรวจสอบรายข้อมาหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามทั้งฉบับ ซึ่งต้องมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

5.2 การหาค่าความเชื่อมั่น มี 2 วิธี ดังนี้

1) การหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการทดสอบซ้ำโดยนำแบบสอบถามความพึงพอใจไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง 2 ครั้ง ห่างกัน 1 - 2 สัปดาห์ และนำผลคะแนนมาหาค่าสหสัมพันธ์ตามสูตรของ Pearson ซึ่งต้องมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป จึงจะเป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้ได้

2) การหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของ Cronbach โดยนำแบบสอบถามความพึงพอใจไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง 1 ครั้ง นำผลคะแนนมาวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ซึ่งจะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป จึงจะเป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้ได้

6. ปรับปรุงแบบสอบถามความพึงพอใจตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจ

จักรกฤษณ์ โปตาพล (2564) ได้อธิบายเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามว่าจะประกอบด้วย ส่วนประกอบ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม อาจจะเป็นตัวแปรต้น หรือ ตัวแปรอิสระของการวิจัย เช่น ระดับการศึกษา อายุ เพศ ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งงาน เป็นต้น เป็นแบบสอบถามปลายเปิด หรือแบบสอบถามปลายปิดก็ได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษา นิยมตั้งข้อความแบบปลายปิด เป็นการเก็บ ข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยในเรื่องนั้น ๆ โดยใช้การนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่ศึกษา (Variable Constructed) และนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบของตัวแปรที่ศึกษามาสร้างข้อความ นิยมมีระดับ การประเมินข้อความ 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert โดยใช้เลข 1 – 5 ในการบอกแทนข้อมูล ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

การสร้างข้อความในแต่ละองค์ประกอบควรมีข้อความมากกว่า 3 ข้อขึ้นไปเพื่อง่ายต่อการ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวัดความสอดคล้อง จำนวนข้อความขึ้นอยู่กับความเหมาะสม และ ภาพรวมของแบบสอบถามเพื่อความสะดวกของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งในด้านเวลาและสมาธิที่จะมีในการอ่าน ข้อความ

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม จะตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม เป็นการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างคำถามรายข้อกับวัตถุประสงค์ หรือจุดประสงค์ที่ต้องการวัด โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 - 5 คน พิจารณาว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการหรือไม่ เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบ พิจารณาและประเมินแล้วจึงนำผลรวมมาหาค่า IOC ในแต่ละข้อความ สำหรับ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ค่า IOC จะเท่ากับ 0.6 และสำหรับผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ค่า IOC จะเท่ากับ 0.7 รวมทั้งแก้ไข ข้อความตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำแบบสอบถามมาตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม ซึ่งเป็นเทคนิคที่ใช้วัดความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามโดยนิยมใช้วิธีการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น ของ Cronbach

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ โดยทั่วไปจะมีการสอบถามถึงข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามไว้ใน ลักษณะแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องของการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ ศึกษา

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ ห้องเรียนกลับด้าน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีค่าระดับความพึงพอใจ (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ “พึงพอใจมากที่สุด” “พึงพอใจมาก” “พึงพอใจปาน

กลาง” “พึงพอใจน้อย” และ “พึงพอใจน้อยที่สุด” ในด้านครูผู้สอน ด้านองค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 ข้อ และตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

ปัทิตตา ปิยสุกุลเสวี (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่องรัก บางรัก วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สีลม ประจำปีการศึกษา 2556 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน 2) ศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อ การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สีลม ที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 91 คน แบ่งเป็น กลุ่มทดลองจำนวน 46 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 45 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า 1) ผล การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่ากลุ่มทดลองมี ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผลการ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของผู้เรียนกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดสูงกว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ บรรยายของผู้เรียนกลุ่มควบคุมที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิมพ์ประภา พาลพ่าย (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้สื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การวิจัย ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีคุณภาพเหมาะสม 2) เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านผ่านสื่อสังคม และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนจากสื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่กำลังศึกษาอยู่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า 1) สื่อสังคมตาม แนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากการเรียนผ่านสื่อสังคมตามแนวคิด ห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนมีความพึง พอใจต่อสื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

สุรรัตน์ พะจุไทย (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบสอบ 7E ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง รายวิชาวิทยาศาสตร์ ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสืบสอบ 7E ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H 2) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม รายวิชาวิทยาศาสตร์ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ และ 3) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบสอบ 7E ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบัวมล (เจริญราษฎร์อุทิศ) สำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 35 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสืบสอบ 7E ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H รายวิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ รายวิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบสอบ 7E ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H มีคะแนนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กาญจนา จันทร์ช่วง (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติและการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี จำนวนนักเรียน 89 คน ได้มาโดยการเลือกแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ

ห้องเรียนกลับด้าน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยหลัง การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าหลังการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เบญจพร ตีระวัฒนานนท์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง การสร้างภาพกราฟิกโดยโปรแกรมนำเสนอ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง การสร้างภาพกราฟิกโดยโปรแกรมนำเสนอ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ $E1/E2 = 80/80$ และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง การสร้างภาพกราฟิกโดยโปรแกรมนำเสนอ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางปลา นัก จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 23 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง การสร้างภาพกราฟิกโดยโปรแกรมนำเสนอ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.09/82.46 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง การสร้างภาพกราฟิกโดยโปรแกรมนำเสนออยู่ในระดับมาก

พาขวัญ ศรีธรรมชาติ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน และ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดบ่อ (นันทวิทยา) นครปากเกร็ด 1 จังหวัดนนทบุรี จำนวน 37 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงขึ้นกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงขึ้นกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิศพงษ์ นาคภู (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแอปพลิเคชันสำหรับเรียนรู้ผ่านวีดิทัศน์แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Edpuzzle) การวิจัยครั้งนี้มี

วัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแอปพลิเคชันสำหรับเรียนรู้ผ่านวิดิทัศน์แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Edpuzzle) เรื่อง คำภาษาต่างประเทศในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแอปพลิเคชันสำหรับเรียนรู้ผ่านวิดิทัศน์แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Edpuzzle) และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแอปพลิเคชันสำหรับเรียนรู้ผ่านวิดิทัศน์แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Edpuzzle) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนห้วยน้ำหอมวิทยาคาร อำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 1 ห้องเรียน 40 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแอปพลิเคชันสำหรับเรียนรู้ผ่านวิดิทัศน์แบบมีปฏิสัมพันธ์ที่พัฒนาขึ้นมีผลการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญโดยภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอน 2) ผลการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง คำภาษาต่างประเทศในภาษาไทยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

กฤษนุก เชียงเทัญ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์กับเกณฑ์ร้อยละ 75 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาหน้าที่พลเมือง ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองโดยใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลปราณี อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน ทั้งหมด 31 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิชาหน้าที่พลเมืองโดยใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์กับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม มีนักเรียนส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 จำนวน 27 คนคิดเป็นร้อยละ 87.10 และนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์อยู่ในระดับมาก

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Kenna (2014) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่มีต่อประสิทธิภาพของนักเรียน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียน และ 2) เปรียบเทียบ

ความแตกต่างระหว่างเพศในการรับรู้ความสามารถของตนเองจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนที่เข้าเรียนวิชาฟิสิกส์จำนวน 22 คน ของโรงเรียนเอกชน ในเขตตอนบนของ Midwest เมือง Fargo รัฐ North Dakota ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยแบ่งเป็นนักเรียนชาย 13 คน และนักเรียนหญิง 9 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า 1) คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติลดลง และ 2) เพศชายมีคะแนนลดลงจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน แต่เพศหญิงมีคะแนนสูงขึ้น

Hasanah and Arifani (2018) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ESP การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ที่มีต่อการเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ESP กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนห้อง B จำนวน 49 คน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน และ กลุ่มควบคุม คือ นักเรียนห้อง L จำนวน 37 คน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ที่กำลังศึกษาในสาขาวิศวกรรมสารสนเทศ ปีการศึกษา 2017 และ 2018 มหาวิทยาลัย Muhammadiyah Gresik ประเทศอินโดนีเซีย ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า คะแนนทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 แบบมีความแตกต่างกัน โดยคะแนนทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีคะแนนสูงกว่าคะแนนทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Karenina (2020) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำหรับการแก้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลคะแนนทดสอบแบบปรนัยหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำหรับการแก้ปัญหาเป็นฐานกับกลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้แบบปกติของโรงเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลคะแนนทดสอบแบบอัตนัยหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำหรับการแก้ปัญหาเป็นฐานกับกลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้แบบปกติของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มควบคุม คือ ห้อง XI Science 2 จำนวน 37 คน และ กลุ่มทดลอง คือ ห้อง XI Science 1 จำนวน 37 คน ของโรงเรียนมัธยม SMA N Karangpandan ประเทศอินโดนีเซีย รวมทั้งสิ้น 74 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) คะแนนเฉลี่ยการทดสอบกระบวนการคิดวิเคราะห์โดยใช้ข้อสอบแบบปรนัยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม 2) คะแนนเฉลี่ยการทดสอบกระบวนการคิดวิเคราะห์โดยใช้ข้อสอบอัตนัยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม และ 3) คะแนนเฉลี่ยทั้งหมดของกระบวนการคิดวิเคราะห์ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

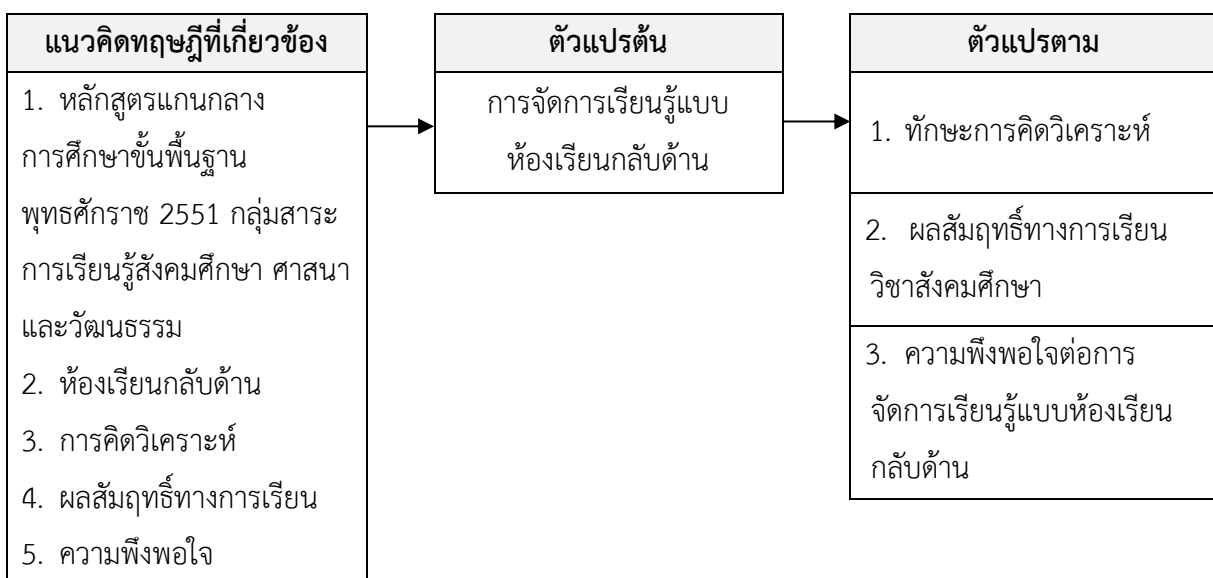
Maryani and Nopiyaniti (2021) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และทักษะการคิดวิเคราะห์ในการเรียนรู้ทางนิเวศวิทยา : การศึกษาเชิงสัมพันธ์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และทักษะการคิดวิเคราะห์ในการเรียนรู้ทางนิเวศวิทยา

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2019 และ 2020 จำนวน 52 คน ของโรงเรียนมัธยมปลายทางตะวันออกของเมือง Jakarta ประเทศอินโดนีเซีย ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่าทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะการคิดวิเคราะห์โดยมีส่วนร่วมร้อยละ 65.9 ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนสามารถใช้อธิบายถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้จากการวิจัยในครั้งนี้ คาดหวังว่าทักษะทั้งสองด้านจะช่วยแก้ปัญหาที่นักเรียนเผชิญ และช่วยให้ตัดสินใจอย่างชาญฉลาดด้วยการคิดอย่างมีตรรกะ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาสาระ หรือค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมที่จะต้องเรียนล่วงหน้าจากที่บ้านแล้ว เมื่อถึงเวลาเรียนในห้องเรียนจะเป็นเวลากิจกรรมที่ผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น ทำใบงาน แบบฝึกหัด กิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ การอภิปราย เป็นต้น และสามารถดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ได้เต็มความสามารถเนื่องจากผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง นั้น ๆ มาก่อนการทำกิจกรรมแล้ว ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่รวดเร็ว ช่วยพัฒนาศักยภาพและความสามารถ รวมทั้งเพิ่มพูนทักษะต่าง ๆ มากขึ้น ได้มีปฏิสัมพันธ์ที่กระหว่างผู้สอนหรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน ทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมาพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในงานวิจัยครั้งนี้

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ในวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2.1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ในวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” มีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 11 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ โรงเรียนชลประทานอนุเคราะห์ โรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล (ภาวนารังสี) โรงเรียนวังน้อยวิทยาคม โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา โรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) โรงเรียนประตูลี้ โรงเรียนม่วงหวาน (ส่วน กระบวนยุทธ ประชาสรรค์) โรงเรียนบ้านสร้าง โรงเรียนวัดชุมพลนิกายาราม และโรงเรียนเชียงรากน้อย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1, 2564; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2, 2565) รวมทั้งหมด 35 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 1,219 คน

ตารางที่ 3.1 แสดงรายชื่อโรงเรียน จำนวนห้องเรียน และจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)
1	โรงเรียนม่วงหวาน (ส่วน กระจับปยูทธ ประชาสรรค)	2	51
2	โรงเรียนบ้านสร้าง	3	67
3	โรงเรียนวัดชุมพลนิกายาราม	3	116
4	โรงเรียนเชียงรากน้อย	3	67
5	โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์	2	58
6	โรงเรียนชลประทานอนุเคราะห์	2	79
7	โรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล (ภาวนารังสี)	2	79
8	โรงเรียนวังน้อยวิทยาภูมิ	2	62
9	โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา	6	235
10	โรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กล่อมสกุลอุทิศ)	4	125
11	โรงเรียนประตู่ชัย	7	280
รวมทั้งสิ้น		35	1,219

ที่มา: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ม.ป.ป., จาก https://racha1.ac.th/edc_aya/

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนประตู่ชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 28 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) มีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ทำการสุ่มเขตพื้นที่การศึกษามา 1 เขต จากทั้งหมด 2 เขต ของสังกัด สพป. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยวิธีจับสลาก ซึ่งสุ่มได้เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

2. ทำการสุ่มโรงเรียนมา 1 โรงเรียน จากทั้งหมด 7 โรงเรียน ในกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยวิธีจับสลาก ซึ่งสุ่มได้โรงเรียนประดู่ชัย

3. ทำการสุ่มห้องเรียนมา 1 ห้องเรียน จากทั้งหมด 7 ห้องเรียน ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีการจับสลาก ซึ่งสุ่มได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 28 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 9 แผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งหมด 15 คาบ

3.2.2 แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบอัตนัย วัดทักษะการคิดวิเคราะห์ 5 ด้าน ด้านละ 4 คะแนน รวมทั้งหมด 20 คะแนน เพื่อใช้ทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

3.2.3 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน เพื่อใช้ทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

3.2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีค่าระดับความพึงพอใจ (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ “พึงพอใจมากที่สุด” “พึงพอใจมาก” “พึงพอใจปานกลาง” “พึงพอใจน้อย” และ “พึงพอใจน้อยที่สุด” สอบถามด้านครูผู้สอน ด้านองค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 ข้อ และตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.3 การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 9 แผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งหมด 15 คาบ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

2) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแนวคิดการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3) ศึกษาโครงสร้างรายวิชาที่สอน วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมถึงรายละเอียดของเนื้อหา เพื่อทำการวิเคราะห์ และคัดเลือกเนื้อหาเพื่อนำไปสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

ซึ่งมีทั้งหมด 9 เรื่อง แบ่งได้ทั้งหมด 9 แผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งหมด 15 คาบ โดยประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

ตารางที่ 3.2 โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา	เวลา (คาบ)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนาน่ารู้		
บทที่ 2 เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ		
1	พระไตรปิฎก	1
2	ศรัทธาในพระรัตนตรัย	1
3	ศาสนบุคคล ศาสนวัตถุ และศาสนสถานของศาสนาต่าง ๆ	2
บทที่ 3 แบบอย่างที่ดี		
4	ประวัติพุทธสาวก (สามเณรสังกัจจาย)	1
5	ชาดก	1
6	ชาวพุทธตัวอย่าง	1
บทที่ 4 ชาวพุทธที่ดี		
7	มารยาทชาวพุทธ	3
8	ศาสนพิธีและการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	3
9	การพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนา	2
รวมทั้งหมด		15

4) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ จำนวน 9 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ของผู้เรียนรวมถึงเน้นกิจกรรมพัฒนาส่งเสริมผู้เรียนในด้านทักษะต่าง ๆ โดยแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แบ่งการจัดการเรียนรู้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้นอกชั้นเรียน เป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในรายวิชาสังคมศึกษาในแต่ละสัปดาห์จากคลิปวิดีโอการสอนที่ผู้สอนได้พัฒนาขึ้นและอัปโหลดลงบนเว็บไซต์ Youtube โดยจะส่งลิงก์ผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์กลุ่มของห้องเรียน ซึ่งคลิปวิดีโอจะมีความยาวไม่เกิน 15 นาที โดยผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้จากมือถือ คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ หรือ โน้ตบุ๊ก เป็นต้น โดย

เชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทุกครั้งก่อนเรียน และจดบันทึกคำถาม หรือข้อสงสัยต่าง ๆ จากการศึกษา เนื้อหาสาระเพื่อกลับมาถามผู้สอนในชั้นเรียนอีกครั้งเมื่อเข้าสู่การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

2. การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน จะแบ่งเป็น 3 ชั้น ได้แก่ 1. ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นชั้นที่ผู้สอนทบทวนความรู้ของผู้เรียนที่ได้จากการศึกษาคลิตวิดีโอผ่านการตั้งคำถามต่าง ๆ และตอบข้อสงสัยต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้จดบันทึกจากที่บ้านเพื่อนำมาถามผู้สอนในชั้นเรียน 2. ชั้นฝึกหัด เป็นชั้นที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ใบงาน แบบฝึกหัด และอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน เพื่อฝึกทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การแสดงความคิดเห็นและทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกอย่างใกล้ชิด และ 3. ชั้นสรุป เป็นชั้นที่ผู้เรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมร่วมกัน

5) นำแผนการจัดการเรียนรู้และคลิตวิดีโอการสอน เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษาให้คำแนะนำ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

6) นำแผนการจัดการเรียนรู้และคลิตวิดีโอการสอนเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ความเหมาะสมของการจัดการเรียนรู้ และเนื้อหาสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์และตัวชี้วัด โดยใช้รูปแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2561)

5	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.51 – 5.00	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.51 – 4.50	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51 – 3.50	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51 – 2.50	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.50	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนดังตารางที่ 3.3 ดังนี้

ตารางที่ 3.3 แสดงค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ

แผนการจัดการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม	แปลความหมาย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	4.62	เหมาะสมมากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	4.62	เหมาะสมมากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	4.62	เหมาะสมมากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	4.63	เหมาะสมมากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	4.63	เหมาะสมมากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	4.63	เหมาะสมมากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	4.63	เหมาะสมมากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	4.63	เหมาะสมมากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	4.63	เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.63	เหมาะสมมากที่สุด

7) ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน

8) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปดำเนินการทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนประตู่ชัยจำนวน 20 คน เพื่อสังเกตระยะเวลาในการทำกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมผู้เรียน ประเมินการเรียนรู้จากกระบวนการ กิจกรรม หรือใบงานที่ทำ พบว่าผู้เรียนค่อนข้างใช้ระยะเวลาในการทำใบงานหลังจากจบกิจกรรมการเรียนรู้ จึงส่งผลให้นักเรียนบางส่วนทำใบงานไม่เสร็จภายในชั่วโมงเรียน จึงแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยลดข้อคำถามในใบงานบางส่วนลง เพื่อให้ผู้เรียนกลุ่มที่ประสบปัญหาทำใบงานไม่เสร็จภายในชั่วโมงได้ทำใบงานเสร็จทันระยะเวลาที่กำหนด

9) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.3.2 แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบอัตนัย วัดการคิดวิเคราะห์ 5 ด้าน ด้านละ 4 คะแนน รวมทั้งหมด 20 คะแนน เพื่อใช้ทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจาก เอกสารหลักสูตร และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ
- 2) วิเคราะห์เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่คาดหวังรายปีเพื่อสร้างแบบวัด ทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ครอบคลุมเนื้อหา
- 3) ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยศึกษาจากแนวคิดของ Marzano (Marzano's Taxonomy) จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 4) ศึกษาตัวอย่างแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ และการเขียนข้อคำถามเพื่อส่งเสริมการคิด วิเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 5) สร้างแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบอัตนัย โดยสร้างข้อคำถามวัดการคิดวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Marzano (Marzano's Taxonomy) 5 ด้าน ดังนี้ (Marzano & Kendall, 2007)

ตารางที่ 3.4 แสดงข้อคำถาม และเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์

ข้อคำถาม	เกณฑ์การให้คะแนน
<p>ด้านที่ 1 ด้านการจับคู่ (Matching) (8 ข้อ 4 คะแนน) เป็นข้อคำถามระบุความเหมือนของข้อมูล</p>	<p>1 หมายถึง ตอบถูก 0 หมายถึง ตอบผิด</p>
<p>ด้านที่ 2 ด้านการจัดหมวดหมู่ (Classification) (8 ข้อ 4 คะแนน) เป็นข้อคำถามจัดประเภทของข้อมูล</p>	<p>1 หมายถึง ตอบถูก 0 หมายถึง ตอบผิด</p>
<p>ด้านที่ 3 ด้านการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error analysis) (8 ข้อ 4 คะแนน) เป็นข้อคำถามคิดเชื่อมโยงความ สรุปลักษณะอย่างเป็นเหตุเป็นผลจาก เนื้อเรื่องหรือเหตุการณ์สำคัญ</p>	<p>1 หมายถึง ตอบถูก 0 หมายถึง ตอบผิด</p>
<p>ด้านที่ 4 ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป (Generalizing) (4 ข้อ 4 คะแนน) เป็นข้อคำถามให้สร้างข้อสรุปใหม่จากราย หรือข้อมูลที่กำหนด</p>	<p>1 หมายถึง ตอบถูก 0 หมายถึง ตอบผิด</p>
<p>ด้านที่ 5 ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ (Specifying) (4 ข้อ 4 คะแนน) เป็นข้อคำถามให้สรุปจากหลักการเดิม เพื่อสร้างข้อสรุปใหม่</p>	<p>1 หมายถึง ตอบถูก 0 หมายถึง ตอบผิด</p>

เกณฑ์การตัดสินทักษะการคิดวิเคราะห์

17.0 – 20.0	คะแนน หมายถึง	ทักษะการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับดีมาก
15.0 - 16.5	คะแนน หมายถึง	ทักษะการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับดี
10.0 - 14.5	คะแนน หมายถึง	ทักษะการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับพอใช้
ต่ำกว่า 10.0	คะแนน หมายถึง	ทักษะการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับปรับปรุง

6) นำแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้คำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา การใช้ภาษา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

7) นำแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence; IOC) มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ได้รับการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 สามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้

8) ปรับปรุงแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน

9) นำแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ไปทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนประตู่ชัย จำนวน 20 คน

10) นำแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์มาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาคุณภาพ ดังนี้

10.1 ตรวจสอบความยากง่าย (P) ของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ พบว่า แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์มีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.61 - 0.79 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างได้

10.2 ตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นการตรวจสอบว่าข้อสอบสามารถจำแนกนักเรียนเก่ง และอ่อนได้ดีเพียงใด พบว่า แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.23 - 0.63 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างได้

10.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยตรวจสอบผลการวัดที่สม่ำเสมอ และคงที่ จากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach พบว่า แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างได้

11) จัดพิมพ์แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3.3 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งเป็นชุดเดียวกัน แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก กำหนดการให้ค่าคะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากเอกสารหลักสูตร และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

2) วิเคราะห์เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่คาดหวังรายปีเพื่อสร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมเนื้อหา

3) ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย

4) สร้างตารางวิเคราะห์แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Table of Test Specification) จำนวน 30 ข้อ ให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด โดยวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ตามการจำแนกด้านพุทธิพิสัยของ Bloom (Bloom et al., 1956) ได้แก่ ด้านความรู้ความจำ ด้านความเข้าใจ และด้านการนำไปใช้

ตารางที่ 3.5 ตารางวิเคราะห์แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Table of Test Specification)

เนื้อหาวิชา/จุดประสงค์การเรียนรู้	ระดับพฤติกรรมที่ต้องการวัด			รวม
	ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	
1. เครื่องยัดเหนียวจิตใจ				
1) นักเรียนสามารถบอกความหมายและความสำคัญของพระไตรปิฎกได้	1	-	-	1
2) นักเรียนสามารถระบุหมวดคำสอนในพระไตรปิฎกได้	1	-	-	1
3) นักเรียนสามารถแสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัยด้วยความศรัทธาได้	-	2	-	2
4) นักเรียนสามารถบอกชื่อ ความสำคัญของศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคลของแต่ละศาสนาได้	2	-	-	2
5) นักเรียนสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคลในศาสนาอื่น ๆ	-	-	2	2

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

เนื้อหาวิชา/จุดประสงค์การเรียนรู้	ระดับพฤติกรรมที่ต้องการวัด			รวม
	ความรู้ ความจำ	ความ เข้าใจ	การ นำไปใช้	
2. แบบอย่างที่ดี				
1) นักเรียนสามารถบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากการศึกษาประวัติสามเณรสังกัจจะได้	1	-	-	1
2) นักเรียนสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติสามเณรสังกัจจะได้	-	1	-	1
3) นักเรียนสามารถบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตที่ได้จากการศึกษาอารามทุสกะชาดกและมหาวาณิชชาดกได้	1	-	-	1
4) นักเรียนสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาอารามทุสกะชาดกและมหาวาณิชชาดกได้	-	2	-	2
5) นักเรียนสามารถบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากพระราชประวัติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้	2	-	-	2
6) นักเรียนสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) และพระราชประวัติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้	-	2	-	2
3. ชาวพุทธที่ดี				
1) นักเรียนสามารถบอกวิธีปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ ศาสนสถาน ศาสนวัตถุของศาสนา ตามมารยาทชาวพุทธได้	2	-	-	2
2) นักเรียนสามารถปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ ศาสนสถาน ศาสนวัตถุของศาสนา ตามมารยาทชาวพุทธได้ถูกต้อง	-	-	1	1
3) นักเรียนสามารถปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้	-	-	1	1
4) นักเรียนสามารถแสดงตนเป็นพุทธมามกะได้ถูกต้องเหมาะสม	-	-	1	1
5) นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการสวดมนต์ แผ่เมตตา และฝึกสติและสมาธิได้	-	2	-	2

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

เนื้อหาวิชา/จุดประสงค์การเรียนรู้	ระดับพฤติกรรมที่ต้องการวัด			รวม
	ความรู้ ความจำ	ความ เข้าใจ	การ นำไปใช้	
6) นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการฝึกการยืน การเดิน การนั่ง การนอนอย่างมีสติได้	-	1	-	1
7) นักเรียนสามารถฝึกการยืน การเดิน การนั่ง การนอนอย่างมีสติได้	-	-	2	2
8) นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียนได้	-	2	-	2
9) นักเรียนสามารถฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียนได้	-	-	1	1
รวมทั้งหมด	10	12	8	30

5) สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

6) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้คำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา การใช้ภาษา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

7) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence; IOC) มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 สามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้

8) ปรับปรุงแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน

9) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ไปทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนประตูลี้ จำนวน 20 คน โดยมีการให้คะแนน คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

10) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา มาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาคุณภาพ ดังนี้

10.1 ตรวจสอบความยากง่าย (P) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.25 - 0.95

10.2 ตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการตรวจสอบว่าข้อสอบสามารถจำแนกนักเรียนเก่ง และอ่อนได้ดีเพียงใด พบว่า แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.00 - 0.80

10.3 คัดเลือกแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 20 ข้อ มีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.25 - 0.80 และ ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.30 - 0.80

10.4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อตรวจสอบผลการวัดที่สม่ำเสมอ และคงที่ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 20 ข้อ โดยใช้วิธีการของ Kuder-Richardson จากสูตร KR-20 พบว่า แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างได้

11) จัดพิมพ์แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา เพื่อนำไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนด้านครูผู้สอน ด้านองค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 ข้อ และตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

3) กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามความพึงพอใจ ได้แก่ รูปแบบคำถาม และวิธีการประเมิน

4) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่าระดับความพึงพอใจ (Rating Scale) 5 ระดับ คือ “พึงพอใจมากที่สุด” “พึงพอใจมาก” “พึงพอใจปานกลาง” “พึงพอใจน้อย” และ “พึงพอใจน้อยที่สุด” ซึ่งปรับปรุงมาจาก Likert-typed scale (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2561) โดยกำหนดประเด็นข้อคำถามประกอบด้วย ด้านครูผู้สอน ด้านองค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ และกำหนดเกณฑ์ค่าระดับความคิดเห็นดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	ให้ระดับคะแนน	5	คะแนน
พึงพอใจมาก	ให้ระดับคะแนน	4	คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	ให้ระดับคะแนน	3	คะแนน
พึงพอใจน้อย	ให้ระดับคะแนน	2	คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	ให้ระดับคะแนน	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านด้วยค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.51 – 5.00	หมายถึง	ความพึงพอใจระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.51 – 4.50	หมายถึง	ความพึงพอใจระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51 – 3.50	หมายถึง	ความพึงพอใจระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51 – 2.50	หมายถึง	ความพึงพอใจระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.50	หมายถึง	ความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

5) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้คำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข

6) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence; IOC) มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่ได้รับการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 สามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้

7) ปรับปรุงแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน

8) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านไปใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนประตูลี้ จำนวน 20 คน

9) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยตรวจสอบผลการวัดที่สม่ำเสมอ และคงที่ จากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach พบว่า แบบสอบถามความพึงพอใจมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างได้

10) จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Design) แบบ One Group Pretest – Posttest Design ซึ่งมีแบบแผนการวิจัย ดังต่อไปนี้

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	การทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
E	T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัยมีความหมายดังต่อไปนี้

E	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่าง
T ₁	หมายถึง	การทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) - แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ (ก่อนเรียน) - แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา (ก่อนเรียน)
X	หมายถึง	การจัดกระทำ (Treatment) ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
T ₂	หมายถึง	การทดสอบหลังเรียน (Post-test) - แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ (หลังเรียน) - แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา (หลังเรียน) - แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

3.4.2 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการทั้งหมด 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นตอนการทดลอง

1.1 แนะนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และอธิบายวิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านแก่นักเรียน

1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน (Pre-test) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. เป็นแบบอัตนัย วัดทักษะการคิดวิเคราะห์ 5 ด้าน ประกอบด้วยข้อคำถาม ดังนี้
 - ด้านที่ 1 ด้านการจับคู่ (Matching)
 - ด้านที่ 2 ด้านการจัดหมวดหมู่ (Classification)
 - ด้านที่ 3 ด้านการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error analysis)
 - ด้านที่ 4 ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป (Generalizing)
 - ด้านที่ 5 ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ (Specifying)

2. เป็นแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน
4. ผ่านการวิเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้ว

1.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. เป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
2. เป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน
4. ผ่านการวิเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้ว

2) ขั้นตอนทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้สร้างขึ้น โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ระยะเวลาทดลอง ใช้ระยะเวลาดำเนินการทดลองในเดือน ธันวาคม 2565 – มกราคม 2566 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 สัปดาห์ละ 2 คาบ จำนวน 8 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 16 คาบ

2.2 เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิชาสังคมศึกษา หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ศาสนาน่ารู้

2.3 ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

3) ขั้นตอนประเมินผลหลังการทดลอง

เมื่อผู้วิจัยดำเนินการทดลองเสร็จสิ้นตามขั้นตอนที่ระบุไว้ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบดังต่อไปนี้

3.1 แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน (Post-test) ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยเป็นแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ชุดเดียวกับแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน (Pre-test)

3.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน (Post-test) ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยเป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกับแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pre-test)

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยสอบถามด้านครูผู้สอน ด้านองค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จากแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Samples

3.5.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Samples

3.5.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา ของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (Index of Objective Congruence: IOC) ดังนี้ (ณัฏฐภรณ์ หลาวทอง, 2561)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อคำถาม
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) ค่าความยากง่าย (Difficulty)

2.1 ค่าความยากง่ายของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นแบบอัตนัย โดยใช้สูตรดังนี้ (ณัฏฐภรณ์ หลาวทอง, 2561)

$$P = \frac{\Sigma H + \Sigma L}{I \times (N_H + N_L)}$$

เมื่อ	P	แทน	ความยาก
	ΣH	แทน	คะแนนรวมของคนกลุ่มสูงที่ตอบถูก
	ΣL	แทน	คะแนนรวมของกลุ่มต่ำที่ตอบถูก
	I	แทน	คะแนนเต็มในการทดสอบครั้งนั้น
	N_H	แทน	จำนวนผู้รับการทดสอบที่จัดอยู่ในกลุ่มสูง
	N_L	แทน	จำนวนผู้รับการทดสอบที่จัดอยู่ในกลุ่มต่ำ

2.2 ค่าความยากง่ายของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นแบบปรนัย โดยใช้สูตรดังนี้ (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2561)

$$P = \frac{H+L}{N_H + N_L}$$

เมื่อ	P	แทน	ความยาก
	H	แทน	จำนวนคนกลุ่มสูงที่ตอบถูก
	L	แทน	จำนวนคนกลุ่มต่ำที่ตอบถูก
	M	แทน	จำนวนคนกลุ่มปานกลางที่ตอบถูก
	N	แทน	จำนวนผู้รับการทดสอบทั้งหมด
	N_H	แทน	จำนวนผู้รับการทดสอบที่จัดอยู่ในกลุ่มสูง
	N_L	แทน	จำนวนผู้รับการทดสอบที่จัดอยู่ในกลุ่มต่ำ

3) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

3.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นแบบอัตนัย โดยใช้สูตรดังนี้ (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2561)

$$r = \frac{\Sigma H - \Sigma L}{I \times \frac{(N_H + N_L)}{2}}$$

เมื่อ	r	แทน	อำนาจจำแนก
	ΣH	แทน	คะแนนรวมของคนกลุ่มสูงที่ตอบถูก

ΣL	แทน	คะแนนรวมของคนกลุ่มต่ำที่ตอบถูก
I	แทน	คะแนนเต็มในการทดสอบครั้งนั้น
N_H	แทน	จำนวนผู้รับการทดสอบที่จัดอยู่ในกลุ่มสูง
N_L	แทน	จำนวนผู้รับการทดสอบที่จัดอยู่ในกลุ่มต่ำ

3.2 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นแบบปรนัย โดยใช้สูตรดังนี้ (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2561)

$$r = \frac{H}{N_H} - \frac{L}{N_L}$$

เมื่อ	r	แทน	อำนาจจำแนก
	H	แทน	จำนวนคนกลุ่มสูงที่ตอบถูก
	L	แทน	จำนวนคนกลุ่มต่ำที่ตอบถูก
	N_H	แทน	จำนวนผู้รับการทดสอบที่จัดอยู่ในกลุ่มสูง
	N_L	แทน	จำนวนผู้รับการทดสอบที่จัดอยู่ในกลุ่มต่ำ

4) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

4.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach โดยมีสูตรดังนี้ (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2561)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวม
	k	แทน	จำนวนข้อคำถาม

4.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นแบบปรนัย โดยใช้สูตรของ Kuder-Richardson โดยมีสูตรดังนี้ (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2561)

สูตร KR-20

$$r_{tt} = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right)$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของคน que ถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคน que ผิดในแต่ละข้อ (1-p)
	s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

3.6.2 สถิติพื้นฐาน

1) ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยมีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียน / ผู้เชี่ยวชาญ

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

$$S = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	x	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด
	\sum	แทน	ผลรวม

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สถิติ t-test แบบ Dependent Samples ใช้สำหรับเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชา สังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ก่อนเรียนกับหลังเรียน ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ ห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนกับหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 โดยมีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ค่าผลต่างระหว่างคะแนนหลังเรียนกับก่อนเรียน
	n	แทน	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
	\sum	แทน	ผลรวม

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ในวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

4.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน

4.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน

4.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

4.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 28 คน ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงผลคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน (พิจารณารายด้าน)

ด้านที่	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	ร้อยละ	แปลผล
1. ด้านการจับคู่ (Matching)						
ก่อนเรียน	28	4	2.45	0.71	61.16	สูงขึ้น
หลังเรียน	28	4	2.82	1.00	70.54	
2. ด้านการจัดหมวดหมู่ (Classification)						
ก่อนเรียน	28	4	2.89	0.85	72.32	สูงขึ้น
หลังเรียน	28	4	3.32	0.95	83.04	
3. ด้านการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error analysis)						
ก่อนเรียน	28	4	2.39	0.69	59.82	สูงขึ้น
หลังเรียน	28	4	3.52	0.70	87.95	
4. ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป (Generalizing)						
ก่อนเรียน	28	4	1.96	0.84	49.11	สูงขึ้น
หลังเรียน	28	4	3.21	1.29	80.36	
5. ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ (Specifying)						
ก่อนเรียน	28	4	2.36	0.87	58.93	สูงขึ้น
หลังเรียน	28	4	3.50	0.88	87.50	

จากตารางที่ 4.1 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบผลคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน โดยพิจารณารายข้อ พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนทั้ง 5 ข้อสูงกว่าก่อนเรียน โดยข้อที่นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 3 ด้านการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด มีคะแนนเฉลี่ย 3.52 คะแนน ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = 0.70) รองลงมา คือ ข้อที่ 5 ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ มีคะแนนเฉลี่ย 3.50 คะแนน ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 0.88) ข้อที่ 2 ด้านการจัดหมวดหมู่ มีคะแนนเฉลี่ย 3.32 คะแนน ($\bar{x} = 3.32$, S.D. = 0.95) ข้อที่ 4 ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป มีคะแนนเฉลี่ย 3.21 คะแนน ($\bar{x} = 3.21$, S.D. = 1.29) และ ข้อที่ 1 ด้านการจับคู่ มีคะแนนเฉลี่ย 2.82 คะแนน ($\bar{x} = 2.82$, S.D. = 1.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน

ทักษะการคิดวิเคราะห์	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	df	t	p-value
ก่อนเรียน	28	20	12.05	3.21	27	16.818*	0.000
หลังเรียน	28	20	16.63	3.88			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน จำนวน 28 คน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 12.05 คะแนน (\bar{x} = 12.05, S.D. = 3.21) และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 16.63 คะแนน (\bar{x} = 16.63, S.D. = 3.88) เมื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

4.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 28 คน ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	df	t	p-value
ก่อนเรียน	28	20	9.61	2.17	27	12.879*	0.000
หลังเรียน	28	20	13.89	2.36			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน จำนวน 28 คน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 9.61 คะแนน (\bar{X} = 9.61, S.D. = 2.17) และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 13.89 คะแนน (\bar{X} = 13.89, S.D. = 2.36) เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

4.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่	
				รายด้าน	ทั้งหมด
ด้านครูผู้สอน					
1. ครูช่วยกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนอยากเรียนรู้	4.29	1.01	มาก	2	5
2. ครูดูแลเอาใจใส่ และให้คำปรึกษาเป็นอย่างดีขณะทำกิจกรรมในชั้นเรียน	4.07	0.90	มาก	3	9
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมในชั้นเรียนมากขึ้น	4.50	0.75	มาก	1	1
4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นมากขึ้น	3.89	1.07	มาก	4	11
รวม	4.19	0.95	มาก	2	

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ	ลำดับที่	
				รายด้าน	ทั้งหมด
ด้านองค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้					
5. การใช้อินเทอร์เน็ตในการเปิดดูคลิปวิดีโอ สะดวกสำหรับนักเรียน	4.36	1.03	มาก	2	3
6. ใบงาน แบบฝึกหัด และกิจกรรมในชั้นเรียนมี ความหลากหลาย	4.29	1.01	มาก	3	5
7. คลิปวิดีโอที่น่าสนใจ ทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้ มากขึ้น	4.46	0.88	มาก	1	2
8. กิจกรรมในชั้นเรียนสนุกทำให้นักเรียนมี ความสุขกับการเรียน	4.29	1.01	มาก	3	5
รวม	4.35	0.97	มาก	1	
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้					
9. นักเรียนมีอิสระในการเรียนรู้สามารถเลือก ช่วงเวลา และสถานที่ที่เรียนได้ตามความสะดวก และความเหมาะสม	4.21	0.96	มาก	2	8
10. นักเรียนสามารถทำใบงาน แบบฝึกหัด หรือ กิจกรรมในชั้นเรียนได้เข้าใจมากขึ้น	3.75	1.00	มาก	4	12
11. นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น และช่วยฝึกการคิดวิเคราะห์จากกิจกรรมในชั้น เรียน	4.07	0.90	มาก	3	9
12. นักเรียนสามารถกลับมาทบทวนเนื้อหา ย้อนหลังได้ตลอดเวลาหากไม่เข้าใจในเนื้อหาที่ เรียน	4.32	0.86	มาก	1	4
รวม	4.09	0.94	มาก	3	
รวมเฉลี่ยทั้ง 3 ด้าน	4.21	0.96	มาก		

จากตารางที่ 4.4 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.96) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านองค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.97) 2) ด้านครูผู้สอน ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.95) และ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.94) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายข้อในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านครูผู้สอน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ข้อ โดยข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมในชั้นเรียนมากขึ้น ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.75) รองลงมา คือ ข้อที่ 1 ครูช่วยกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนอยากเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 1.01) ข้อที่ 2 ครูดูแลเอาใจใส่ และให้คำปรึกษาเป็นอย่างดีขณะทำกิจกรรมในชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.90) และ ข้อที่ 4 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นมากขึ้น ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 1.07) ตามลำดับ

ด้านองค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ข้อ โดยข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 7 คลิปวิดีโอน่าสนใจ ทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.88) รองลงมา คือ ข้อที่ 5 การใช้อินเทอร์เน็ตในการเปิดดูคลิปวิดีโอสะดวกสำหรับนักเรียน ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 1.03) ข้อที่ 6 ใบงาน แบบฝึกหัด และกิจกรรมในชั้นเรียนมีความหลากหลาย และ ข้อที่ 8 กิจกรรมในชั้นเรียนสนุกทำให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 คะแนน ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 1.01) ตามลำดับ

ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ข้อ โดยข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 12 นักเรียนสามารถกลับมาทบทวนเนื้อหาย้อนหลังได้ตลอดเวลาหากไม่เข้าใจในเนื้อหาที่เรียน ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.86) รองลงมา คือ ข้อที่ 9 นักเรียนมีอิสระในการเรียนรู้สามารถเลือกช่วงเวลาและสถานที่ที่เรียนได้ตามความสะดวกและความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.96) ข้อที่ 11 นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น และช่วยฝึกการคิดวิเคราะห์จากกิจกรรมในชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.90) และ ข้อที่ 10 นักเรียนสามารถทำใบงาน แบบฝึกหัด หรือกิจกรรมใน ชั้นเรียนได้เข้าใจมากขึ้น ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 1.00) ตามลำดับ

และเมื่อพิจารณารายข้อจากทั้ง 3 ด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อที่ 3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมในชั้นเรียนมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 คะแนน รองลงมา คือ ข้อที่ 7 คลิปวิดีโอน่าสนใจ ทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 คะแนน ข้อที่ 5 การใช้อินเทอร์เน็ตในการเปิดดูคลิปวิดีโอสะดวกสำหรับนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 คะแนน ข้อที่ 12 นักเรียนสามารถกลับมาทบทวนเนื้อหาย้อนหลังได้ตลอดเวลาหากไม่เข้าใจในเนื้อหาที่เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 คะแนน ข้อที่ 1 ครูช่วยกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนอยากเรียนรู้ ข้อที่ 6 ใบงาน แบบฝึกหัด และกิจกรรมในชั้นเรียนมีความหลากหลาย และข้อที่ 8 กิจกรรมในชั้นเรียนสนุกทำให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 คะแนน ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ในวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สรุปผลการศึกษาตามลำดับได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

สมมติฐานการวิจัย

1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านอยู่ในระดับมาก

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 11 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ โรงเรียนชลประทานอนุเคราะห์ โรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล (ภาวนารังสี) โรงเรียนวังน้อยวิทยาคม โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา โรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) โรงเรียนประตูลี้ โรงเรียนม่วงหวาน (ส่วน กระบวนยุทธ ประชาสรรค์) โรงเรียนบ้านสร้าง โรงเรียนวัดชุมพลนิกายาราม และโรงเรียนเชิงรำน้อย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1, 2564; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2, 2565) รวมทั้งหมด 35 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 1,219 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนประตู่ชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 28 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์
- 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา
- 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ

ห้องเรียนกลับด้าน

3. ขอบเขตของเนื้อหา

เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในการวิจัยครั้งนี้ เป็นหลักสูตรสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนประตู่ชัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนานำรู้ บทที่ 2 เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ บทที่ 3 แบบอย่างที่ดี และ บทที่ 4 ชาวพุทธที่ดี จำนวน 9 เรื่อง โดยประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

บทที่ 2 เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ได้แก่

- 1) พระไตรปิฎก
- 2) ศรัทธาในพระรัตนตรัย
- 3) การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อศาสนบุคคล ศาสนวัตถุ ศาสนสถาน

บทที่ 3 แบบอย่างที่ดี ได้แก่

- 1) ประวัตินิทานสาวก (สามเณรสังกัจจาย)
- 2) ชาดก
- 3) ชาวพุทธตัวอย่าง

บทที่ 4 ชาวพุทธที่ดี ได้แก่

- 1) มารยาทชาวพุทธ
- 2) ศาสนพิธีและการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
- 3) การพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนา

4. ระยะเวลา

เดือน ธันวาคม 2565 – มกราคม 2566 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 สัปดาห์ละ 2 คาบ
จำนวน 8 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 16 คาบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 9 เรื่อง แบ่งเป็น 9 แผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งหมด 15 คาบ โดยประกอบ
ด้วยเนื้อหา ดังนี้

หน่วยที่ 1 ศาสนาน่ารู้	
บทที่ 2 เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 พระไตรปิฎก	1 คาบ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ศรัทธาในพระรัตนตรัย	1 คาบ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อศาสนบุคคล	2 คาบ
ศาสนาวัตถุ ศาสนสถาน	
บทที่ 3 แบบอย่างที่ดี	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ประวัติพุทธสาวก (สามเณรสังกัจจาย)	1 คาบ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ชาดก	1 คาบ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ชาวพุทธตัวอย่าง	1 คาบ
บทที่ 4 ชาวพุทธที่ดี	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 มารยาทชาวพุทธ	3 คาบ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ศาสนพิธีและการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	3 คาบ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนา	2 คาบ

2. แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ฉบับ เป็น
แบบอัตนัย วัดทักษะการคิดวิเคราะห์ 5 ด้าน ด้านละ 4 คะแนน รวมทั้งหมด 20 คะแนน เพื่อใช้ทดสอบก่อน
เรียน และหลังเรียน

3. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ฉบับ เป็น
แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน เพื่อใช้ทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

4. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านจำนวน 1 ฉบับ
แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีค่าระดับความพึงพอใจ
(Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ “พึงพอใจมากที่สุด” “พึงพอใจมาก” “พึงพอใจปานกลาง” “พึงพอใจน้อย”
และ “พึงพอใจน้อยที่สุด” สอบถามด้านครูผู้สอน ด้านองค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ และด้าน
ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 ข้อ และตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยนำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนประตูลี้ จำนวน 28 คน ใช้ระยะเวลาในการวิจัยรวมทั้งหมด 16 คาบ มีขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นตอนการทดลอง

1.1 แนะนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และอธิบายวิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านแก่นักเรียน

1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน (Pre-test) ซึ่งเป็นแบบอัตนัย วัดทักษะการคิดวิเคราะห์ 5 ด้าน ประกอบด้วยข้อคำถาม ดังนี้ 1) ด้านการจับคู่ (Matching) 2) ด้านการจัดหมวดหมู่ (Classification) 3) ด้านการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error analysis) 4) ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป (Generalizing) และ 5) ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ (Specifying)

1.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ก่อนเรียน (Pre-test) เป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2) ขั้นทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้สร้างขึ้น โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน จำนวน 9 แผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งหมด 15 คาบ

3) ขั้นประเมินผลการทดลอง

เมื่อผู้วิจัยดำเนินการทดลองเสร็จสิ้นตามขั้นตอนที่ระบุไว้ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบดังต่อไปนี้

3.1 แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียน (Post-test) ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยเป็นแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ชุดเดียวกับแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน (Pre-test)

3.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน (Post-test) ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยเป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกับแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pre-test)

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยสอบถามด้านครูผู้สอน ด้านองค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จากแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Samples
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Samples
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.1 สรุปผลการวิจัย

- 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.96) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านองค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.97) 2) ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.95) และ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.94) ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

1) ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 28 คน พบว่า นักเรียนมีคะแนนสูงขึ้นจากก่อนเรียนทั้งหมด 28 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 12.05 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 16.63 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องศึกษาเนื้อหาด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนซึ่งเป็นแนวคิดของ Jonathan Bergmann และ Aaron Sams เพื่อแก้ไขปัญหาผู้เรียนบางส่วนที่มีความจำเป็นต้องขาดเรียน หรือช่วยแก้ปัญหาเนื้อหาวิชาที่จะต้องใช้เวลาใน

การทำความเข้าใจจนไม่สามารถจัดการเรียนรู้ได้ทันในชั่วโมงเรียน โดยบันทึกวิดีโอการสอนและอัปโหลดลงบนอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาจากที่บ้านและใช้เวลาในห้องเรียนในการทำกิจกรรม ซึ่งแนะนำให้คำปรึกษาและช่วยเหลือผู้เรียนให้เข้าใจในเนื้อหาที่สำคัญมากยิ่งขึ้น (Bergmann & Sams, 2012) ซึ่งผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีความเหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้และช่วยแก้ปัญหาในรายวิชาสังคมศึกษาที่มีเนื้อหาสาระค่อนข้างเยอะ และจะต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ ซึ่งส่งผลให้เวลาไม่เพียงพอในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ได้อย่างเต็มที่ เมื่อนำการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมาใช้จึงทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะความคิดรวบยอดและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองก่อนการเรียนรู้ในชั้นเรียน ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ได้ดียิ่งขึ้นจากกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้คิดขึ้น ผ่านเกมกิจกรรมกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ ได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ ได้มีการอภิปราย ตั้งประเด็นคำถาม แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์หาเหตุและผลเพื่อค้นหาความจริง หรือหาความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยงกันของเหตุการณ์ โดยตลอดระยะเวลาในการทำกิจกรรมผู้วิจัยจะเป็นผู้คอยกระตุ้นถามให้ผู้เรียนได้คิด และให้คำแนะนำที่เหมาะสม ดังที่ วิจารณ์ พานิช (2556) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้เตรียมตัวก่อนเข้าห้องเรียน โดยผู้เรียนจะศึกษาวิดีโอจากที่บ้าน และทำความเข้าใจในเนื้อหา และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองก่อนที่จะเข้าเรียนในห้องเรียน จับประเด็นสำคัญในสิ่งที่ไม่เข้าใจ เพื่อเตรียมมาซักถาม อภิปรายและทำกิจกรรมในห้องเรียน ผู้เรียนจะมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมในห้องเรียนมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยผู้สอนคอยตั้งคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด สอดคล้องกับ ชนิศรา เมธภัทรธีรฤ (2560) ซึ่งได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้แบบเดิมจากผู้สอนคือผู้ถ่ายทอดความรู้หน้าชั้นเรียนเป็นผู้เรียนต้องศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากคลิปวิดีโอที่ผู้สอนจัดทำขึ้น และเมื่อเข้าสู่ชั้นเรียนจะเป็นการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนร่วมกันแก้ไขปัญหา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จึงสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดเพิ่มมากขึ้น และยังสอดคล้องกับ วสันต์ ศรีธีรฤ (2560) ที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านว่าสามารถช่วยส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน เนื่องจากเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างองค์ความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายนอกชั้นเรียน สนับสนุนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ในการศึกษาข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ผ่านสื่อเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดมโนทัศน์รวบยอดของเนื้อหา และทำความเข้าใจในเรื่องราวหรือเนื้อเรื่องต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง มีจุดมุ่งหมายอย่างไร แต่ละเหตุการณ์มีความเกี่ยวพันกันอย่างไร และนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในการอภิปรายในห้องเรียน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนเพื่อหาจุดเด่น จุดด้อยของเรื่องที่ศึกษา และเสนอแนะสิ่งที่เหมาะสมอย่างมีความเป็นธรรมชาติและเป็นไปได้ ซึ่งผู้สอนจะคอยสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นที่ได้จากการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จากการศึกษาในห้องเรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการขยายความคิดจากความคิดเดิม สอดคล้องกับ งานวิจัยของ พาชวิญ ศรีธรรมชาติ (2563) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถ

ในการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Karenina (2020) ที่ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำหรับการแก้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยการทดสอบกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ใช้ข้อสอบอัตนัยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kenna (2014) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่มีต่อประสิทธิภาพของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนที่เป็นการจัดการเรียนรู้แบบปกติลดลง

2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 28 คน พบว่า นักเรียนมีคะแนนสูงขึ้นจากก่อนเรียนทั้งหมด 28 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 9.61 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 13.89 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาคลิปวิดีโอเนื้อหาของการเรียนที่ผู้สอนได้บันทึกไว้และอัปโหลดลงบนอินเทอร์เน็ตล่วงหน้ามาจากที่บ้าน ซึ่งคลิปวิดีโอไม่ใช่การบรรยายจากผู้สอนเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการแทรกคลิปวิดีโอการ์ตูนเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือรูปภาพการสาธิตต่าง ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจในเนื้อหาสาระได้ดียิ่งขึ้น เมื่อผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องที่จะเรียนมาแล้วจึงทำให้เมื่อเข้าสู่ห้องเรียนผู้เรียนจึงสามารถทำกิจกรรม ใบงาน หรืองานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเต็มที่ หรือหากเกิดข้อสงสัยก็สามารถตั้งคำถาม และซักถามได้อย่างตรงประเด็น ดังที่ วิจารณ์ พานิช (2556) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นการจัดการเรียนรู้ที่การบรรยายของผู้สอนจะถูกบันทึกเป็นวิดีโออยู่บนอินเทอร์เน็ตที่มีความยาวไม่เกิน 15 นาที ผู้เรียนจะต้องศึกษาจากที่บ้านแล้วจดบันทึกใจความสำคัญ หรือตั้งคำถามจากบทเรียนล่วงหน้ามาก่อน ซึ่งเป็นการใช้ทักษะขั้นต้นในการเรียนรู้คือ จดบันทึก ฟัง และ ดู เพื่อทำความเข้าใจตามกรวยประสบการณ์การเรียนรู้ (Dale's Cone of Experience) เมื่อเข้าสู่ห้องเรียนผู้เรียนจะซักถามในประเด็น หรือข้อสงสัยต่าง ๆ จากวิดีโอที่ศึกษา จากนั้นจะทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม มีการทำกิจกรรมร่วมกันในห้องเรียน มีผู้สอนคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และตอบข้อสงสัยในระหว่างการทำกิจกรรม ทำให้ได้ฝึกทักษะในการเรียนรู้ขั้นที่สูงขึ้น คือ การสาธิต การอธิบาย อภิปรายในห้องเรียนผ่านการทำกิจกรรม และสอดคล้องกับ Bergmann and Sams (2012) ที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในด้านการส่งเสริมเกี่ยวกับการ

เรียนว่า สามารถช่วยเหลือผู้เรียนที่เป็นเด็กอ่อนให้ชวนขวยหาความรู้ด้วยตนเองก่อนเข้าห้องเรียน เป็นการช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันให้ก้าวหน้าในการเรียนตามความสามารถของตนเองได้ เพราะสามารถศึกษาได้ทุกที่ ทุกเวลา ก็ครั้งก็ได้จนกว่าจะพอใจ และยังสอดคล้องกับ ชนิสรา เมธภัทรศิริ (2560) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านช่วยให้ผู้เรียนที่ไม่ได้เข้าเรียน หรือผู้เรียนที่ต้องการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระหลังการเรียนในห้องเรียนสามารถกลับมาดูซ้ำเพื่อทบทวนเนื้อหานั้นได้อีกครั้ง นอกจากนี้การทำกิจกรรมในห้องเรียนยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นโดยมีผู้สอนคอยตั้งคำถามกระตุ้นทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดในระดับที่สูงขึ้นซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหานั้น ๆ ได้ดีขึ้น สอดคล้องกับ งานวิจัยของ กาญจนา จันทร์ช่วง (2560) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าหลังการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศพงษ์ นาคภู (2564) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแอปพลิเคชันสำหรับเรียนรู้ผ่านวีดิทัศน์แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Edpuzzle) ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง คำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Hasanah and Arifani (2018) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ESP ผลการวิจัยพบว่า คะแนนทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีคะแนนสูงกว่าคะแนนทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ผลการศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.96) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 นั้นหมายถึง นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการปฏิบัติกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ เป็นความพอใจ ความชอบ ซึ่งเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการจากการจัดการเรียนรู้ (อารี พันธมณี, 2557) ทั้งนี้ความพึงพอใจของผู้เรียนที่เกิดขึ้นอาจเป็นเพราะผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน เช่น มีการนำเสนอบทเรียนที่น่าสนใจ กิจกรรมในชั้นเรียนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม หรือบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน เป็นต้น จนทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ดี และเกิดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ดังที่ Maslow (1970) ได้อธิบายไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่บุคคลได้รับและตอบสนองโดยการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมในลักษณะที่แตกต่างกัน

ออกไป ซึ่งขึ้นอยู่กับ การได้รับการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ ความพึงพอใจจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้กิจกรรม ต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ ประยูทธ ไทยธานี (2563) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนจะเกิดแรงจูงใจในการเรียน ได้นั้นจะต้องมีแรงจูงใจที่อยากจะเรียน โดยเริ่มจากผู้สอนควรส่งเสริมแรงจูงใจตั้งแต่การมอบหมายงาน มีการอธิบายจุดประสงค์ และความสำคัญของงาน มอบหมายงานที่ท้าทาย ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีความหลากหลาย แปลกใหม่ ส่งเสริมจินตนาการ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างปฏิสัมพันธ์กันระหว่างเพื่อน รวมถึงกิจกรรม ควรมีความสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน มีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี จนทำให้ผู้เรียนเกิด ความรู้สึที่ดี และเกิดความพึงพอใจในกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ ด้านองค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ องค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เช่น ความสะดวกในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเปิดดูคลิปวิดีโอ ใบงาน แบบฝึกหัด และกิจกรรมในชั้นเรียนมีความหลากหลาย ช่วยกระตุ้นความสนใจแก่ผู้เรียน คลิปวิดีโอที่น่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้มากขึ้นรวมถึงกิจกรรมในชั้นเรียนสนุกทำให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียน ล้วนเป็นองค์ประกอบที่กระตุ้นทำให้ผู้เรียนเกิดความชอบ ความสนใจ ความพึงพอใจ และความสุขในการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยยศ โพรศรี (2554) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการศึกษาเล่าเรียนของผู้เรียน ได้แก่ คุณสมบัติของผู้สอน วิธีการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น องค์ประกอบเหล่านี้จะส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะสร้างความสุขในการเรียนให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ เกิดความรัก และมีความกระตือรือร้นในการเรียน โดยปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ของผู้สอน เช่น การให้กำลังใจแก่ผู้เรียนที่กระทำความดี มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียน ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของผู้เรียน สร้างสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น รวมทั้งรับฟังและให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนประสบปัญหา องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ดังที่ Bergmann and Sams (2012) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นการใช้เทคโนโลยีในการเรียนที่เด็กสมัยใหม่ชอบโดยใช้สื่อไอที และยังช่วยให้ผู้สอนรู้จักผู้เรียนดีขึ้น เพราะจากเดิมที่ผู้สอนจะถ่ายทอดความรู้เพียงอย่างเดียวแต่การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนจะได้รับแรงกระตุ้น การให้กำลังใจ รับฟัง ช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน และยังช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยตนเองจากกิจกรรม ผู้เรียนเกิดการช่วยเหลือกัน บรรยากาศการเรียนเกิดความสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนมีความเอาใจใส่ในการเรียนมากขึ้น ส่วนด้านที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด แต่ระดับความพึงพอใจยังคงอยู่ในระดับมาก คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านทำให้นักเรียนมีอิสระในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนสามารถทำใบงาน หรือกิจกรรมในชั้นเรียนได้เข้าใจมากขึ้น เกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากขึ้นและช่วยฝึกการคิดวิเคราะห์จากกิจกรรมในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนสามารถกลับมาศึกษาเนื้อหาที่ย้อนหลังได้ตลอดเวลาหากไม่เข้าใจในเนื้อหาที่เรียน เป็นต้น สาเหตุที่ความพึงพอใจในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้

ที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้เรียนบางส่วนที่ไม่ถนัดเรียนรู้ด้วยตัวเอง มีความรู้สึกส่วนตัวว่าจะต้องศึกษาคลิปวิดีโอล่วงหน้า และต้องทบทวนมากขึ้น หากถ้าไม่ได้ศึกษาคลิปวิดีโอมาก่อนก็จะส่งผลให้ไม่สามารถทำใบงานหรือกิจกรรมในชั้นเรียนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านอาจจะเหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่มีความขยัน ใฝ่เรียนรู้ เพราะต้องอาศัยเวลาและความรับผิดชอบมากกว่าการจัดการเรียนรู้รูปแบบเดิมซึ่งไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาผู้เรียนที่ไม่ตั้งใจเรียนได้ ส่งผลให้ในช่วงแรกอาจจะมีผู้เรียนบางส่วนรู้สึกต่อต้าน ไม่เห็นคุณค่า และอาจจะชอบการเรียนรู้แบบนั่งรับฟังการบรรยาย ทำตามคำสั่งมากกว่า จึงไม่เข้าใจ และไม่ชอบวิธีการแบบนี้ และเมื่อเรียนไปได้สักระยะหนึ่งก็จะเริ่มปรับตัวได้กับการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้ สอดคล้องกับทฤษฎีการคิดของ Marzano (2001) ซึ่งได้อธิบายเรื่องรูปแบบพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของระบบตนเอง (The Self-system) ว่าเกี่ยวกับความเชื่อในความสำเร็จของความรู้ การมีเป้าหมายในการเรียนรู้ การนำความรู้ไปใช้ การสร้างระดับแรงจูงใจในการเรียนรู้ และภาระงานที่ได้รับมอบหมายในการเรียนรู้ ซึ่งอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ว่า เมื่อผู้เรียนพบเจอกับสถานการณ์หรือภาระงานใหม่ระบบตนเองจะตัดสินใจว่าจะยอมรับหรือเรียนรู้เรื่องใหม่หรือไม่ เมื่อระบบตนเองรับการเรียนรู้เรื่องใหม่ ระบบบูรณาการความรู้จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้นั้น โดยการออกแบบ กลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อการบรรลุเป้าหมายแห่งการเรียนรู้ และระบบสติปัญญาจะทำหน้าที่จัดกระทำกับข้อมูลที่จำเป็นในลักษณะของการวิเคราะห์ ดังนั้นปริมาณความรู้ของนักเรียนแต่ละคนจึงมีผลต่อความสำเร็จอย่างสูงในการเรียนรู้เรื่องใหม่ ซึ่งความรู้ใหม่สามารถต่อยอดจากความรู้เดิมได้อย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิณฑา ปิยสกุลเสวี (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่องรักบางรัก วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สิลม ประจำปีการศึกษา 2556 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของผู้เรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดสูงกว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยายของผู้เรียนกลุ่มควบคุมที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ประภา พาลพ่าย (2557) ที่ศึกษาเรื่อง การใช้สื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ เบญจพร ติระพัฒนานนท์ (2563) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง การสร้างภาพกราฟิกโดยโปรแกรมนำเสนอ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง การสร้างภาพกราฟิกโดยโปรแกรมนำเสนออยู่ในระดับมาก

5.3 ข้อค้นพบ

1) การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น เหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีความพร้อมในด้านอุปกรณ์ที่ใช้ศึกษาคลิพวิดีโอ และอินเทอร์เน็ต รวมทั้งผู้ปกครองจะต้องให้ความร่วมมือให้ความสนใจ ใส่ใจในการช่วยเหลือผู้เรียนในการศึกษาคลิพวิดีโอเองที่บ้าน เพราะจะต้องเป็นผู้ติดต่อสื่อสารกับครูประจำชั้นทางแอปพลิเคชันไลน์ในการรับลิงก์คลิพวิดีโอและเปิดให้ผู้เรียนดู

2) ผู้ปกครองหรือผู้เรียนบางส่วนขาดความรู้ ความเข้าใจในรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่ผู้เรียนต้องศึกษาบทเรียนล่วงหน้ามาจากที่บ้าน และยังคงชอบวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบเดิมที่ผู้สอนคอยถ่ายทอดความรู้หน้าชั้นเรียนมากกว่า

3) การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านอาจจะเหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีความขยัน ใฝ่เรียนรู้ เพราะต้องอาศัยเวลาและความรับผิดชอบมากกว่าการจัดการเรียนรู้รูปแบบเดิม ซึ่งไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาผู้เรียนที่ไม่ตั้งใจเรียนได้

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ผู้สอนควรออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ หรือใบงาน ให้มีความหลากหลาย ช่วยกระตุ้นทักษะต่าง ๆ และดึงดูดความสนใจแก่ผู้เรียน เนื่องจากวิชาสังคมศึกษา เป็นวิชาที่มีเนื้อหาค่อนข้างมาก บางเนื้อหาเป็นคำศัพท์ที่ผู้เรียนไม่เคยคุ้นชิน หรือได้ยินมาก่อน ดังนั้นผู้สอนจะต้องมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ให้มากที่สุด

2) ผู้สอนควรกระตุ้นถามเพื่อฝึกให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ตลอดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากวัยของผู้เรียนเป็นวัยประถมศึกษา จึงยังมีความจำเป็นที่ผู้สอนต้องคอยกำกับดูแลเพื่อช่วยส่งเสริมทักษะที่จำเป็นแก่ผู้เรียน และเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเกิดความราบรื่นตลอดทั้งกิจกรรม

5.4.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาและสำรวจความพร้อมในการใช้สื่อของผู้เรียนรวมทั้งการสร้าง ความเข้าใจในการใช้สื่อแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนทำการวิจัย

2) ควรมีการนำแพลตฟอร์มที่สามารถตรวจสอบผู้เรียนในการเข้าถึงคลิพวิดีโอการสอนของผู้สอนมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่แม่นยำมากยิ่งขึ้น

3) ควรศึกษาผู้เรียน และการจัดกลุ่มผู้เรียนในกิจกรรมกลุ่มให้เหมาะสมแบบความสามารถ เด็กเก่ง เด็กปานกลาง และเด็กอ่อน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือกัน

4) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสำหรับเด็กประถมมากขึ้นเพื่อศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการเขียน เป็นต้น ของผู้เรียนในวัยประถมศึกษาจากการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เนื่องจากผู้เรียนในวัยนี้เติบโตมาในยุคเทคโนโลยี และสื่อดิจิทัล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา. http://academic.obec.go.th/images/document/1559878925_d_1.pdf
- กฤษณก เชียงเทัญ. (2564). *การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต]. DPU Library Catalog. <https://opacdb01.dpu.ac.th/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=115190>
- กาญจนา จันทร์ช่วง. (2560). *การศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. คลังปัญญามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. <http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/handle/123456789/3299>
- กิตติมา ปรีดีติติก. (2529). *ทฤษฎีบริหารองค์การ*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2563). *การคิดเชิงวิเคราะห์* (พิมพ์ครั้งที่ 8). ชัคเซส.
- จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2560). *วิธีการและเครื่องมือประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน*. PLC for Teacher-Researcher. <https://online.anyflip.com/frack/dlmh/mobile/index.html>
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2564). การสร้างแบบสอบถาม: ภาวะความสำเร็จของงานวิจัยเชิงสำรวจ. *วารสารวิจัยศรีล้านช้าง*, 1(3), 45-53. <https://ojs.mbuslc.ac.th/index.php/srj/article/view/52>
- จุฑาทิพย์ อินจันทร์, แสง แสงบุตร, จารุณี ทิพยมณฑล, และ ชรินทร์ มั่งคั่ง. (2564). แนวทางการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาแบบบูรณาการ การคิดอย่างเป็นระบบสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา*, 9(2), 41-52. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/Humanties-up/article/view/222365>
- ฉัตรกร วรรณโก. (2555). *ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาสังคมศึกษาในโรงเรียน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. http://oldweb.mcu.ac.th/site/thesiscontent_desc.php?ct=1&t_id=1476
- ชนิสรา เมธภัทรหิรัญ. (2560). ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) กับการสอนคณิตศาสตร์. *นิตยสาร สสวท.*, 46(209), 20-22. <https://emagazine.ipst.ac.th/209/index.html#20>
- ชรินทร์ มั่งคั่ง. (2560). *อุดมคติวิทยา หลักสูตรสังคมศึกษาเพื่อปวงชน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวาล แพรัตกุล. (2552). *เทคนิคการวัดผล* (พิมพ์ครั้งที่ 7). โรงพิมพ์วิบูลย์การปก.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ชัยยศ โปธิ์ศรี. (2554). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เมืองจันทน์ด้วยวิธีทางประวัติศาสตร์ ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการใช้กระบวนการทางประวัติศาสตร์สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย นครสวรรค์]. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. http://www.edu.nu.ac.th/researches/view_is.php?id=490
- ณัฐภรณ์ หลาวทอง. (2561). การสร้างเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดรุณี จำปาทอง. (2560). สภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในระดับการศึกษาภาค บัณฑิต. วารสารศึกษาศาสตร์ มลธ., 10(2), 121-135. <https://bit.ly/3Ou5Lp7>
- ถาวร ทิศทองคำ. (2559). ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพ [PowerPoint slides]. SlideShare. <https://www.thonburi-u.ac.th/km/6.pdf>
- ทิตนา แคมมณี. (2557). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ ครั้งที่ 18). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2562). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ ครั้งที่ 23). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2560). การจัดการสมัยใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 11). ทริปเพิล กรุ๊ป.
- บัลลังก์ โรหิตเสถียร. (2564, 19 พฤษภาคม). ประกาศ ศธ. เรื่อง การเลื่อนเวลาเปิดภาคเรียนที่ 1 ประจำปี การศึกษา 2564. ศธ.360 องศา. <https://moe360.blog/2021/05/19/19-may-2564/>
- เบญจพร ตีระวัฒนานนท์. (2563). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง การสร้าง ภาพกราฟิกโดยโปรแกรมนำเสนอ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย [วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา]. Burapha University Library. <https://webopac.lib.buu.ac.th/catalog/BibItem.aspx?BibID=b00286824>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- บุษวรรษ์ แสนปลื้ม. (2559). การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี. <http://portal5.udru.ac.th/ebook/pdf/upload/18837r002676lk5it6b5.pdf>
- ปัทมา ปิยสกุลเสวี. (2559). การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่องรักบางรัก วิชา ประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สีลม ประจำปีการศึกษา 2556. วารสารครู ศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 4(1), 15-27. <https://ph02.tci-thaijo.org/index.php/jtermutt/article/view/182350>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556). *การพัฒนาการคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 5). เทคนิคพรินต์ติ้ง.
- ประยุทธ์ ไทยธานี. (2563). การส่งเสริมแรงจูงใจภายในให้แก่ผู้เรียน. *วารสารราชพฤกษ์*, 18(1), 9-19.
<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/Ratchaphruekjournal/article/view/211583>
- ปิยะวดี พงษ์สวัสดิ์ และ พัลลภ พิริยะสุรวงศ์. (2558). ห้องเรียนกลับด้านโดยใช้การเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน. *วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, 6(2), 228-234.
<https://ojs.kmutnb.ac.th/index.php/jote/article/view/3184>
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2549). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พัฒนา พรหมณี, ยุพิน พิทยาวัฒน์ชัย, และ จิระศักดิ์ ทัพพา. (2563). แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจและการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในงาน. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 26(1), 59-66. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/apheit-ss/article/view/241557>
- พาขวัญ ศรีธรรมชาติ. (2563). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พาสณา จุลรัตน์. (2561). การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในยุค Thailand 4.0. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 11(2), 2363-2380. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/144570>
- พิมพ์ประภา พาลพ่าย. (2557). *การใช้สื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์]. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ. https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/KU.the.2014.70
- พิมพ์พร ก้อนคำ. (2555). *สภาพและปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พิศิษพงษ์ นาคภู. (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำภาษาต่างประเทศในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแอปพลิเคชันสำหรับเรียนรู้ผ่านวิดีโอที่ค้นแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Edpuzzle) [การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร]. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. http://www.edu.nu.ac.th/th/news/docs/download/2021_06_08_14_37_06.pdf
- ไพโรจน์ คะเชนทร์. (ม.ป.ป.). การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. โรงเรียนวัดทุ่งเพล (พรชานิอุปถัมภ์). <https://bit.ly/453xYIL>
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลการศึกษา. ไทยวัฒนาพานิช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554: เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554. ราชบัณฑิตยสถาน.
- วสันต์ ศรีหิรัญ. (2560). ห้องเรียนกลับด้านกับการคิดวิเคราะห์. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 14(65), 19-28. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/SNGSJ/article/view/95762>
- วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง. (2563). รูปแบบการจัดการเรียนรู้ไทยแลนด์ 4.0 ของสถานศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. วารสารวิชาการ มทร.สุวรรณภูมิ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 5(1), 99-113. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/rmutsb-hs/article/view/164125>
- วิจารณ์ พานิช. (2556). ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง. มูลนิธิสยามกัมมาจล. https://www.scbfoundation.com/media_knowledge/unknown/292/5137
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนา. (2562). การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์. ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้. <https://bit.ly/3YdDm9X>
- วิภาพรรณ พินลา. (2559). แนวทางการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา โดยใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหาสำหรับผู้เรียนยุคศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 10(3), 20-32. http://edu.msu.ac.th/journal/home/journal_file/282.pdf
- วิภาพรรณ พินลา. (2560). แนวทางการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 30(1), 13-34. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/parichartjournal/article/view/83398>
- สมบุญ ภู่นวล. (2525). การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ. โอเดียนสโตร์.
- สังวรณ์ ังดกระโทก. (2556). การออกแบบระบบการประเมินที่สมดุลในระบบการจัดการศึกษาอิงมาตรฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ., 6(2), 1-8.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สันติ งามเสริฐ. (2560). การสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. *วารสารวิชาการโรงเรียนนายเรือ ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์*, 4(1), 48-67. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/rtna-socialj/article/view/240739>
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2557). การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนสาระร่วมสมัยในวิชาสังคมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.*, 7(2), 36-52.
- สุทธิวรรณ พิศักดีโสภณ. (2557). *เอกสารประกอบการบรรยาย การสร้างเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. <http://www.mathayom9.go.th/nitad/analyze/achiev-1.pdf>
- สุพัตรา อุดมิ่ง. (2558). แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน: ภาพฝันที่เป็นจริงในวิชาภาษาไทย. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 16(1), 51-58. <https://ejournals.swu.ac.th/index.php/jedu/article/view/6667>
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2556). ห้องเรียนกลับทาง: ห้องเรียนมิติใหม่ในศตวรรษที่ 21. ใน *เอกสารประกอบการประชุมผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต 2* (น. 1-10). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน. <http://www.mbuisc.ac.th/phd/academic/flipped%20classroom2.pdf>
- สุริรัตน์ พะจุไทย. (2558). *การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบสอบ 7E ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. คลังปัญญามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. <http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/handle/123456789/2870>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. (2564, 10 พฤศจิกายน). *จำนวนโรงเรียนแยกเป็น 4 ขนาด (เรียงจำนวนนักเรียนจากน้อยไปหามากทั้งเขต)*. https://drive.google.com/file/d/1onyG2_xom-po4goxw9y-cP9P0-PjSQmx/view
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. (2564). *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีงบประมาณ 2565*. <https://www.aya1.go.th/files/202206071654592721.pdf>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. (2564). *รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีงบประมาณ 2564*. <https://www.aya1.go.th/files/202206071654592696.pdf>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. (2565, 10 มิถุนายน). *ข้อมูลจำนวนนักเรียน ปีการศึกษา 2565*. ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา. https://data.bopp-obec.info/emis/student.php?Area_CODE=1401&Edu_year=2565

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. (2565, 10 มิถุนายน). ข้อมูลจำนวนนักเรียน ปีการศึกษา 2565. ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา. https://data.bopp-obec.info/emis/student.php?Area_CODE=1402&Edu_year=2565
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). รายงานสภาพและปัญหาการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปสู่การปฏิบัติผ่านระบบออนไลน์. http://www.curriculum51.net/viewpage.php?t_id=200
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (ม.ป.ป.). ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. https://racha1.ac.th/edc_aya/
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. <https://drive.google.com/file/d/1sT2vOQeRinY--F24YfWYEU3FrzsBQVPa/view>
- อารี พันธุ์มณี. (2557). ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- AKSORN. (ม.ป.ป.). สร้างนักคิด ในห้องเรียนกลับด้าน *Flipped Classroom*. <https://www.aksorn.com/flipped-classroom-1>
- Bergmann, J., & Sams, A. (2012). *Flip your classroom: reach every student in every class every day*. International Society for Technology in Education.
- Bloom, B. S., Englehart, M. D., Furst, E. J., Hill, W. H., & Krathwohl, D. R. (1956). *Taxonomy of educational objectives: the classification of educational goals. handbook I: cognitive domain*. David McKay. <https://bit.ly/3q7lUaE>
- Bloom, B. S. (1976). *Human characteristics and school learning*. McGraw-Hill.
- Frank-Stromborg, M. (1984). Selecting an instrument to measure quality of life. *Oncology Nursing Forum*, 11(5), 88-91.
- Freud, S. (1920). *A general Introduction to psychoanalysis*. Boni and Liveright.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education* (3rd ed.). McGraw-Hill.
- Hasanah, I., & Arifani, Y. (2018). The effect of flipped classroom toward ESP students reading comprehension. In *Proceedings of the Borneo International Conference on Education and Social Sciences (BICESS 2018)* (pp. 226-236). SciTePress Digital Library. <https://www.scitepress.org/Papers/2018/90191/90191.pdf>
- Heaton, J. B. (1990). *Classroom testing*. Longman.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Herzberg, F., Mausner, B., & Snyderman, B. B. (1959). *The motivation to work* (2nd ed.). John Willey & sons.
- Hornby, A. S. & Wehmeier, S. (2000). *Oxford advanced learner's dictionary* (6th ed.). Oxford University Press.
- Karenina, A., Widoretno, S., & Prayitno, B. A. (2020). Effectiveness of problem solving-based module to improve analytical thinking. In *International Conference on Science Education and Technology (ICOSETH) 2019*. Journal of Physics: Conference Series, 1511, 012093. <http://dx.doi.org/10.1088/1742-6596/1511/1/012093>
- Kenna, D. C. (2014). *A Study of the effect the Flipped Classroom model on student self-efficacy* [Master's thesis, North Dakota State University]. NDSU Repository. <https://library.ndsu.edu/ir/handle/10365/27590>
- Klausmeier, H. J. (1961). *Learning and human abilities: educational psychology*. Harper & Brothers.
- Kotler, P., Armstrong, G., Saunders, J., & Wong, V. (2002). *Principles of marketing* (3rd ed.). Prentice-Hall.
- Lo, C. K., & Hwang, G. J. (2018). How to advance our understanding of flipped learning: directions and a descriptive framework for future research. *Knowledge Management & E-Learning: An International Journal*, 10(4), 441-454. <https://doi.org/10.34105/j.kmel.2018.10.027>
- Marzano, R. J. (2001). *Designing a new taxonomy of educational objectives*. Corwin Press.
- Marzano, R. J. & Kendall, J. S. (2007). *The new taxonomy of educational objectives* (2nd ed.). Corwin Press. <https://www.ifeet.org/files/The-New-taxonomy-of-Educational-Objectives.pdf>
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370-396. <https://doi.org/10.1037/h0054346>
- Maslow, A. H. (1970). *Motivation and personality* (2nd ed.). Harper & Row.
- Maryani, M. & Nopiyanti, E. (2021). Critical and analytical thinking skill in ecology learning: a correlational study. *Journal of Biological Education Indonesia*, 7(1), 63-70. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1298057>
- McMahon, W. (2012, June). *The Flipped Classroom 101*. SMART. <https://bit.ly/3OcCga6>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Morse, N. C. (1953). *Satisfactions in the white-collar job*. University of Michigan Press.
- November, A. & Mull, B. (2012, March 29). *Flipped learning: a response to five common criticisms*. November Learning. <https://novemberlearning.com/article/flipped-learning-a-response-to-five-common-criticisms-article/>
- Shelly, M. W. (1975). *Responding to social change*. Hutchinson & Ross.
- Vroom, V. H. (1964). *Work and motivation*. Wiley.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บริบูรณ์ ชอบทำดี คณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
2. ดร.จินตนา ปรัสพันธ์ นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี
การฝึกอบรมและหัวหน้าหน่วยบริหารการผลิตและ
พัฒนาชุดการเรียนรู้ สำนักการศึกษาต่อเนื่อง
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
3. ดร.สุดคณิง นฤพนธ์จิรกุล ผู้จัดการสถาบันสุทธิครุศิลป์
วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
4. ดร.อัจฉรา คหิณฑวงศ์ อาจารย์พิเศษ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
5. นางสาวพัชรา เพ็ชรสูงเนิน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม โรงเรียนประตู่ชัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้	สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	รายวิชา ส 13101 สังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่	3	ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	ศาสนาน่ารู้	บทที่ 2 เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ
เรื่อง	พระไตรปิฎก	เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ส 1.1 ป.3/4 บอกความหมาย ความสำคัญของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระไตรปิฎกมีความสำคัญต่อพระพุทธศาสนาเพราะเป็นแหล่งอ้างอิงของหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งศาสนิกชนควรใช้ศึกษาเพื่อนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 4.1 นักเรียนสามารถบอกความหมายและความสำคัญของพระไตรปิฎกได้ (K)
- 4.2 นักเรียนสามารถจัดกลุ่มบัตรคำตามหมวดคำสอนในพระไตรปิฎกได้ (P)
- 4.3 นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนรู้ (A)

5. สาระการเรียนรู้

5.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

ความสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น เป็นแหล่งอ้างอิงของหลักธรรมคำสอน

5.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 6.1 มีวินัย
- 6.2 ใฝ่เรียนรู้
- 6.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

7. กระบวนการเรียนรู้

วิธีการจัดการเรียนรู้ : Flipped classroom (ห้องเรียนกลับด้าน) แบ่งการจัดการเรียนรู้เป็น 2 ส่วน ได้แก่

1) การจัดการเรียนรู้นอกชั้นเรียน และ 2) การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

1) การจัดการเรียนรู้นอกชั้นเรียน (6 นาที)

โดยศึกษาจากคลิปวิดีโอทาง Youtube เรื่อง พระไตรปิฎก ซึ่งผู้สอนจัดทำขึ้น และส่งลิงก์ผ่านทางแอปพลิเคชัน ไลน์กลุ่มของห้องเรียน

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

1.1 ครูตั้งคำถามว่า “นักเรียนเคยได้ยินคำว่าพระไตรปิฎกมาก่อนหรือไม่” และอธิบายเสริมว่า “นักเรียนบางคนอาจจะเคยได้ยินคำว่าพระไตรปิฎกมาบ้างแล้ว หรือนักเรียนบางคนอาจจะไม่เคยได้ยินคำว่าพระไตรปิฎกเลย ดังนั้น เราจะมาศึกษาไปพร้อม ๆ กันว่า พระไตรปิฎกคืออะไร มีความหมายว่าอะไร และมีความสำคัญอย่างไรในพระพุทธศาสนา”

1.2 ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยอธิบายว่า “พระไตรปิฎกเป็นคัมภีร์ของพระพุทธศาสนา ที่รวบรวมคำสอนของพระพุทธเจ้าเพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้ศึกษาค้นคว้าแล้วนำไปปฏิบัติให้เกิดความสุขในการดำเนินชีวิต”

2. ชี้นสอน/นำเสนอ

ครูอธิบายความหมายของพระไตรปิฎก และความสำคัญของพระไตรปิฎก จาก Powerpoint ของบทเรียน

(พระไตรปิฎกเป็นคัมภีร์ที่รวบรวมคำสอนของพระพุทธเจ้า เพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้ศึกษาค้นคว้าแล้วนำไปปฏิบัติให้เกิดความสุขในการดำเนินชีวิต ซึ่งพระไตรปิฎก แปลว่า ตระกร้า 3 ใบ หมายถึง คำสอน 3 หมวด ได้แก่

1) พระอภิธรรมปิฎก เป็นหมวดที่ว่าด้วยอภิธรรม คือ หลักธรรมและคำอธิบายที่เป็นหลักวิชาล้วน ๆ ไม่เกี่ยวกับบุคคล หรือเหตุการณ์ใด ๆ

2) พระสุตตันตปิฎก เป็นหมวดเกี่ยวกับพระธรรมเทศนา คำบรรยายต่าง ๆ ที่พระพุทธเจ้าเคยตรัสไว้ รวมถึงเรื่องเล่าต่าง ๆ ซึ่งชาดกก็จัดอยู่ในหมวดนี้ด้วย

3) พระวินัยปิฎก เป็นหมวดเกี่ยวกับพระวินัย คือ คำสอนที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติเกี่ยวกับความประพฤติ ขนบธรรมเนียม และการดำเนินกิจต่าง ๆ ของพระสงฆ์)

3. ชี้นสรุป

ครูสรุป เรื่อง พระไตรปิฎก

2) การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (60 นาที)

1. ขั้่นนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

ครูตั้งคำถามเพื่อทบทวนความรู้ของนักเรียนเรื่อง พระไตรปิฎก ที่ได้ศึกษาจากคลิปวิดีโอว่า “จากที่นักเรียนได้ศึกษาคลิปวิดีโอเรื่อง พระไตรปิฎก มาแล้วนั้น นักเรียนสามารถบอกครูได้หรือไม่ว่าพระไตรปิฎกแปลว่าอะไร และหมายถึงอะไร และแต่ละหมวดของคำสอนเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง”

2. ขั้่นฝึกหัด (40 นาที)

2.1 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4-5 คนโดยวิธีสุ่ม

2.2 นักเรียนฟังคำชี้แจงกิจกรรมกลุ่ม โดยให้นักเรียนภายในกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ และจัดกลุ่มบัตรคำต่าง ๆ ว่าควรจะอยู่ในหมวดใดของพระไตรปิฎก ได้แก่ พระอภิธรรมปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระวินัยปิฎก

2.3 ครูสำรวจคำตอบ และฟังการวิเคราะห์คำตอบของแต่ละกลุ่ม

2.4 ครูสุ่มกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน 2-3 กลุ่ม และช่วยแก้ไขพร้อมให้คำอธิบายเพิ่มเติมเมื่อนักเรียนจัดกลุ่มบัตรคำอยู่ในหมวดที่ไม่ถูกต้อง

2.5 ครูและนักเรียนทุกกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์คำตอบ และเฉลยคำตอบร่วมกัน

(แนวตอบ พระอภิธรรมปิฎก มีกลุ่มบัตรคำ คือ 1) อริยสัจ 4 2) โอวาท 3 3) เภยจรธรรม และ 4) สังคหวัตถุ 4

พระสุตตันตปิฎก มีกลุ่มบัตรคำ คือ 1) ชาดก 2) พระธรรมเทศนาต่าง ๆ

3) คำบรรยายต่าง ๆ และ 4) เรื่องเล่าต่าง ๆ

พระวินัยปิฎก มีกลุ่มบัตรคำ คือ 1) ศีลของภิกษุ 227 ข้อ 2) พุทธบัญญัติเกี่ยวกับความประพฤติของพระสงฆ์ 3) ศีลของภิกษุณี 311 ข้อ และ 4) ขนบธรรมเนียมของพระสงฆ์)

3. ขั้่นสรุป (10 นาที)

นักเรียนร่วมกันสรุปความหมาย และความสำคัญของพระไตรปิฎก

(พระไตรปิฎก มาจากคำว่า “ไตร แปลว่า สาม” และ “ปิฎก แปลว่า ตะกร้า” พระไตรปิฎก จึงแปลว่า ตะกร้าสามใบ หมายถึง คำสอนสามหมวด ได้แก่ พระอภิธรรมปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระวินัยปิฎก ซึ่งพระไตรปิฎกมีความสำคัญมาก เพราะเป็นคัมภีร์ที่รวบรวมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าซึ่งเป็นศาสนาของพระพุทธศาสนาไว้ทั้งหมด จึงเปรียบเสมือนตัวแทนของพระพุทธเจ้า และเป็นแหล่งในการศึกษาหลักธรรมของทุกคน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้พ้นทุกข์)

8. สื่อและแหล่งเรียนรู้

8.1 หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษาฯ ชั้น ป.3

8.2 PowerPoint วิชาสังคมศึกษาฯ ชั้น ป.3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนานำรู้ บทที่ 2 เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เรื่อง พระไตรปิฎก

8.3 คลิปวิดีโอหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนาน่ารู้ บทที่ 2 เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เรื่อง พระไตรปิฎก ทาง Youtube

8.4 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านความรู้และความเข้าใจ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านเจตคติ

8.5 แอปพลิเคชันไลน์

8.6 บัตรคำ

9. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

รายการวัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้และความเข้าใจ (K) บอกความหมายและความสำคัญของพระไตรปิฎกได้	1. สังเกตการตอบคำถาม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านความรู้และความเข้าใจ	นักเรียนผ่านเกณฑ์โดยปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง อยู่ในเกณฑ์ <u>ระดับพอใช้ขึ้นไป</u>
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) จัดกลุ่มบัตรคำตามหมวดคำสอนในพระไตรปิฎกได้	1. ตรวจสอบความถูกต้องของการจัดกลุ่มบัตรคำ	1. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะ/กระบวนการ	นักเรียนผ่านเกณฑ์โดยปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง อยู่ในเกณฑ์ <u>ระดับพอใช้ขึ้นไป</u>
ด้านเจตคติ (A) มีความรับผิดชอบต่อกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนรู้	1. สังเกตการทำกิจกรรม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมเจตคติ	นักเรียนผ่านเกณฑ์โดยมีพฤติกรรมระหว่างเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี และปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้องอยู่ในเกณฑ์ <u>ระดับดีขึ้นไป</u>

9.1 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านความรู้และความเข้าใจ (K))

รายการวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
บอกความหมายและความสำคัญของพระไตรปิฎกได้	สามารถบอกความหมายและความสำคัญของพระไตรปิฎกได้	สามารถบอกความหมายของพระไตรปิฎกได้ แต่บอกความสำคัญของพระไตรปิฎกได้เล็กน้อย	สามารถบอกความหมายของพระไตรปิฎกได้ แต่ไม่สามารถบอกความสำคัญของพระไตรปิฎกได้	ไม่สามารถบอกความหมายและความสำคัญของพระไตรปิฎกได้

9.2 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านทักษะ/กระบวนการ (P))

รายการวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
จัดกลุ่มบัตรคำตามหมวดคำสอนในพระไตรปิฎกได้	สามารถจัดกลุ่มบัตรคำได้ตรงกับหมวด คำสอนในพระไตรปิฎกได้ ถูกต้องทั้ง 3 หมวด (12 บัตรคำ)	สามารถจัดกลุ่มบัตรคำได้ตรงกับหมวด คำสอนในพระไตรปิฎกได้ ถูกต้องทั้ง 3 หมวด อยู่ระหว่าง 8-11 บัตรคำ	สามารถจัดกลุ่มบัตรคำได้ตรงกับหมวด คำสอนในพระไตรปิฎกได้ ถูกต้องทั้ง 3 หมวด อยู่ระหว่าง 4-7 บัตรคำ	สามารถจัดกลุ่มบัตรคำได้ตรงกับหมวด คำสอนในพระไตรปิฎกได้ ถูกต้องทั้ง 3 หมวด น้อยกว่า 4 บัตรคำ

9.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านเจตคติ (A))

รายการวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
มีความรับผิดชอบ ต่อกิจกรรมการ เรียนรู้ และให้ ความร่วมมือใน กิจกรรมการเรียนรู้	มีการแสดงออกถึง ความรับผิดชอบต่อกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ความ ร่วมมือในกิจกรรม การเรียนรู้กับ เพื่อน ๆ ในกลุ่มดี มาก	มีการแสดงออกถึง ความรับผิดชอบต่อกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ความ ร่วมมือในกิจกรรม การเรียนรู้กับ เพื่อน ๆ ในกลุ่มดี	มีการแสดงออกถึง ความรับผิดชอบต่อกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ความ ร่วมมือในกิจกรรม การเรียนรู้กับ เพื่อน ๆ ในกลุ่ม เล็กน้อย	ไม่มีการแสดงออกถึง ความรับผิดชอบต่อกิจกรรมการเรียนรู้ และไม่ให้ความ ร่วมมือในกิจกรรม การเรียนรู้กับ เพื่อน ๆ ในกลุ่ม

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านความรู้และความเข้าใจ (K)

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกตพฤติกรรม				สรุปผลการประเมิน	
		บอกความหมายและความสำคัญของพระไตรปิฎกได้					
		ระดับการประเมิน				ผ่าน	ไม่ผ่าน
		ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							

เกณฑ์การประเมิน

4 คะแนน ระดับ ดีมาก

3 คะแนน ระดับ ดี

2 คะแนน ระดับ พอใช้

1 คะแนน ระดับ ปรับปรุง

ผ่าน

ไม่ผ่าน

ลงชื่อ _____

(นางสาวศศิวิมล มหาเทียน)

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกตพฤติกรรม				สรุปผลการประเมิน	
		จัดกลุ่มบัตรคำตามหมวดคำสอนในพระไตรปิฎกได้					
		ระดับการประเมิน				ผ่าน	ไม่ผ่าน
		ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							

เกณฑ์การประเมิน 4 คะแนน ระดับ ดีมาก
 3 คะแนน ระดับ ดี
 2 คะแนน ระดับ พอใช้
 1 คะแนน ระดับ ปรับปรุง

ผ่าน

ไม่ผ่าน

ลงชื่อ _____

(นางสาวศศิวิมล มหาเทียน)

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านเจตคติ (A)

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกตพฤติกรรม				สรุปผลการประเมิน	
		มีความรับผิดชอบต่อกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนรู้					
		ระดับการประเมิน				ผ่าน	ไม่ผ่าน
		ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							

เกณฑ์การประเมิน

4 คะแนน ระดับ ดีมาก

3 คะแนน ระดับ ดี

2 คะแนน ระดับ พอใช้

1 คะแนน ระดับ ปรับปรุง

ลงชื่อ _____

(นางสาวศศิวิมล มหาเทียน)

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

- บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม

.....
.....
.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....
.....

- ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวศศิวิมล มหาเทียน)

...../...../.....

บัตรคำ

พระอภิธรรมปิฎก

พระสุตตันตปิฎก

พระวินัยปิฎก

ศีลของภิกษุ 227 ข้อ	พุทธบัญญัติเกี่ยวกับความ ประพฤติของพระสงฆ์
ศีลของภิกษุณี 311 ข้อ	ขนบธรรมเนียมของพระสงฆ์
อริยสัจ 4	โอวาท 3

เบญจธรรม	สังคหวัตถุ 4
ชาดก	พระธรรมเทศนาต่าง ๆ
คำบรรยายธรรมต่าง ๆ	เรื่องเล่าต่าง ๆ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้	สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	รายวิชา ส 13101 สังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่	3	ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565
หน่วยการเรียนรู้ที่	1 ศาสนาน่ารู้	บทที่ 3 แบบอย่างที่ดี
เรื่อง	ประวัติพุทธสาวก (สามเณรสังกัจจาย)	เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ส 1.1 ป.3/3 ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ประวัติพุทธสาวกเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถนำมาเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตได้

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 4.1 นักเรียนสามารถอธิบายแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากการศึกษาประวัติสามเณรสังกัจจายได้ (K)
- 4.2 นักเรียนสามารถเขียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติสามเณรสังกัจจายได้ (P)
- 4.3 นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนรู้ (A)

5. สาระการเรียนรู้

- 5.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง
พุทธสาวก (สามเณรสังกัจจาย)
- 5.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 6.1 มีวินัย
- 6.2 ใฝ่เรียนรู้
- 6.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

7. กระบวนการเรียนรู้

วิธีการจัดการเรียนรู้ : Flipped classroom (ห้องเรียนกลับด้าน) แบ่งการจัดการเรียนรู้เป็น 2 ส่วน ได้แก่

1) การจัดการเรียนรู้นอกชั้นเรียน และ 2) การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

1) การจัดการเรียนรู้นอกชั้นเรียน (15 นาที)

โดยศึกษาจากคลิปวิดีโอทาง Youtube เรื่อง ประวัติพุทธสาวก (สามเณรสังกัจจาย) ซึ่งผู้สอนจัดทำขึ้น และ ส่งลิงก์ผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์กลุ่มของห้องเรียน

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

1.1 ครูตั้งคำถามว่า “นักเรียนทราบความหมายของแบบอย่างที่ดีหรือไม่ว่าหมายถึงอะไร” จากนั้นอธิบายความหมายของแบบอย่างที่ดี

1.2 ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยอธิบายว่า การเรียนในครั้งนี้จะเป็นเรื่องแบบอย่างที่ดีที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวกสามเณรสังกัจจาย และอธิบายความหมายของคำว่าพุทธสาวก

2. ชี้นสอน/นำเสนอ

ครูเปิดคลิปวิดีโอเรื่อง ประวัติพุทธสาวกสามเณรสังกัจจาย

3. ชี้นสรุป

ครูสรุปเรื่อง ประวัติพุทธสาวกสามเณรสังกัจจาย

2) การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (60 นาที)

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

ครูตั้งคำถามเพื่อทบทวนความรู้ของนักเรียนเรื่อง ประวัติพุทธสาวกสามเณรสังกัจจาย ที่ได้ศึกษาจากคลิปวิดีโอว่า

- “คลิปวิดีโอที่ครูได้ให้นักเรียนศึกษาเป็นคลิปวิดีโอเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวกท่านใด”
- “นักเรียนทราบหรือไม่ว่าทำไมจึงเรียกว่าสามเณร”
- “สามเณรสังกัจจายจะเสียสละตนเองไปกับโจรเพื่อทำพิธีพลีกรรม นักเรียนทราบหรือไม่ว่าพิธีพลีกรรมคืออะไร”
- “ให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องสามเณรสังกัจจาย”
- “คุณธรรมเรื่องใดบ้างจากการศึกษาประวัติพุทธสาวกสามเณรสังกัจจายที่นักเรียนสามารถนำมา

เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้” เป็นต้น

(คำตอบของนักเรียนขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครู)

2. ชี้นฝึกหัด (45 นาที)

2.1 นักเรียนทำใบงานเรื่อง ประวัติพุทธสาวก (สามเณรสังกัจจาย) พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

2.2 ครูสำรวจคำตอบ และฟังการวิเคราะห์คำตอบของนักเรียน

2.3 นักเรียนอาสาสมัครออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน และครูช่วยตรวจสอบความถูกต้องของ
ใบงาน

2.4 นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์คำตอบ และเฉลยคำตอบร่วมกัน

3. ขั้นสรุป (5 นาที)

นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาประวัติพุทธสาวกสามเณรสังกัจจาย และคุณธรรมที่
ได้รับจากการศึกษาประวัติสามเณรสังกัจจายที่นักเรียนควรนำมาเป็นแบบอย่าง

(คุณธรรมที่นักเรียนควรนำมาเป็นแบบอย่าง ได้แก่

- ความกล้าหาญและความเสียสละของสามเณรที่ยอมสละชีวิตของตนเพื่อเหล่าพระสงฆ์
- ความสามัคคีของเหล่าพระสงฆ์ แม้จะมีภัยเกิดขึ้น แต่ก็ไม่ละทิ้งหมู่คณะ)

8. สื่อและแหล่งเรียนรู้

8.1 หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษาฯ ชั้น ป.3

8.2 คลิปวิดีโอหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนาน่ารู้ บทที่ 3 แบบอย่างที่ดี เรื่อง ประวัติพุทธสาวก
(สามเณรสังกัจจาย) ทาง Youtube

8.3 ใบงานหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนาน่ารู้ บทที่ 3 แบบอย่างที่ดี เรื่อง ประวัติพุทธสาวก (สามเณรสัง
กัจจาย)

8.4 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านความรู้และความเข้าใจ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านเจตคติ

8.5 แอปพลิเคชันไลน์

9. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

รายการวัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
<p>ด้านความรู้และความเข้าใจ (K)</p> <p>อธิบายแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากการศึกษาประวัติสามเณรสังกัจจายน์ได้</p>	<p>1. ตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน</p>	<p>1. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านความรู้และความเข้าใจ</p>	<p>นักเรียนผ่านเกณฑ์โดยปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้องอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้ขึ้นไป</p>
<p>ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)</p> <p>เขียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติสามเณรสังกัจจายน์ได้</p>	<p>1. ตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน</p>	<p>1. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะ/กระบวนการ</p>	<p>นักเรียนผ่านเกณฑ์โดยปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้องอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้ขึ้นไป</p>
<p>ด้านเจตคติ (A)</p> <p>มีความรับผิดชอบต่อกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนรู้</p>	<p>1. สังเกตการทำกิจกรรมและการทำงานที่ได้รับมอบหมาย</p>	<p>1. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านเจตคติ</p>	<p>นักเรียนผ่านเกณฑ์โดยมีพฤติกรรมระหว่างเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี และปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้องอยู่ในเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป</p>

9.1 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านความรู้และความเข้าใจ (K))

รายการวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
อธิบายแบบอย่าง การดำเนินชีวิตจาก การศึกษาประวัติ สามเณรสังฆกิจจะได้	สามารถอธิบาย แบบอย่างการ ดำเนินชีวิตจากการ นำหลักธรรมจาก การศึกษาประวัติ สามเณรสังฆกิจจะได้ อย่างถูกต้อง	สามารถอธิบาย แบบอย่างการ ดำเนินชีวิตจากการ นำหลักธรรมจาก การศึกษาประวัติ สามเณรสังฆกิจจะได้ ถูกต้องบาง ประเด็น	สามารถอธิบาย แบบอย่างการ ดำเนินชีวิตจากการ นำหลักธรรมจาก การศึกษาประวัติ สามเณรสังฆกิจจะได้ เล็กน้อย	ไม่สามารถอธิบาย แบบอย่างการ ดำเนินชีวิตจากการ นำหลักธรรมจาก การศึกษาประวัติ สามเณรสังฆกิจจะได้

9.2 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านทักษะ/กระบวนการ (P))

รายการวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
เขียนสรุปข้อคิดที่ ได้จากการศึกษา ประวัติสามเณรสัง กัจจะได้	สามารถเขียนสรุป ข้อคิดที่ได้จาก การศึกษาประวัติ สามเณรสังฆกิจจะได้ ถูกต้องตรง ประเด็น	สามารถเขียนสรุป ข้อคิดที่ได้จาก การศึกษาประวัติ สามเณรสังฆกิจจะ ได้ถูกต้องบางส่วน	สามารถเขียนสรุป ข้อคิดที่ได้จาก การศึกษาประวัติ สามเณรสังฆกิจจะ ได้แต่ไม่ตรง ประเด็น	ไม่สามารถเขียน สรุปข้อคิดที่ได้จาก การศึกษาประวัติ สามเณรสังฆกิจจะได้

9.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านเจตคติ (A))

รายการวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
มีความรับผิดชอบ ต่อกิจกรรมการ เรียนรู้ และให้ ความร่วมมือใน กิจกรรมการเรียนรู้	มีการแสดงออกถึง ความรับผิดชอบต่อ กิจกรรมการเรียนรู้ และส่งงานที่ได้รับ มอบหมายได้ตรง ตามกำหนดเวลา	มีการแสดงออกถึง ความรับผิดชอบ ต่อกิจกรรมการ เรียนรู้แต่ส่งงานที่ ได้รับมอบหมาย ล่าช้า	มีการแสดงออกถึง ความรับผิดชอบ ต่อกิจกรรมการ เรียนรู้แต่ไม่ส่งงาน ที่ได้รับมอบหมาย	ไม่มีการแสดงออก ถึงความรับผิดชอบ ต่อกิจกรรมการ เรียนรู้และไม่ส่ง งานที่ได้รับ มอบหมาย

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านความรู้และความเข้าใจ (K)

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกตพฤติกรรม				สรุปผลการประเมิน	
		อธิบายแบบอย่างการดำเนินชีวิต จากการศึกษาประวัติสามเณรสังกัจจะได					
		ระดับการประเมิน					
		ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							

เกณฑ์การประเมิน

4 คะแนน

ระดับ ดีมาก

ผ่าน

3 คะแนน

ระดับ ดี

2 คะแนน

ระดับ พอใช้

ไม่ผ่าน

1 คะแนน

ระดับ ปรับปรุง

ลงชื่อ _____

(นางสาวศศิวิมล มหาเทียน)

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกตพฤติกรรม				สรุปผลการประเมิน	
		เขียนสรุปข้อคิด ที่ได้จากการศึกษาประวัติสามเณรสังกัจจะได					
		ระดับการประเมิน				ผ่าน	ไม่ผ่าน
		ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							

เกณฑ์การประเมิน

4 คะแนน ระดับ ดีมาก

3 คะแนน ระดับ ดี

2 คะแนน ระดับ พอใช้

1 คะแนน ระดับ ปรับปรุง

ลงชื่อ _____

(นางสาวศศิวิมล มหาเทียน)

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านเจตคติ (A)

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกตพฤติกรรม				สรุปผลการประเมิน	
		มีความรับผิดชอบต่อกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนรู้					
		ระดับการประเมิน				ผ่าน	ไม่ผ่าน
		ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							

เกณฑ์การประเมิน

4 คะแนน ระดับ ดีมาก

3 คะแนน ระดับ ดี

2 คะแนน ระดับ พอใช้

1 คะแนน ระดับ ปรับปรุง

ผ่าน

ไม่ผ่าน

ลงชื่อ _____

(นางสาวศศิวิมล มหาเทียน)

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

- บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม

.....
.....
.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....
.....

- ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวศศิวิมล มหาเทียน)

...../...../.....

ใบงานวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนาน่ารู้ บทที่ 3 แบบอย่างที่ดี

เรื่อง ประวัติพุทธสาวก (สามเณรสังกัจจาย)

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

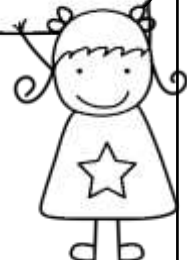
คำชี้แจง : ให้นักเรียนระบายสี และตอบคำถามต่อไปนี้

สามเณรสังกัจจาย

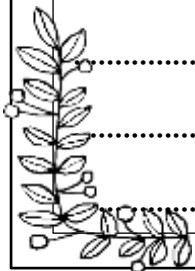
1. จากการศึกษาประวัติพุทธสาวกสามเณรสังกัจจาย
ให้ข้อคิดหรือคุณธรรมเรื่องใดบ้าง

.....
.....
.....
.....

2. นักเรียนสามารถนำหลักธรรมที่ได้จากการศึกษาประวัติพุทธสาวกสามเณรสังกัจจาย
มาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

กลุ่มสาระการเรียนรู้	สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	รายวิชา ส 13101 สังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่	3	ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565
หน่วยการเรียนรู้ที่	1 ศาสนาน่ารู้	บทที่ 4 ชาวพุทธที่ดี
เรื่อง	มารยาทชาวพุทธ	เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

2. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ส 1.2 ป.3/1 ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวก ศาสนสถาน ศาสนวัตถุของศาสนาที่ตนนับถือตามกำหนดได้ถูกต้อง

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ชาวพุทธที่ดีพึงปฏิบัติต่อพระสงฆ์ ศาสนสถาน ศาสนวัตถุของศาสนาตามมารยาทชาวพุทธ

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 4.1 นักเรียนสามารถบอกวิธีปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ตามมารยาทชาวพุทธได้ (K)
- 4.2 นักเรียนสามารถบอกวิธีปฏิบัติตนต่อผู้มาเยือน ศาสนบุคคล ศาสนสถาน และศาสนวัตถุของศาสนาตามมารยาทชาวพุทธได้ (K)
- 4.3 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ตามมารยาทชาวพุทธได้ถูกต้อง (P)
- 4.4 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนต่อผู้มาเยือน ศาสนบุคคล ศาสนสถาน และศาสนวัตถุของศาสนาตามมารยาทชาวพุทธได้ถูกต้อง (P)
- 4.5 นักเรียนเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ ศาสนสถาน และศาสนวัตถุของศาสนาตามมารยาทชาวพุทธอย่างถูกต้อง (A)
- 4.6 นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนรู้ (A)

5. สารการเรียนรู้

5.1 สารการเรียนรู้แกนกลาง

ฝึกปฏิบัติมารยาทชาวพุทธ

- การรับ-ส่งสิ่งของแด่พระภิกษุ
- การรับพระภิกษุ
- การสนทนากับพระภิกษุ
- การต้อนรับผู้มาเยือน
- การสำรวมกิริยามารยาท
- การแต่งกายที่เหมาะสมเมื่ออยู่ในศาสนสถาน
- การดูแลรักษาศาสนวัตถุและศาสนสถาน

5.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 มีวินัย

6.2 ใฝ่เรียนรู้

6.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

7. กระบวนการเรียนรู้

วิธีการจัดการเรียนรู้ : Flipped classroom (ห้องเรียนกลับด้าน) แบ่งการจัดการเรียนรู้เป็น 2 ส่วน ได้แก่

1) การจัดการเรียนรู้นอกชั้นเรียน และ 2) การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

1) การจัดการเรียนรู้นอกชั้นเรียน

โดยศึกษาจากคลิปวิดีโอทาง Youtube ซึ่งผู้สอนจัดทำขึ้น และส่งลิงก์ผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์กลุ่มของห้องเรียน จำนวน 2 คลิป ได้แก่

คลิปวิดีโอ มารยาทชาวพุทธ EP.1 (15 นาที) ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

1) การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุ

- การรับ-ส่งสิ่งของแด่พระภิกษุ
- การรับพระภิกษุ

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1.1 ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนจากสัปดาห์ที่ผ่านมาเรื่อง ชาวพุทธตัวอย่าง

1.2 ครูเชื่อมโยงเนื้อหาเรื่อง ชาวพุทธที่ดี เข้ากับเนื้อหาสัปดาห์ที่ผ่านมา และตั้งคำถามกระตุ้น

นักเรียนว่า “นักเรียนทราบหรือไม่ว่าชาวพุทธที่ดีจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร”

(ตัวอย่างคำตอบ ชาวพุทธที่ดีควรปฏิบัติตนดังนี้ เป็นผู้เข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา เป็นผู้ปฏิบัติตนที่ดีต่อ ศาสนบุคคล ศาสนวัตถุ และศาสนสถาน เป็นต้น)

2. ขั้นสอน/นำเสนอ

ครูอธิบายเรื่อง ชาวพุทธที่ดี ที่นักเรียนจะศึกษาในสัปดาห์นี้ คือ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ เพื่อให้ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งต่อศาสนบุคคล ศาสนวัตถุ และศาสนสถาน ซึ่งเรื่องที่จะศึกษา ได้แก่

1) การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุ

- การส่งสิ่งของแด่พระสงฆ์ โดยครูเปิดคลิปวิดีโอเรื่องการส่งสิ่งของแด่พระสงฆ์ ให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง และใช้ Powerpoint ของบทเรียนสรุปวิธีการส่งสิ่งของแด่พระสงฆ์อีกครั้งหลังจบคลิปวิดีโอ

- การรับสิ่งของจากพระสงฆ์ โดยครูเปิดคลิปวิดีโอเรื่องการรับสิ่งของจากพระสงฆ์ ให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง และใช้ Powerpoint ของบทเรียนสรุปวิธีการรับสิ่งของจากพระสงฆ์อีกครั้งหลังจบคลิปวิดีโอ

- การรับพระภิกษุ โดยครูเปิดคลิปวิดีโอเรื่องการรับพระภิกษุ ให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง และใช้ Powerpoint ของบทเรียนสรุปวิธีการรับพระภิกษุอีกครั้งหลังจบคลิปวิดีโอ

3. ขั้นสรุป

ครูสรุป เรื่อง การส่งสิ่งของแด่พระสงฆ์ การรับสิ่งของจากพระสงฆ์ และการรับพระภิกษุ ซึ่งจะสรุปหลังจากจบคลิปวิดีโอในของแต่ละคลิป

คลิปวิดีโอ มารยาทชาวพุทธ EP.2 (15 นาที) ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

1) การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุ

- การสนทนากับพระภิกษุ

2) การต้อนรับผู้มาเยือน

3) การสำรวมกิริยามารยาท

4) การแต่งกายที่เหมาะสมเมื่ออยู่ในศาสนสถาน

5) การดูแลรักษาศาสนวัตถุและศาสนสถาน

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1.1 ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนจากคลิปวิดีโอก่อนหน้าเรื่อง มารยาทชาวพุทธ ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการส่งสิ่งของแด่พระสงฆ์ การรับสิ่งของจากพระสงฆ์ และการรับพระภิกษุ

1.2 ครูเชื่อมโยงเนื้อหาเรื่องการศึกษาปฏิบัติตนต่อพระภิกษุว่า “นอกจากการรับสิ่งของแด่พระภิกษุและการรับพระภิกษุแล้ว นักเรียนยังต้องศึกษาการสนทนากับพระภิกษุ เพื่อจะได้ใช้คำพูดให้ถูกต้องและเหมาะสม”

1.3 ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า “นอกจากมารยาทชาวพุทธที่นักเรียนจะต้องศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อพระภิกษุแล้ว นักเรียนต้องศึกษาเกี่ยวกับการต้อนรับผู้มาเยือน การสำรวมกิริยามารยาทการแต่งกายเหมาะสม และการดูแลรักษาศาสนวัตถุและศาสนสถาน”

2. ขั้นสอน/นำเสนอ

ครูอธิบายเรื่องการศึกษาปฏิบัติตนต่อพระภิกษุต่อจากเนื้อหาเดิม โดยใช้ Powerpoint ของบทเรียน ดังนี้

1) การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุ

- การสนทนากับพระภิกษุ ครูอธิบายหลักการปฏิบัติที่เหมาะสมในการสนทนากับพระภิกษุ

2) การต้อนรับผู้มาเยือน ครูอธิบายการต้อนรับผู้มาเยือนในทางพระพุทธศาสนา เรียกว่า การปฏิสันถาร มี 2 ประการ ได้แก่

1. อามิสปฏิสันถาร หมายถึง การต้อนรับผู้มาเยือนด้วยสิ่งของ
2. ธรรมปฏิสันถาร หมายถึง การต้อนรับผู้มาเยือนด้วยการเอาใจใส่ ช่วยเหลือสงเคราะห์ ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์

3) การสำรวมกิริยามารยาท ครูอธิบายหลักการปฏิบัติเพื่อสำรวมกิริยามารยาทในขณะที่อยู่ต่อหน้าพระภิกษุสงฆ์ทั้งกาย และวาจา

4) การแต่งกายเหมาะสม ครูอธิบายเรื่องการแต่งกายที่เหมาะสมเมื่ออยู่ในศาสนสถาน โดยมีรูปตัวอย่างการแต่งกายที่เหมาะสม และไม่เหมาะสมเป็นตัวอย่างประกอบ

5) การดูแลรักษาศาสนวัตถุและศาสนสถาน ครูตั้งคำถามกระตุ้นนักเรียนว่า “ศาสนวัตถุ และศาสนสถานคืออะไร” และอธิบายการดูแลรักษาศาสนวัตถุและศาสนสถานซึ่งเป็นสมบัติส่วนรวมที่พุทธศาสนิกชนควรช่วยกันดูแลรักษา

3. ขั้นสรุป

ครูสรุป เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

2) การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (180 นาที)

(คาบที่ 1 : 60 นาที)

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

1.1 ครูตั้งคำถามเพื่อทบทวนความรู้ของนักเรียนเรื่อง มารยาทชาวพุทธ เกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อพระภิกษุที่ได้ศึกษาจากคลิปวิดีโอ

- “นักเรียนบอกได้หรือไม่ว่าเมื่อเราจะรับของจากพระสงฆ์ควรปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง”
- “นักเรียนบอกได้หรือไม่ว่าเมื่อเราจะส่งสิ่งของแด่พระสงฆ์ควรปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง”
- “หากพระสงฆ์นั่งอยู่ ผู้ชายและผู้หญิงควรนั่งคุกเข่าทำอะไร” เป็นต้น

(แนวตอบ พิจารณาคำตอบของนักเรียนโดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครู)

1.2 ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธจากรูปภาพที่ครูให้ดูแล้วตอบคำถาม ดังนี้

- “นักเรียนมีความรู้สึกกับภาพเหล่านี้อย่างไรบ้าง พร้อมบอกเหตุผล”
- “นักเรียนเคยปฏิบัติตนตามภาพเหล่านี้หรือไม่ และปฏิบัติอย่างไรบ้าง”

(แนวตอบ พิจารณาคำตอบของนักเรียนโดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครู)

1.3 ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่าภาพที่นักเรียนได้ดูนั้นเป็นส่วนหนึ่งของมารยาทชาวพุทธ

2. ชี้นฝึกหัด (40 นาที)

2.1 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม โดยวิธีสุ่ม และตัวแทนแต่ละกลุ่มจับสลากเพื่อให้ได้สถานการณ์ในการสาธิตเรื่อง การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุ กลุ่มละ 1 สถานการณ์ ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 การส่งสิ่งของแด่พระภิกษุ
- กลุ่มที่ 2 การรับสิ่งของจากพระภิกษุ (พระภิกษุยืนอยู่)
- กลุ่มที่ 3 การรับสิ่งของจากพระภิกษุ (พระภิกษุนั่งอยู่)
- กลุ่มที่ 4 การรับพระภิกษุ (ถ้าเรานั่งเก้าอี้)
- กลุ่มที่ 5 การรับพระภิกษุ (ถ้าเรานั่งกับพื้น)
- กลุ่มที่ 6 การสนทนากับพระภิกษุ

2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาการปฏิบัติตนต่อพระภิกษุตามสถานการณ์ที่จับสลากได้จากหนังสือวิชาสังคมศึกษาฯ ชั้น ป.3 และทำการฝึกซ้อม

2.3 ครูสังเกตการฝึกซ้อมการแสดงการปฏิบัติตนต่อพระภิกษุของนักเรียนแต่ละกลุ่ม และให้คำแนะนำในการปฏิบัติที่ถูกต้อง

3. ชั้นสรุป (10 นาที)

นักเรียนสรุปการทำกิจกรรมในครั้งนี้ร่วมกัน และครูชี้แจงให้นักเรียนเตรียมความพร้อมในการสาธิตตามสถานการณ์ที่กลุ่มที่จับสลากได้ในคาบถัดไป

(คาบที่ 2 : 60 นาที)

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

ครูทบทวนการทำกิจกรรมในครั้งที่ผ่านมา และเชื่อมโยงสู่การทำกิจกรรมการสาธิตเรื่อง การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุในครั้งนี้อย่างที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ฝึกซ้อมไว้

2. ชั้นฝึกหัด (40 นาที)

2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาสาธิตเรื่อง การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุตามสถานการณ์ที่จับสลากได้หน้าชั้นเรียน

2.2 ครูสังเกตการสาธิตของนักเรียนแต่ละกลุ่ม และคอยชี้แนะให้ปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสม หากพบว่านักเรียนแสดงการสาธิตไม่ถูกต้อง

2.3 นักเรียนสมาชิกกลุ่มอื่นร่วมกันแสดงความคิดเห็นและทดลองปฏิบัติตามแต่ละกลุ่มที่ได้สาธิตไว้

3. ชั้นสรุป (10 นาที)

3.1 นักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมการสาธิตเรื่อง การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุ

3.2 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม โดยวิธีสุ่ม ตัวแทนแต่ละกลุ่มจับสลากเพื่อให้ได้หัวข้อในการแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธในคาบถัดไป ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 การต้อนรับผู้มาเยือน

กลุ่มที่ 2 การสำรวมกิริยามารยาท

กลุ่มที่ 3 การแต่งกายเหมาะสม

กลุ่มที่ 4 การดูแลรักษาศาสนวัตถุและศาสนสถาน

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษามารยาทชาวพุทธได้จากหนังสือวิชาสังคมศึกษาฯ ชั้น ป.3

3.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มจะต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ตามความเหมาะสมเพื่อนำมาแสดงบทบาทสมมติตามกลุ่มที่จับสลากได้ในคาบถัดไป

(คาบที่ 3 : 60 นาที)

1. ขั้่นนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

1.1 ครูทบทวนความรู้ของนักเรียนเรื่อง มารยาทชาวพุทธ เกี่ยวกับการต้อนรับผู้มาเยือน การสำรวมกิริยามารยาท การแต่งกายเหมาะสม และการดูแลรักษาศาสนวัตถุและศาสนสถานที่ได้ศึกษาจาก คลิปวิดีโอ

1.2 ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธจากรูปภาพที่ครูให้ดูในประเด็นดังต่อไปนี้

- ภาพนี้เกี่ยวข้องกับมารยาทชาวพุทธเรื่องใด
(คำตอบของนักเรียน ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน)
- จากภาพนักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง
(คำตอบของนักเรียน ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน)

2. ขั้่นฝึกหัด (40 นาที)

2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติตามหัวข้อที่จับสลากได้หน้าชั้นเรียน

2.2 ครูสังเกตการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนแต่ละกลุ่ม และคอยชี้แนะให้คำแนะนำที่ถูกต้องและเหมาะสมหากพบว่านักเรียนแสดงบทบาทสมมติหรือสาดิตไม่ถูกต้อง

2.3 นักเรียนสมาชิกกลุ่มอื่นร่วมกันแสดงความคิดเห็น

3. ขั้่นสรุป (10 นาที)

นักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการปฏิบัติตนตามมารยาทชาวพุทธในเรื่อง การต้อนรับผู้มาเยือน การสำรวมกิริยามารยาท การแต่งกายเหมาะสม และการดูแลรักษาศาสนวัตถุและศาสนสถาน และให้นักเรียนนำแนวทางการปฏิบัติตนที่ได้ศึกษาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

8. สื่อและแหล่งเรียนรู้

8.1 หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษาฯ ชั้น ป.3

8.2 PowerPoint วิชาสังคมศึกษาฯ ชั้น ป.3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนาน่ารู้ บทที่ 4 ชาวพุทธที่ดี เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

8.3 คลิปวิดีโอหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนาน่ารู้ บทที่ 4 ชาวพุทธที่ดี เรื่อง มารยาทชาวพุทธทาง Youtube จำนวน 2 คลิป

8.4 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านความรู้และความเข้าใจ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านเจตคติ

8.5 แอปพลิเคชันไลน์

8.6 บัตรภาพ

8.7 สลาก

8. สื่อและแหล่งเรียนรู้ (ต่อ)

8.8 อุปกรณ์ในการแสดงการสาธิต/บทบาทสมมติ

9. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

รายการวัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
<p>ด้านความรู้และความเข้าใจ (K)</p> <p>1. บอกวิธีปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ตามมารยาทชาวพุทธได้</p> <p>2. บอกวิธีปฏิบัติตนต่อผู้มาเยือน ศาสนบุคคล ศาสนสถาน และศาสนวัตถุของศาสนาตามมารยาทชาวพุทธได้</p>	<p>1. สังเกตการตอบคำถาม</p> <p>1. สังเกตการตอบคำถาม</p>	<p>1. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านความรู้และความเข้าใจ</p> <p>1. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านความรู้และความเข้าใจ</p>	<p>นักเรียนผ่านเกณฑ์โดยปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้องอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้ขึ้นไป</p>
<p>ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)</p> <p>1. ปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ตามมารยาทชาวพุทธได้ถูกต้อง</p> <p>2. ปฏิบัติตนต่อผู้มาเยือน ศาสนบุคคล ศาสนสถาน และศาสนวัตถุของศาสนาตามมารยาทชาวพุทธได้ถูกต้อง</p>	<p>1. สังเกตการสาธิต</p> <p>1. สังเกตการแสดงบทบาทสมมติ</p>	<p>1. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะ/กระบวนการ</p> <p>1. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะ/กระบวนการ</p>	<p>นักเรียนผ่านเกณฑ์โดยปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้องอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้ขึ้นไป</p>

9. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ (ต่อ)

รายการวัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
<p>ด้านเจตคติ (A)</p> <p>1. เห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ ศาสนสถาน และศาสนวัตถุของศาสนาตามมารยาทชาวพุทธอย่างถูกต้อง</p> <p>2. มีความรับผิดชอบต่อกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนรู้</p>	<p>1. สังเกตการตอบคำถาม</p> <p>1. สังเกตการทำกิจกรรมและการทำงานที่ได้รับมอบหมาย</p>	<p>1. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านเจตคติ</p> <p>1. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านเจตคติ</p>	<p>นักเรียนผ่านเกณฑ์โดยมีพฤติกรรมระหว่างเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี และปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้องอยู่ในเกณฑ์ระดับ ดีขึ้นไป</p>

9.1 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านความรู้และความเข้าใจ (K))

รายการวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1. บอกวิธีปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ตามมารยาทชาวพุทธได้	สามารถบอกวิธีปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ในการรับส่งสิ่งของแด่พระสงฆ์ การรับพระสงฆ์ และการสนทนากับพระสงฆ์ตามมารยาทชาวพุทธได้ถูกต้องครบทั้ง 3 เรื่อง	สามารถบอกวิธีปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ในการรับส่งสิ่งของแด่พระสงฆ์ การรับพระสงฆ์ และการสนทนากับพระสงฆ์ตามมารยาทชาวพุทธได้ถูกต้องอย่างน้อย 2 ใน 3 เรื่อง	สามารถบอกวิธีปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ในการรับส่งสิ่งของแด่พระสงฆ์ การรับพระสงฆ์ และการสนทนากับพระสงฆ์ตามมารยาทชาวพุทธได้ถูกต้องอย่างน้อย 1 เรื่อง	ไม่สามารถบอกวิธีปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ในการรับส่งสิ่งของแด่พระสงฆ์ การรับพระสงฆ์ และการสนทนากับพระสงฆ์ตามมารยาทชาวพุทธได้

9.1 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านความรู้และความเข้าใจ (K)) (ต่อ)

รายการวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
2. บอกวิธีปฏิบัติตนต่อผู้มาเยือน ศาสนบุคคล ศาสนสถาน และศาสนวัตถุของศาสนาตามมารยาทชาวพุทธได้	สามารถบอกวิธีปฏิบัติตนต่อผู้มาเยือน ศาสนบุคคล ศาสนสถาน และศาสนวัตถุของศาสนาตามมารยาทชาวพุทธ ได้ถูกต้องครบทั้ง 3 เรื่อง	สามารถบอกวิธีปฏิบัติตนต่อผู้มาเยือน ศาสนบุคคล ศาสนสถาน และศาสนวัตถุของศาสนาตามมารยาทชาวพุทธ ได้ถูกต้องอย่างน้อย 2 ใน 3 เรื่อง	สามารถบอกวิธีปฏิบัติตนต่อผู้มาเยือน ศาสนบุคคล ศาสนสถาน และศาสนวัตถุของศาสนาตามมารยาทชาวพุทธ ได้ถูกต้อง 1 เรื่อง	ไม่สามารถบอกวิธีปฏิบัติตนต่อผู้มาเยือน ศาสนบุคคล ศาสนสถาน และศาสนวัตถุของศาสนาตามมารยาทชาวพุทธ ได้

9.2 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านทักษะ/กระบวนการ (P))

รายการวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1. ปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ตามมารยาทชาวพุทธได้ถูกต้อง	สามารถสวดมนต์ ปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ได้ถูกต้องตามเรื่องทีกลุ่มจับสลากได้	สามารถสวดมนต์ ปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ได้ถูกต้องตามเรื่องทีกลุ่มจับสลากได้แต่ยังขาดความมั่นใจเล็กน้อย	สามารถสวดมนต์ ปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ตามเรื่องทีกลุ่มจับสลากได้ หรือสวดมนต์ ปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ได้แต่ไม่ถูกต้อง	ไม่สามารถสวดมนต์ ปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ตามเรื่องทีกลุ่มจับสลากได้

9.2 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)) (ต่อ)

รายการวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
2. ปฏิบัติตนต่อผู้มาเยือน ศาสนบุคคล ศาสนสถาน และ ศาสนวัตถุของ ศาสนาตาม มารยาทชาวพุทธได้ ถูกต้อง	สามารถแสดง บทบาทสมมติได้ ถูกต้องตามเรื่อง ที่กลุ่มจับสลากได้	สามารถแสดง บทบาทสมมติได้ ถูกต้องตามเรื่อง ที่กลุ่มจับสลากได้แต่ ยังขาดความมั่นใจ เล็กน้อย	สามารถแสดง บทบาทสมมติได้ ถูกต้องตามเรื่อง ที่กลุ่มจับสลากได้ หรือแสดงบทบาท สมมติได้แต่เนื้อหา ไม่ถูกต้องตรง ประเด็น	ไม่สามารถแสดง บทบาทสมมติตาม สถานการณ์ที่กลุ่ม จับสลากได้

9.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านเจตคติ (A))

รายการวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1. เห็นคุณค่าของ การปฏิบัติตนต่อ พระสงฆ์ ศาสนสถาน และ ศาสนวัตถุของ ศาสนาตาม มารยาทชาวพุทธ อย่างถูกต้อง	สามารถอธิบายถึง ความสำคัญ ของ การปฏิบัติตนต่อ พระสงฆ์ ศาสนสถาน และ ศาสนวัตถุของ ศาสนาตาม มารยาทชาวพุทธ อย่างถูกต้องทั้ง 3 ประเด็น	สามารถอธิบายถึง ความสำคัญ ของ การปฏิบัติตนต่อ พระสงฆ์ ศาสนสถาน และ ศาสนวัตถุของ ศาสนาตาม มารยาทชาวพุทธ ได้ถูกต้อง 2 ใน 3 ประเด็น	สามารถอธิบายถึง ความสำคัญ ของ การปฏิบัติตนต่อ พระสงฆ์ ศาสนสถาน และ ศาสนวัตถุของ ศาสนาตาม มารยาทชาวพุทธ ได้ถูกต้องใน ประเด็นใดประเด็น หนึ่ง	ไม่สามารถอธิบาย ถึงความสำคัญ ของ การปฏิบัติตนต่อ พระสงฆ์ ศาสนสถาน และ ศาสนวัตถุของ ศาสนาตาม มารยาทชาวพุทธ ได้

9.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านเจตคติ (A)) (ต่อ)

รายการวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
2. มีความ รับผิดชอบต่อ กิจกรรมการเรียนรู้ และให้ความ ร่วมมือในกิจกรรม การเรียนรู้	มีการแสดงออกถึง ความรับผิดชอบต่อ กิจกรรมการเรียนรู้ และให้ความ ร่วมมือในกิจกรรม การเรียนรู้กับ เพื่อน ๆ ในกลุ่มดี มาก	มีการแสดงออกถึง ความรับผิดชอบต่อ กิจกรรมการเรียนรู้ และให้ความ ร่วมมือในกิจกรรม การเรียนรู้กับ เพื่อน ๆ ในกลุ่มดี	มีการแสดงออกถึง ความรับผิดชอบต่อ กิจกรรมการเรียนรู้ และให้ความ ร่วมมือในกิจกรรม การเรียนรู้กับ เพื่อน ๆ ในกลุ่ม เล็กน้อย	ไม่มีการแสดงออก ถึงความรับผิดชอบ ต่อกิจกรรมการ เรียนรู้ และไม่ให้ ความร่วมมือใน กิจกรรมการเรียนรู้ กับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านความรู้และความเข้าใจ (K)

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกตพฤติกรรม								สรุปผล การ ประเมิน	
		บอกวิธีปฏิบัติต่อพระสงฆ์ ตามมารยาทชาวพุทธได้				บอกวิธีปฏิบัติต่อผู้มาเยือน ศาสนบุคคล ศาสนสถาน และ ศาสนวัตถุของศาสนาตามมารยาท ชาวพุทธได้					
		ระดับการประเมิน				ระดับการประเมิน					
		ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											

เกณฑ์การประเมิน 7-8 คะแนน ระดับ ดีมาก
 5-6 คะแนน ระดับ ดี
 3-4 คะแนน ระดับ พอใช้
 2 คะแนน ระดับ ปรับปรุง

ผ่าน

ไม่ผ่าน

ลงชื่อ _____

(นางสาวศศิวิมล มหาเทียน)

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกตพฤติกรรม								สรุปผล การ ประเมิน	
		ปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ตามมารยาท ชาวพุทธได้ถูกต้อง				ปฏิบัติตนต่อผู้มาเยือน ศาสนบุคคล ศาสนสถาน และศาสนวัตถุของศาสนา ตามมารยาทชาวพุทธได้ถูกต้อง					
		ระดับการประเมิน				ระดับการประเมิน					
		ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											

เกณฑ์การประเมิน 7-8 คะแนน ระดับ ดีมาก

5-6 คะแนน ระดับ ดี

3-4 คะแนน ระดับ พอใช้

2 คะแนน ระดับ ปรับปรุง

ลงชื่อ _____

(นางสาวศศิวิมล มหาเทียน)

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านเจตคติโดยครู (A)

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกตพฤติกรรม								สรุปผล การ ประเมิน	
		เห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนต่อ พระสงฆ์ ศาสนสถาน และศาสนวัตถุ ของศาสนาตามมารยาทชาวพุทธ อย่างถูกต้อง				มีความรับผิดชอบต่อกิจกรรม การเรียนรู้ และให้ความร่วมมือ ในกิจกรรมการเรียนรู้					
		ระดับการประเมิน				ระดับการประเมิน					
		ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											

เกณฑ์การประเมิน 7-8 คะแนน ระดับ ดีมาก

5-6 คะแนน ระดับ ดี

3-4 คะแนน ระดับ พอใช้

2 คะแนน ระดับ ปรับปรุง

ลงชื่อ _____

(นางสาวศศิวิมล มหาเทียน)

แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

- บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม

.....
.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

- ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวศศิวิมล มหาเทียน)

...../...../.....

บัตรภาพ

แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชา สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนาน่ารู้

บทที่ 2 เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ บทที่ 3 แบบอย่างที่ดี และ บทที่ 4 ชาวพุทธที่ดี

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ข้อที่ 1 ด้านการจับคู่ (Matching) (8 ข้อ 4 คะแนน)

คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ข้อความด้านซ้ายกับด้านขวาที่อ่านดูแล้วได้ใจความ

1. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช...	ก. ใช้สำหรับงานพิธีทำบุญที่บ้าน
2. พระสงฆ์...	ข. ควรนั่งพับเพียบ หรือนั่งท่าเทพธิดา
3. นักเรียน...	ค. เป็นแหล่งอ้างอิงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า
4. พระไตรปิฎก...	ง. ไม่ควรส่งเสียงดังเมื่อเข้าไปในศาสนสถาน
5. ผู้หญิง...	จ. เป็นผู้นำหลักธรรมของพระพุทธเจ้ามาเผยแพร่ให้ผู้อื่น
6. การตอนรับผู้มาเยือน...	ฉ. เป็นผู้ที่ยอมรับนับถือพระรัตนตรัยว่าเป็นสิ่งสูงสุด
7. การจัดโต๊ะหมู่บูชาแบบหมู่ 5...	ช. เคยดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองกำแพงเพชร
8. พุทธมามกะ...	ซ. เรียกว่า การปฏิสังขาร

คะแนน

ข้อที่ 2 ด้านการจัดหมวดหมู่ (Classification) (8 ข้อ 4 คะแนน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับคำ หรือ ภาพที่ไม่เข้าพวก ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง	จันทร์	อังคาร	มิถุนายน X	เสาร์
1.	วัด	คริสตจักร	มัสยิด	อิหม่าม
2.	ศาสนาฮินดู	พระพุทธ	พระสงฆ์	พระธรรม
3.	พระอภิธรรมปิฎก	พระวินัยปิฎก	พระพุทธรูป	พระสุตตันตปิฎก
4.				
5.	ความกล้าหาญ	ความเสียสละ	ความสามัคคี	ความเห็นแก่ตัว
6.	กระผม	อาตมา	ผม	ดิฉัน
7.	การฝึกเดิน	การฝึกยืน	การฝึกนั่ง	การปลูกต้นไม้
8.	ละเอียดรอบคอบ	ขาดสติ	ยับยั้งใจ	ไม่ประมาท

ข้อที่ 3 ด้านการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error analysis) (8 ข้อ 4 คะแนน)

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเติมคำตอบในช่องว่าง โดยเลือกจากคำที่กำหนดให้

คะแนน

คอ	ฟันไม่เข้า	ตอไม้ตะเคียน	พลีกรรม	นั่งสมาธิ
รู้คุณ	ปาฏิหาริย์	จิตใจ	ดาบม้วนงอ	ตัดดาบ

หัวหน้าโจรนำสามเณรสั่งกิจจะมาทำ..... โดยใช้ดาบฟันที่.....

ของสามเณร แต่..... และดาบม้วนงอ หัวหน้าโจรคิดว่าเขาฟันไม่ดี จึง.....

ให้ตรงแล้วฟันซ้ำจนเต็มแรง แต่.....เช่นเดิม หัวหน้าโจรยืนงง แล้วคิดว่า “แต่

ก่อนดาบเล่มนี้ตัด.....เหมือนตัดหยวกกล้วย แต่เราฟันสามเณรรูปนี้

ดาบงอ 2 ครั้ง ดาบนี้ไม่มี.....ยังรู้คุณของสามเณร เรามีจิตใจทำไมไม่.....

ของท่าน” เมื่อคิดได้เช่นนั้น หัวหน้าโจรจึงโยนดาบทิ้ง แล้วหมอบลงแทบเท้าของสามเณรและขอ

บวชกับสามเณร

ข้อที่ 4 ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป (Generalizing) (4 ข้อ 4 คะแนน)

คำชี้แจง

จากตารางแสดงรายชื่อเด็ก 5 คน ศาสนาที่นับถือ และศาสนสถานที่เขาไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ให้นักเรียนใช้ข้อมูลในตาราง ตอบคำถามลงในช่องว่าง

ชื่อ	ศาสนา	ศาสนสถาน
 มะปราง	พุทธ	วัด
 วิน	ฮินดู	เทวสถาน
 แอนนา	อิสลาม	มัสยิด
 ไดม่อน	พุทธ	โบสถ์
 เจนี่	คริสต์	คริสตจักร

1. วินปฏิเสธที่จะเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนากับเจนี่ เพราะ
2. พูดว่า “อากาศวันนี้ที่คริสตจักร นี้อุ่นจริง ๆ นะคะ”
3. มะปรางไปชวน ว่า “วันเสาร์เราไปไหว้พระที่วัดพญานกแก้วกันไหมคะ”
4. แอนนาเดินทางไป ทุกวันศุกร์เพื่อทำการละหมาดเพราะเขานับถือศาสนาอิสลาม

ข้อที่ 5 ด้านการสรุปเป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ (Specifying) (4 ข้อ 4 คะแนน)

คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านป้ายประกาศข้างล่างนี้ แล้วตอบคำถามลงในช่องว่าง โดยเลือกคำตอบจากตัวเลือกที่กำหนดให้

โรงพยาบาลมนารมย์

**ใคร ๆ ก็บอกว่าหนู
เป็นเด็กสมาธิสั้น**

โรคสมาธิสั้น หากเป็นแล้วจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรม
อารมณ์ การเรียน รวมทั้งการเข้าสังคม เพราะโรคสมาธิสั้น
จะทำให้ขาดสมาธิ ขาดความสามารถในการควบคุมตัวเองและอยู่ไม่นิ่ง

สนใจสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม
1678

1. ป้ายประกาศนี้ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับโรค

สมาธิสั้น	ซึมเศร้า
-----------	----------
2. ประกาศของโรงพยาบาลเกี่ยวข้องกับกระทรวง

สาธารณสุข	ศึกษาธิการ
-----------	------------
3. หากมีข้อสงสัย สามารถติดต่อผ่านทาง

โทรศัพท์	เขียนจดหมาย
----------	-------------
4. ประกาศนี้เป็นการอธิบายถึง

ผลกระทบของโรคสมาธิสั้น	การเกิดโรคสมาธิสั้น
------------------------	---------------------

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนาน่ารู้

บทที่ 2 เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ บทที่ 3 แบบอย่างที่ดี และ บทที่ 4 ชาวพุทธที่ดี

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. พระไตรปิฎกมีความสำคัญอย่างไร

- ก. เป็นคัมภีร์ที่รวบรวมคำสอนของพระพุทธเจ้า
- ข. เป็นคัมภีร์บันทึกเหตุการณ์สำคัญทางพุทธศาสนา
- ค. เป็นคัมภีร์ที่รวบรวมประวัติของพระพุทธเจ้า
- ง. เป็นคัมภีร์ที่รวบรวมนิทานชาดก

2. บุคคลใดที่ปฏิบัติตนในฐานะชาวพุทธได้อย่างเหมาะสม

- ก. ด.ญ.นารี นำสุนัขจรจัดไปปล่อยที่วัด
- ข. ด.ญ.แก้วตา นำลูกไปเล่นที่วัดเพื่อแก้บน
- ค. ด.ญ.อิงอร ศึกษาพระไตรปิฎกจากอินเทอร์เน็ต
- ง. ด.ช.ทิวทัศน์ ไปวัดเพื่อขอเครื่องรางมาคุ้มครอง

3. "วันนี้เป็นวันเสาร์แม่จึงพา ด.ช.ทิวทัศน์ไปไหว้เทวรูปที่เทวสถาน" ด.ช.ทิวทัศน์ ควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเหมาะสมเมื่อเข้าไปที่เทวสถาน

- ก. จุดประทัดเพื่อไหว้เทวรูป
- ข. สำรวมกิริยาขณะไหว้เทวรูป
- ค. เปิดเพลงสรรเสริญหน้าเทวรูป
- ง. สวมหมวกคลุมศีรษะขณะเข้าไปในเทวสถาน

4. "สามเณรสังกัจจาย" มีคุณธรรมตรงกับข้อใดที่นักเรียนสามารถนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้

- ก. มีความอดทน
- ข. มีความซื่อสัตย์
- ค. มีปัญหาหลักแหลมเป็นเลิศ
- ง. มีความกล้าหาญและเสียสละ

5. เพราะเหตุใดหัวหน้าโจรจึงไม่ฆ่าสามเณรสังกัจจาย

- ก. กลัวว่าจะตกนรก
- ข. พ่ายแพ้พลังกำลังของสามเณรสังกัจจาย
- ค. เลื่อมใสในปาฏิหาริย์ของสามเณรสังกัจจาย
- ง. ขาดแคลนอาวุธที่เหมาะสมในการฆ่าสามเณรสังกัจจาย

6. "มหาวาณิชชาดก" ให้คติธรรมแก่ผู้อ่านอย่างไร

- ก. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
- ข. ควรพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่
- ค. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
- ง. ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นคืนสนอง

7. จากเรื่อง "มหาวาณิชชาดก" ข้อใดเป็นผลของการไม่โลภมาก

- ก. มีเพื่อนมาก
- ข. มีสติปัญญาดี
- ค. ไม่ประสบอันตราย
- ง. มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ

8. จากเรื่อง "อารามทุสกชาดก" ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานควรมีปัจจัยในข้อใด

- ก. มีฐานะดี
- ข. มีบริวารมาก
- ค. มีความเฉลียวฉลาด
- ง. เชื่อฟังคำสั่งของหัวหน้า

9. จากการศึกษาประวัติสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) นักเรียนสามารถนำเรื่องใดมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้
- ก. ความพอเพียง
 - ข. ความกล้าหาญ
 - ค. ความขยันหมั่นเพียร
 - ง. การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
10. บุคคลในข้อใดปฏิบัติตามข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติของ "สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)"
- ก. ด.ญ.น้อย ไม่รับประทานเนื้อวัว
 - ข. ด.ญ.แก้ว เลี้ยงไก่ป่าเพื่อเก็บไข่มาขาย
 - ค. ด.ญ.ฝน ทบทวนบทเรียนทุกวันก่อนนอน
 - ง. ด.ญ.ก้อย ช่วยเพื่อนทำรายงานกลุ่มจนเสร็จ
11. การศึกษาประวัติศาสตร์คนตัวอย่างเกิดผลตามข้อใดมากที่สุด
- ก. ทำให้หลุดพ้นจากอบายมุข
 - ข. เกิดความเชื่อมั่นในพระสงฆ์
 - ค. เห็นแบบอย่างในการทำความดี
 - ง. ต้องการปฏิบัติตามเพื่อหวังชื่อเสียง
12. ใครปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสม
- ก. ด.ช.กวินไปเที่ยวงานวัด
 - ข. ด.ญ.พลอยใส่ไปฟังเทศน์มหาชาติที่วัด
 - ค. ด.ญ.นุสบานัดเพื่อนไปทำรายงานที่วัด
 - ง. ด.ช.อำนาจนำเต้าบักไปปล่อยที่บ่อปลาในวัด
13. ด.ช.อำพลกำลังสนทนากับเจ้าอาวาสวัดตั้งนั้น ด.ช.อำพลควรใช้สรรพนามแทนตนเองขณะสนทนาตามข้อใด
- ก. ผม/กระผม
 - ข. เรา
 - ค. ข้า
 - ง. ดิฉัน
14. นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อพระสงฆ์เดินผ่าน
- ก. เดินสวนผ่านไป
 - ข. หลีกทางให้ท่านผ่านไป
 - ค. เดินผ่านท่านไปอย่างนอบน้อม
 - ง. แสดงความเคารพอย่างนอบน้อมด้วยการไหว้
15. "ถ้าพระสงฆ์นั่งอยู่บนเก้าอี้ และเรียกให้ ด.ญ.สุดาเข้าไปรับสิ่งของจากมือพระสงฆ์" ข้อใดที่เป็นการปฏิบัติตนที่เหมาะสม
- ก. ด.ญ.สุดายื่นห่าง ๆ แล้วยื่นมือไปรับสิ่งของ
 - ข. ด.ญ.สุดานั่งชิดกับพระสงฆ์ แล้วรับสิ่งของบนผ้า
 - ค. ด.ญ.สุดานั่งท่าเทพธิดากับพื้น แล้วยื่นมือออกไปรับ
 - ง. ด.ญ.สุดานั่งท่าเทพบุตรกับพื้น แล้วยื่นมือออกไปรับ
16. นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรในการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
- ก. กล่าวคำขอแสดงตนอย่างรวดเร็ว
 - ข. สวมเสื้อผ้าสีสดใสขณะเข้าร่วมพิธี
 - ค. กล่าวคำขอแสดงตนในใจอย่างตั้งใจ
 - ง. กล่าวคำขอแสดงตนด้วยเสียงดัง ชัดเจน

17. ข้อใดเป็นผลที่เกิดจากการแผ่เมตตาเป็นประจำ
- ก. นอนฝันดี
 - ข. ไม่เกิดทุกข์
 - ค. หน้าตาสวยงาม
 - ง. ลดความเห็นแก่ตัว
18. การยืน เดิน นั่ง นอนอย่างมีสติมีประโยชน์อย่างไร
- ก. ช่วยให้ดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา
 - ข. ช่วยให้ดำเนินชีวิตตามวิถีชาวพุทธ
 - ค. ช่วยให้ดำเนินชีวิตอย่างไม่ประมาท
 - ง. ช่วยให้มีความสุขทุกขณะ
19. "ต.ญ.หญิงหนึ่งเป็นเด็กซี้โม่โม่ เวลาที่เพื่อนพูดอะไร เธอมักจะโกรธง่ายอยู่เสมอ" ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของ ต.ญ.หญิงหนึ่ง ควรแนะนำต.ญ.หญิงหนึ่งให้ฝึกสติอย่างไรจึงจะเหมาะสม
- ก. ให้ดื่มน้ำเย็นบ่อยครั้ง
 - ข. ฝึกนอนหลับให้สนิท
 - ค. ให้เลิกคบเพื่อนทุกคน
 - ง. ฝึกนั่งภาวนา พุท-โธ เป็นประจำ
20. การกระทำในข้อใดที่อาจทำให้มีสมาธิน้อยลงขณะทำการบ้าน
- ก. ดูโทรทัศน์
 - ข. คิดหาคำตอบ
 - ค. อ่านโจทย์ปัญหาซ้ำ
 - ง. เขียนคำตอบตัวบรรจง

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
วิชา สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนาน่ารู้
บทที่ 2 เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ บทที่ 3 แบบอย่างที่ดี และ บทที่ 4 ชาวพุทธที่ดี

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่องระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

5	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ ของนักเรียน				
		5	4	3	2	1
ด้านครูผู้สอน						
1.	ครูช่วยกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนอยากเรียนรู้					
2.	ครูดูแลเอาใจใส่ และให้คำปรึกษาเป็นอย่างดีขณะทำกิจกรรมในชั้นเรียน					
3.	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมในชั้นเรียนมากขึ้น					
4.	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นมากขึ้น					

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ ของนักเรียน				
		5	4	3	2	1
ด้านองค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้						
5.	การใช้อินเทอร์เน็ตในการเปิดดูคลิปวิดีโอสะดวกสำหรับนักเรียน					
6.	ใบงาน แบบฝึกหัด และกิจกรรมในชั้นเรียนมีความหลากหลาย					
7.	คลิปวิดีโอน่าสนใจ ทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น					
8.	กิจกรรมในชั้นเรียนสนุกทำให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียน					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้						
9.	นักเรียนมีอิสระในการเรียนรู้สามารถเลือกช่วงเวลา และสถานที่ที่เรียนได้ตามความสะดวก และความเหมาะสม					
10.	นักเรียนสามารถทำใบงาน แบบฝึกหัด หรือกิจกรรมในชั้นเรียนได้เข้าใจมากขึ้น					
11.	นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น และช่วยฝึกการคิดวิเคราะห์จากกิจกรรมในชั้นเรียน					
12.	นักเรียนสามารถกลับมาทบทวนเนื้อหาย้อนหลังได้ตลอดเวลาหากไม่เข้าใจในเนื้อหาที่เรียน					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

ตารางที่ ค.1 แสดงค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ
ห้องเรียนกลับด้าน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
1. มาตรฐานการเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด								
1	มีความถูกต้องตามหลักการ	5	4	5	5	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	4	5	5	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
4. สาระการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	5	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
5. กระบวนการเรียนรู้								
1	กิจกรรมการเรียนการสอน จัดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
2	กิจกรรมการเรียนการสอนเน้น ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ได้ ตลอดเวลา ที่ไหน และเวลาใดก็ได้	4	4	5	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
3	กิจกรรมการเรียนรู้เอื้อต่อการ เรียนรู้	4	4	5	3	5	4.20	เหมาะสมมาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน เหมาะสม	5	4	3	4	5	4.20	เหมาะสมมาก
5	กิจกรรมการเรียนการสอนเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4	4	3	4	5	4.00	เหมาะสมมาก
6. สื่อการเรียนรู้								
1	สื่อสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียน การสอน	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
2	สื่อมีความเหมาะสมกับเนื้อหา บทเรียน	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3	สื่อมีความเหมาะสมกับวัยของ ผู้เรียน	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
4	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	4	4	4	3	5	4.00	เหมาะสมมาก
7. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้และกิจกรรม	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	เป็นการวัดและประเมินผลตาม สภาพจริงของกิจกรรมการเรียนรู้	4	5	5	3	5	4.40	เหมาะสมมาก
3	มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ ชัดเจน	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย							4.62	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ ค.2 แสดงค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ
 ห้องเรียนกลับด้าน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
1. มาตรฐานการเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด								
1	มีความถูกต้องตามหลักการ	5	4	5	5	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	4	5	5	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
4. สาระการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	5	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
5. กระบวนการเรียนรู้								
1	กิจกรรมการเรียนการสอน จัดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
2	กิจกรรมการเรียนการสอนเน้น ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ได้ ตลอดเวลา ที่ไหน และเวลาใดก็ได้	4	4	5	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
3	กิจกรรมการเรียนรู้เอื้อต่อการ เรียนรู้	4	4	5	3	5	4.20	เหมาะสมมาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน เหมาะสม	5	4	3	4	5	4.20	เหมาะสมมาก
5	กิจกรรมการเรียนการสอนเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4	4	3	4	5	4.00	เหมาะสมมาก
6. สื่อการเรียนรู้								
1	สื่อสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียน การสอน	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
2	สื่อมีความเหมาะสมกับเนื้อหา บทเรียน	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3	สื่อมีความเหมาะสมกับวัยของ ผู้เรียน	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
4	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	4	4	4	3	5	4.00	เหมาะสมมาก
7. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้และกิจกรรม	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	เป็นการวัดและประเมินผลตาม สภาพจริงของกิจกรรมการเรียนรู้	4	5	5	3	5	4.40	เหมาะสมมาก
3	มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ ชัดเจน	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย							4.62	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ ค.3 แสดงค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ
ห้องเรียนกลับด้าน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
1. มาตรฐานการเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด								
1	มีความถูกต้องตามหลักการ	5	4	5	5	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	4	5	5	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
4. สาระการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	5	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
5. กระบวนการเรียนรู้								
1	กิจกรรมการเรียนการสอน จัดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ ค.3 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
2	กิจกรรมการเรียนการสอนเน้น ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ได้ ตลอดเวลา ที่ไหน และเวลาใดก็ได้	4	4	5	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
3	กิจกรรมการเรียนรู้เอื้อต่อการ เรียนรู้	4	4	5	3	5	4.20	เหมาะสมมาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน เหมาะสม	5	4	3	4	5	4.20	เหมาะสมมาก
5	กิจกรรมการเรียนการสอนเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4	4	3	4	5	4.00	เหมาะสมมาก
6. สื่อการเรียนรู้								
1	สื่อสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียน การสอน	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
2	สื่อมีความเหมาะสมกับเนื้อหา บทเรียน	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3	สื่อมีความเหมาะสมกับวัยของ ผู้เรียน	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
4	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	4	4	4	3	5	4.00	เหมาะสมมาก
7. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้และกิจกรรม	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	เป็นการวัดและประเมินผลตาม สภาพจริงของกิจกรรมการเรียนรู้	4	5	5	3	5	4.40	เหมาะสมมาก
3	มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ ชัดเจน	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย							4.62	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ ค.4 แสดงค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ
 ห้องเรียนกลับด้าน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
1. มาตรฐานการเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด								
1	มีความถูกต้องตามหลักการ	5	4	5	5	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	4	5	5	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3	ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน	4	5	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
4. สาระการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	5	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
5. กระบวนการเรียนรู้								
1	กิจกรรมการเรียนการสอน จัดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ ค.4 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
2	กิจกรรมการเรียนการสอนเน้น ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ได้ ตลอดเวลา ที่ไหน และเวลาใดก็ได้	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3	กิจกรรมการเรียนรู้เอื้อต่อการ เรียนรู้	4	4	5	3	5	4.20	เหมาะสมมาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน เหมาะสม	4	4	4	4	5	4.20	เหมาะสมมาก
5	กิจกรรมการเรียนการสอนเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4	4	5	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
6. สื่อการเรียนรู้								
1	สื่อสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียน การสอน	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
2	สื่อมีความเหมาะสมกับเนื้อหา บทเรียน	5	4	4	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
3	สื่อมีความเหมาะสมกับวัยของ ผู้เรียน	4	4	4	4	5	4.20	เหมาะสมมาก
4	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	4	4	4	4	5	4.20	เหมาะสมมาก
7. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้และกิจกรรม	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	เป็นการวัดและประเมินผลตาม สภาพจริงของกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ ชัดเจน	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย							4.63	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ ค.5 แสดงค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ
ห้องเรียนกลับด้าน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
1. มาตรฐานการเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด								
1	มีความถูกต้องตามหลักการ	5	4	5	5	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	4	5	5	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3	ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน	4	5	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
4. สาระการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	5	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
5. กระบวนการเรียนรู้								
1	กิจกรรมการเรียนการสอน จัดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ ค.5 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
2	กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ได้ตลอดเวลา ที่ไหน และเวลาใดก็ได้	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3	กิจกรรมการเรียนรู้เอื้อต่อการเรียนรู้	4	4	5	3	5	4.20	เหมาะสมมาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนเหมาะสม	4	4	4	4	5	4.20	เหมาะสมมาก
5	กิจกรรมการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4	4	5	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
6. สื่อการเรียนรู้								
1	สื่อสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
2	สื่อมีความเหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียน	5	4	4	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
3	สื่อมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4	4	4	4	5	4.20	เหมาะสมมาก
4	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	4	4	4	4	5	4.20	เหมาะสมมาก
7. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรม	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	เป็นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจน	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย							4.63	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ ค.6 แสดงค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ
ห้องเรียนกลับด้าน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
1. มาตรฐานการเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด								
1	มีความถูกต้องตามหลักการ	5	4	5	5	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	4	5	5	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3	ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน	4	5	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
4. สาระการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	5	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
5. กระบวนการเรียนรู้								
1	กิจกรรมการเรียนการสอน จัดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ ค.6 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
2	กิจกรรมการเรียนการสอนเน้น ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ได้ ตลอดเวลา ที่ไหน และเวลาใดก็ได้	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3	กิจกรรมการเรียนรู้เอื้อต่อการ เรียนรู้	4	4	5	3	5	4.20	เหมาะสมมาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน เหมาะสม	4	4	4	4	5	4.20	เหมาะสมมาก
5	กิจกรรมการเรียนการสอนเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4	4	5	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
6. สื่อการเรียนรู้								
1	สื่อสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียน การสอน	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
2	สื่อมีความเหมาะสมกับเนื้อหา บทเรียน	5	4	4	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
3	สื่อมีความเหมาะสมกับวัยของ ผู้เรียน	4	4	4	4	5	4.20	เหมาะสมมาก
4	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	4	4	4	4	5	4.20	เหมาะสมมาก
7. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้และกิจกรรม	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	เป็นการวัดและประเมินผลตาม สภาพจริงของกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ ชัดเจน	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย							4.63	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ ค.7 แสดงค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ
 ห้องเรียนกลับด้าน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
1. มาตรฐานการเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด								
1	มีความถูกต้องตามหลักการ	5	4	5	5	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	4	5	5	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3	ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน	4	5	5	5	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
4. สาระการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	3	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	5	5	3	5	4.40	เหมาะสมมาก
5. กระบวนการเรียนรู้								
1	กิจกรรมการเรียนการสอน จัดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	4	5	3	5	4.40	เหมาะสมมาก

ตารางที่ ค.7 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
2	กิจกรรมการเรียนการสอนเน้น ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ได้ ตลอดเวลา ที่ไหน และเวลาใดก็ได้	5	4	5	3	5	4.40	เหมาะสมมาก
3	กิจกรรมการเรียนรู้เอื้อต่อการ เรียนรู้	4	4	5	3	5	4.20	เหมาะสมมาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน เหมาะสม	4	4	5	3	5	4.20	เหมาะสมมาก
5	กิจกรรมการเรียนการสอนเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4	4	5	3	5	4.20	เหมาะสมมาก
6. สื่อการเรียนรู้								
1	สื่อสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียน การสอน	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
2	สื่อมีความเหมาะสมกับเนื้อหา บทเรียน	5	4	4	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
3	สื่อมีความเหมาะสมกับวัยของ ผู้เรียน	4	4	5	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
4	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	4	4	5	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
7. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้และกิจกรรม	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	เป็นการวัดและประเมินผลตาม สภาพจริงของกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ ชัดเจน	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย							4.63	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ ค.8 แสดงค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ
 ห้องเรียนกลับด้าน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
1. มาตรฐานการเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด								
1	มีความถูกต้องตามหลักการ	5	4	5	5	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	4	5	5	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3	ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน	4	5	5	5	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
4. สาระการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	3	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	5	5	3	5	4.40	เหมาะสมมาก
5. กระบวนการเรียนรู้								
1	กิจกรรมการเรียนการสอน จัดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	4	5	3	5	4.40	เหมาะสมมาก

ตารางที่ ค.8 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
2	กิจกรรมการเรียนการสอนเน้น ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ได้ ตลอดเวลา ที่ไหน และเวลาใดก็ได้	5	4	5	3	5	4.40	เหมาะสมมาก
3	กิจกรรมการเรียนรู้เอื้อต่อการ เรียนรู้	4	4	5	3	5	4.20	เหมาะสมมาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน เหมาะสม	4	4	5	3	5	4.20	เหมาะสมมาก
5	กิจกรรมการเรียนการสอนเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4	4	5	3	5	4.20	เหมาะสมมาก
6. สื่อการเรียนรู้								
1	สื่อสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียน การสอน	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
2	สื่อมีความเหมาะสมกับเนื้อหา บทเรียน	5	4	4	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
3	สื่อมีความเหมาะสมกับวัยของ ผู้เรียน	4	4	5	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
4	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	4	4	5	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
7. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้และกิจกรรม	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	เป็นการวัดและประเมินผลตาม สภาพจริงของกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ ชัดเจน	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย							4.63	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ ค.9 แสดงค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ
 ห้องเรียนกลับด้าน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
1. มาตรฐานการเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด								
1	มีความถูกต้องตามหลักการ	5	4	5	5	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	4	5	5	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
1	สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2	สอดคล้องกับสาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3	ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน	4	5	5	5	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
4. สาระการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	3	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4	5	5	3	5	4.40	เหมาะสมมาก
5. กระบวนการเรียนรู้								
1	กิจกรรมการเรียนการสอน จัดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	4	5	3	5	4.40	เหมาะสมมาก

ตารางที่ ค.9 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
		คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5		
2	กิจกรรมการเรียนการสอนเน้น ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ได้ ตลอดเวลา ที่ไหน และเวลาใดก็ได้	5	4	5	3	5	4.40	เหมาะสมมาก
3	กิจกรรมการเรียนรู้เอื้อต่อการ เรียนรู้	4	4	5	3	5	4.20	เหมาะสมมาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน เหมาะสม	4	4	5	3	5	4.20	เหมาะสมมาก
5	กิจกรรมการเรียนการสอนเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4	4	5	3	5	4.20	เหมาะสมมาก
6. สื่อการเรียนรู้								
1	สื่อสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียน การสอน	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
2	สื่อมีความเหมาะสมกับเนื้อหา บทเรียน	5	4	4	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
3	สื่อมีความเหมาะสมกับวัยของ ผู้เรียน	4	4	5	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
4	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	4	4	5	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
7. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้								
1	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้และกิจกรรม	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2	เป็นการวัดและประเมินผลตาม สภาพจริงของกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
3	มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ ชัดเจน	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย							4.63	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ ค.10 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ข้อ	หลักเกณฑ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
1 ด้านการจับคู่ (Matching)	เป็นข้อคำถามวัด ความสามารถในการ ระบุความเหมือน ความแตกต่าง และ แยกส่วนประกอบ ของสิ่งที่เหมือน หรือ แตกต่างของข้อมูลที่มี อยู่จากสถานการณ์ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่กำหนด	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
2 ด้านการจัด หมวดหมู่ (Classification)	เป็นข้อคำถามวัด ความสามารถในการ จัดกลุ่ม จัดหมวดหมู่ โดยใช้หลักเกณฑ์ถึง ลักษณะที่คล้ายกัน เข้าด้วยกันอย่างมี หลักการ ความหมาย และหลักเกณฑ์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3 ด้านการวิเคราะห์ ข้อผิดพลาด (Error Analysis)	เป็นข้อคำถามวัด ความสามารถในการ คิดเชิงตรรกะ ความเป็นเหตุเป็นผล ในการเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อแยกแยะระบุ ข้อผิดพลาด ระบุถึง ความสัมพันธ์และ	+1	+1	+1	0	0	0.60	ใช้ได้

ตารางที่ ค.10 (ต่อ)

ข้อ	หลักเกณฑ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
	ความไม่สัมพันธ์กันได้ และเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของ ข้อมูลได้อย่าง สมเหตุสมผล							
4	เป็นการสรุปเป็น หลักเกณฑ์ทั่วไป (Generalizing) เป็นข้อคำถามวัด ความสามารถในการ สร้างข้อสรุปจาก ข้อมูล สถานการณ์ หรือรายละเอียดย่อย จากความรู้ หรือ ประสบการณ์เดิมที่มี อยู่	+1	+1	+1	0	0	0.60	ใช้ได้
5	เป็นการสรุปเป็น หลักเกณฑ์เฉพาะ (Specifying) เป็นข้อคำถามวัด ความสามารถในการ นำความรู้ หลักการ สร้างข้อสรุปเกี่ยวกับ สิ่งที่เกิดขึ้นภายใต้ เงื่อนไขจาก สถานการณ์ หรือ เรื่องราวที่กำหนด โดยนำหลักการทั่วไป มาสรุปเป็นหลักการ ใหม่	+1	+1	+1	0	0	0.60	ใช้ได้

ตารางที่ ค.11 แสดงค่าความยาก-ง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ข้อที่	ค่าความยาก-ง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น (สัมประสิทธิ์แอลฟา)	แปลผล
1	0.63	0.31	0.80	ใช้ได้
2	0.79	0.23	0.81	ใช้ได้
3	0.79	0.24	0.80	ใช้ได้
4	0.75	0.40	0.80	ใช้ได้
5	0.61	0.63	0.81	ใช้ได้

ตารางที่ ค.12 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
นักเรียนสามารถบอกความหมายและความสำคัญของพระไตรปิฎกได้	1. พระไตรปิฎกมีความสำคัญอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
นักเรียนสามารถแยกหมวดคำสอนในพระไตรปิฎกได้	2. พระไตรปิฎกได้รวบรวมคำสอนศาสนาไว้ 3 หมวด ได้แก่ อะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
นักเรียนสามารถแสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัยด้วยความศรัทธาได้	3. ข้อใดเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีความศรัทธาในพระรัตนตรัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	4. บุคคลใดที่ปฏิบัติตนในฐานะชาวพุทธได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
นักเรียนสามารถบอกชื่อ ความสำคัญของศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคลของแต่ละศาสนาได้	5. เทวรูปที่ปรากฏในภาพเป็นของศาสนาใด 	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ค.12 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
	6. ผู้ที่ทำหน้าที่สืบทอดศาสนาอิสลาม เรียกว่าอะไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
นักเรียนสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคลในศาสนาอื่น ๆ	7. วันนี้เป็นวันหยุดอากาศร้อนมากแม่จะพา ด.ญ.แก้ม และ ด.ญ.ก้อย ไปทำบุญที่วัด บุคคลใดแต่งกายได้เหมาะสมที่สุด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	8. "วันนี้เป็นวันเสาร์แม่จึงพาด.ช.ทิวทัศน์ไปไหว้เทวรูปที่เทวสถาน" ด.ช.ทิวทัศน์ควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเหมาะสมเมื่อเข้าไปที่เทวสถาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
นักเรียนสามารถบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากการศึกษา	9. "สามเณรสังกัจจาย" มีคุณธรรมตรงกับ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ค.12 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
ประวัติสามเณรสังกัจจะได	ข้อใดที่นักเรียนสามารถนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้							
นักเรียนสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติสามเณรสังกัจจะได	10. เพราะเหตุใดหัวหน้าโจรจึงไม่ฆ่าสามเณรสังกัจจะ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
นักเรียนสามารถบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตที่ได้จากการศึกษาอารามทุสกชาดกและมหาวาณิชชาดกได้	11. "มหาวาณิชชาดก" ให้คติธรรมแก่ผู้อ่านอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
นักเรียนสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาอารามทุสกชาดกและมหาวาณิชชาดกได้	12. จากเรื่อง "มหาวาณิชชาดก" ข้อใดเป็นผลของการไม่โลภมาก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	13. จากเรื่อง "อารามทุสกชาดก" ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานควร มีปัจจัยในข้อใด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ค.12 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
นักเรียนสามารถบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากการศึกษาประวัติศาสตร์สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) และพระราชประวัติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้	14. จากการศึกษาประวัติศาสตร์สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) นักเรียนสามารถนำเรื่องใดมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	15. บุคคลในข้อใดปฏิบัติตามข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติของ "สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)"	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
นักเรียนสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) และพระราชประวัติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้	16. การศึกษาประวัติศาสตร์ศาสนิกชนตัวอย่างเกิดผลตามข้อใดมากที่สุด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ค.12 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
	17. ใครปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
นักเรียนสามารถบอกวิธีปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ ศาสนสถาน ศาสนวัตถุของศาสนา ตามมารยาทชาวพุทธได้	18. ด.ช.อำพล กำลังสนทนากับเจ้าอาวาสวัด ดังนั้นด.ช.อำพล ควรใช้สรรพนามแทนตนเองขณะสนทนาตามข้อใด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	19. นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อพระสงฆ์เดินผ่าน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
นักเรียนสามารถปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ ศาสนสถาน ศาสนวัตถุของศาสนา ตามมารยาทชาวพุทธได้ถูกต้อง	20. “ด.ช.สาธิตสังเกตเห็นพระพุทธรูปในวัดมีรอยร้าว” ด.ช.สาธิตควรทำอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ค.12 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
นักเรียนสามารถปฏิบัติตนใน ศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้	21. "ถ้า พระสงฆ์นั่งอยู่บนเก้าอี้ และเรียกให้ ด.ญ.สุดาเข้าไปรับสิ่งของจากมือพระสงฆ์" ข้อใดที่เป็นการปฏิบัติตนที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
นักเรียนสามารถแสดงตนเป็นพุทธมามกะได้ถูกต้องเหมาะสม	22. นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรในการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการสวดมนต์ แผ่เมตตา และฝึกสติ และสมาธิได้	23. ข้อใดเป็นผลที่เกิดจากการแผ่เมตตาเป็นประจำ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	24. การฝึกสติและสมาธิจะเกิดประโยชน์อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการฝึกการยืน การเดิน การนั่ง การนอนอย่างมีสติได้	25. การยืน เดิน นั่ง นอนอย่างมีสติมีประโยชน์อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ค.12 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
นักเรียนสามารถฝึกการยืน การเดิน การนั่ง การนอนอย่างมีสติได้	26. "ด.ญ.หญิงหนึ่งเป็นเด็กขี้โมโห เวลาที่เพื่อนพูดอะไรเธอมักจะโกรธง่ายอยู่เสมอ" ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของ ด.ญ.หญิงหนึ่ง ควรแนะนำ ด.ญ.หญิงหนึ่งให้ฝึกสติอย่างไรจึงจะเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	27. การฝึกเดินจงกรมเป็นประจำจะเกิดผลอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียนได้	28. การฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม การเขียน มีผลดีต่อนักเรียนอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ค.12 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
	29. การกระทำในข้อใดที่อาจทำให้มีสมาธิน้อยลงขณะทำการบ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
นักเรียนสามารถฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียนได้	30. ด.ช.อโด้ เป็นเด็กที่ชอบฟัง ชอบอ่าน แต่เกิดข้อสงสัยอยู่บ่อยครั้ง ดังนั้น ด.ช.อโด้ ควรปฏิบัติอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ค่าเฉลี่ย							1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ค.13 แสดงค่าความยาก-ง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ข้อที่	ค่าความยาก-ง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลผล	ค่าความเชื่อมั่น (KR-20)
1	0.45	0.50	ใช้ได้	0.96
2	0.85	0.30	ตัดทิ้ง	
3	0.90	0.20	ตัดทิ้ง	
4	0.75	0.50	ใช้ได้	
5	0.85	0.30	ตัดทิ้ง	
6	0.85	0.30	ตัดทิ้ง	
7	0.95	0.10	ตัดทิ้ง	
8	0.70	0.60	ใช้ได้	
9	0.75	0.50	ใช้ได้	
10	0.50	0.60	ใช้ได้	
11	0.60	0.80	ใช้ได้	
12	0.35	0.30	ใช้ได้	
13	0.55	0.50	ใช้ได้	
14	0.40	0.40	ใช้ได้	
15	0.55	0.30	ใช้ได้	
16	0.50	0.60	ใช้ได้	
17	0.75	0.30	ใช้ได้	
18	0.75	0.50	ใช้ได้	
19	0.75	0.50	ใช้ได้	
20	0.90	0.20	ตัดทิ้ง	
21	0.80	0.40	ใช้ได้	
22	0.25	0.50	ใช้ได้	
23	0.55	0.30	ใช้ได้	
24	0.85	0.30	ตัดทิ้ง	
25	0.65	0.70	ใช้ได้	
26	0.75	0.50	ใช้ได้	
27	0.85	0.30	ตัดทิ้ง	

ตารางที่ ค.13 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยาก-ง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลผล	ค่าความเชื่อมั่น (KR-20)
28	0.85	0.30	ตัดทิ้ง	
29	0.80	0.40	ใช้ได้	
30	0.80	0.00	ตัดทิ้ง	

จากตารางที่ ค.13 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีข้อคำถามทั้งหมด 30 ข้อ มีข้อคำถามที่ใช้ได้ทั้งหมด 20 ข้อ และได้เลือกข้อคำถามที่ใช้ได้มาทั้งหมด 20 ข้อ

ตารางที่ ค.14 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
ด้านครูผู้สอน							
1. ครูช่วยกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนอยากเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. ครูดูแลเอาใจใส่ และให้คำปรึกษาเป็นอย่างดีขณะทำกิจกรรมในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมในชั้นเรียนมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านองค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้							
5. การใช้อินเทอร์เน็ตในการเปิดดูคลิปวิดีโอสะดวกสำหรับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6. ใบงาน แบบฝึกหัด และกิจกรรมในชั้นเรียนมีความหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7. คลิปวิดีโอน่าสนใจ ทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8. กิจกรรมในชั้นเรียนสนุกทำให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้							
9. นักเรียนมีอิสระในการเรียนรู้ สามารถเลือกช่วงเวลา และสถานที่ที่เรียนได้ตามความสะดวก และความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ค.14 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
10. นักเรียนสามารถทำใบงานแบบฝึกหัด หรือกิจกรรมในชั้นเรียนได้เข้าใจมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11. นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น และช่วยฝึกการคิดวิเคราะห์จากกิจกรรมในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12. นักเรียนสามารถกลับมาทบทวนเนื้อหาที่ย้อนหลังได้ตลอดเวลาหากไม่เข้าใจในเนื้อหาที่เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ค่าเฉลี่ย						1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ค.15 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

รายการประเมิน	ค่าความเชื่อมั่น (สัมประสิทธิ์แอลฟา)	แปลผล
ด้านครูผู้สอน	0.80	ใช้ได้
ด้านองค์ประกอบที่มีต่อการจัดการเรียนรู้	0.80	ใช้ได้
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้	0.84	ใช้ได้
ทั้งหมด	0.92	ใช้ได้

ภาคผนวก ง
ผลคะแนนของนักเรียน

ตารางที่ ง.1 แสดงผลคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน

คนที่	คะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์		ผลต่าง	แปลผล	ระดับการคิดวิเคราะห์หลังเรียน
	ก่อนเรียน (20 คะแนน)	หลังเรียน (20 คะแนน)			
1	6.5	9.5	3	สูงขึ้น	ปรับปรุง
2	8	10.5	2.5	สูงขึ้น	พอใช้
3	6.5	12	5.5	สูงขึ้น	พอใช้
4	14.5	19	4.5	สูงขึ้น	ดีมาก
5	5	6.5	1.5	สูงขึ้น	ปรับปรุง
6	16.5	20	3.5	สูงขึ้น	ดีมาก
7	17	20	3	สูงขึ้น	ดีมาก
8	13	17	4	สูงขึ้น	ดี
9	14.5	17.5	3	สูงขึ้น	ดีมาก
10	13.5	18	4.5	สูงขึ้น	ดีมาก
11	12	14	2	สูงขึ้น	พอใช้
12	7	10	3	สูงขึ้น	พอใช้
13	11.5	16.5	5	สูงขึ้น	ดี
14	13	18	5	สูงขึ้น	ดีมาก
15	14.5	19	4.5	สูงขึ้น	ดีมาก
16	14	20	6	สูงขึ้น	ดีมาก
17	12.5	19	6.5	สูงขึ้น	ดีมาก
18	13.5	19.5	6	สูงขึ้น	ดีมาก
19	12	19.5	7.5	สูงขึ้น	ดีมาก
20	13	19	6	สูงขึ้น	ดีมาก
21	6.5	11.5	5	สูงขึ้น	พอใช้
22	11.5	16.5	5	สูงขึ้น	ดี
23	14	20	6	สูงขึ้น	ดีมาก
24	12.5	18	5.5	สูงขึ้น	ดีมาก
25	14.5	20	5.5	สูงขึ้น	ดีมาก

ตารางที่ ง.1 (ต่อ)

คนที่	คะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์		ผลต่าง	แปลผล	ระดับการคิดวิเคราะห์หลังเรียน
	ก่อนเรียน (20 คะแนน)	หลังเรียน (20 คะแนน)			
26	15	20	5	สูงขึ้น	ดีมาก
27	13.5	18.5	5	สูงขึ้น	ดีมาก
28	12	16.5	4.5	สูงขึ้น	ดี
คะแนนเฉลี่ย	12.05	16.63		สูงขึ้น	ดีมาก

ตารางที่ ง.2 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านก่อนเรียนและหลังเรียน

คนที่	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา		ผลต่าง	แปลผล
	ก่อนเรียน (20 คะแนน)	หลังเรียน (20 คะแนน)		
1	7	11	4	สูงขึ้น
2	9	12	3	สูงขึ้น
3	8	12	4	สูงขึ้น
4	10	17	7	สูงขึ้น
5	7	11	4	สูงขึ้น
6	9	17	8	สูงขึ้น
7	11	14	3	สูงขึ้น
8	9	12	3	สูงขึ้น
9	16	18	2	สูงขึ้น
10	10	12	2	สูงขึ้น
11	10	13	3	สูงขึ้น
12	8	12	4	สูงขึ้น
13	9	12	3	สูงขึ้น
14	11	15	4	สูงขึ้น
15	13	17	4	สูงขึ้น
16	9	13	4	สูงขึ้น
17	7	13	6	สูงขึ้น
18	10	17	7	สูงขึ้น
19	12	16	4	สูงขึ้น
20	10	12	2	สูงขึ้น
21	6	10	4	สูงขึ้น
22	10	14	4	สูงขึ้น
23	9	18	9	สูงขึ้น
24	7	13	6	สูงขึ้น
25	11	16	5	สูงขึ้น

ตารางที่ ง.2 (ต่อ)

คนที่	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา		ผลต่าง	แปลผล
	ก่อนเรียน (20 คะแนน)	หลังเรียน (20 คะแนน)		
26	10	14	4	สูงขึ้น
27	13	16	3	สูงขึ้น
28	8	12	4	สูงขึ้น

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล ศศิวิมล มหาเทียน

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2556 - ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- พ.ศ. 2555 - ปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประสบการณ์ทำงาน

- พ.ศ. 2557 - Document Control Supervisor บริษัท นิโปร (ประเทศไทย) จำกัด
- พ.ศ. 2556 - System Analyst บริษัท โซลูชั่น คอนเนออร์ (1998) จำกัด (มหาชน)